

Danion Vasile

Taina iubirii

POVEȘTI PENTRU COPIII MARI ȘI MICI

DANION VASILE – Scrieri (ultima ediție):

Despre problemele tinerilor (Editura Agnos, 2007), *Repere. Duhovnicul. Rugăciunea. Postul* (Editura Egumenița, 2007), *Underground – Rebelii generației NU* (Editura Agnos, 2007), *Jurnalul convertirii. De la zeița morții la Împăratul Vieții* (Editura Sophia, 2007), *Tinerii și sexualitatea – Repere pentru mileniul III* (Editura Egumenița, 2007), *Despre înfruntarea necazurilor* (Editura Sophia, 2007), *Despre înfruntarea bolii* (Editura Sophia, 2007), *Cum să ne creștem copiii* (Editura Sophia, 2007), *Evangelhia versus Iuda* (Editura Sophia, 2006), *Despre reîncarnare și invazia extraterestră* (Editura Egumenița, 2006), *Despre horoscop, cutremure și ghicirea viitorului* (Editura Lucman, 2006), *Noi sfinți preoți de mir* (Editura Lucman, 2006), *Ne vorbesc părinții athoniți* (Editura Lucman, 2006), *Bucuria Crăciunului* (Editura Agapis, 2006), *Tinerii și sexualitatea – Între iubire și păcat* (Editura Lucman, 2006), *Tinerii și sexualitatea – Întrebări și răspunsuri* (Editura Lucman, 2006), *Tinerii și sexualitatea – Păcate noi, păcate vechi* (Editura Egumenița, 2005), *Dărâmarea idolilor* (Editura Egumenița, 2005), *Patericul mirenilor. Pilde pentru secolul XXI* (Editura Egumenița, 2004), *Mângâiere pentru bolnavi* (Editura Egumenița, 2004), *Despre înaintemergătorii Antihristului* (Editura Cartea Ortodoxă, 2004), *Cartea nunții* (Editura Egumenița, 2004).

(Cărțile pot fi comandate la editura@egumenita.ro)

Pentru corespondență: Str. Ion Minulescu, nr. 36, sector 3, cod 031216, București

danionvasile@yahoo.com www.danionvasile.ro

Danion Vasile

Taina iubirii

POVEȘTI PENTRU COPIII MARI ȘI MICI

Editura Egumenița, 2007

Picături bune

- Introducere -

*„O, cum aş dori ca voi toţi să deveniţi poeţi!”
Avva Sofronie de la Essex*

Volumul „Taina iubirii” apare din nou. De această dată, este mai mare și, sper eu, mai frumos... Mulți părinți, citind piesa mea de teatru cu același nume, m-au întrebat: „Dar pentru copii nu scrii nimic?” Nu simțeam nicio chemare pentru așa ceva. Până când, într-o zi, duhovnicul mi-a dat ascultare să scriu câteva povești. M-am rugat lui Dumnezeu să scriu și... iată „roada ascultării” – „Poveștile pentru copiii mari și mici”. Le-am considerat potrivite pentru a deschide cartea mea despre iubire...

De ce „pentru copiii mari și mici” și nu „pentru copiii mici și mari”? Poate și pentru că pe copiii mari îi cunosc mai bine, din mulțimea de scrisori pe care le primesc zilnic.

Mi-am dat seama că există adulți cu inimi de copii, copii mari adică, oameni care mai caută frumosul, sensibilul, oameni care se simt ultimii supraviețuitori ai unei lumi care L-a primit pe Dumnezeu. Pentru aceștia scrisesem și poeziile din ciclul „File din sufletul meu” și piesa de teatru despre iubire. M-am bucurat mult citind câteva din comentariile lor la aceste povești - care au fost postate deja pe blog-ul meu. Părintele Sofronie Saharov le spunea ucenicilor săi: „O, cum aș dori ca voi toți să deveniți poeți!” Își dorea nu ca ei să se apuce să scrie poezii, ci să aibă curajul asumării unei viziuni transfiguratoare a vieții.

Eu cred că adevăratul poet este, din această perspectivă, creștinul. Și că e nevoie de multă credință pentru a te lăsa purtat pe valurile poeziei curăției copilului...

Poveștile adunate aici se adresează însă și copiilor. Unele sunt accesibile copiilor mai mici, altele doar elevilor care au terminat ciclul primar. Există chiar o povestioară aparte, „Ultimul nivel”, care se adresează copiilor (dar și adulților) care își petrec mult timp în fața jocurilor pe

calculator. Am inclus o poveste și în ultima parte a cărții, în „File din sufletul meu”, ca să nu distoneze cu celelalte povești. E vorba de un text despre valoarea duhovnicului pe care l-am tipărit inițial în volumul „Noi sfinți preoți de mir”. Și am luat din vechile „File” un alt text, „Năpasta”, pe care l-am prelucrat acum în povestea „Zidurile din suflete”.

M-aș bucura să știu că, într-o lume în care se citește din ce în ce mai puțin, în care revistele și ziarele religioase își reduc tirajele, se vor mai găsi copii interesați de poveștile mele. Știu, nu am impactul autorilor în vogă, dar cred că iubirea pe care o port copiilor îi poate ajuta mai mult decât fantasmеle magice. Și cred că, decât să crească cu Harry Potter și Pokemoni, copiii ar face bine să citească istorioare duhovnicești sau chiar întâmplări din Viețile Sfinților.

Citiți, copii, ceea ce merită citit. Nu vă pierdeți timpul. Și încercați să înțelegeți valoarea cărților...

Iată prima poezie a fiului meu Ioan-Codrin, scrisă la 8 ani, un textuleț care vă este dedicat și care spune multe:

„Cartea-i un izvor de înțelepciune
Doar cu picături bune.
Are-o apă așa de bună
Mai bună chiar ca apa de fântână.
Și dac-o vei citi,
Ea te va răsplăti
Cu multe daruri pământești,
Ba chiar și cu multe cerești.
Citește, copile, citește mereu
Ca niciodată-n viață să nu cazi la greu...”
(Cartea - izvor de înțelepciune)

POVEȘTI PENTRU COPIII MARI ȘI MICI

Povești cu iubire

„A fost odată un copil care și-a iubit mult mult de tot mămica...”

- Ce poveste e asta, mămico? Și eu te iubesc mult... Toți copiii își iubesc mămicile.

„un copil care își iubea foarte mult tăticul...”

- Haide, mami, spune-mi o poveste, nu te juca. Dacă te joci, o să-mi fugă de tot somnul...

- Dar asta fac, lasă-mă să povestesc.

- Bine, te las.

- „...Și copilul acesta își iubea foarte mult bunicii”.

- Așa cum îi iubesc eu?

- Și mai mult... „Atât de mult încât, atunci când bunicul lui a căzut bolnav la pat, copilul nu a mai avut liniște. Se frământa, se tot frământa, plângea tot timpul, neștiind cum să îl ajute...”

Și, odată, când era singur cu bunicul, pentru că ceilalți erau la câmp, la strânsul recoltei, a văzut cum din ochii acestuia curgeau lacrimi de durere.

- De ce plângi, bunicuțule? - a întrebat copilul.

Bunicul nu i-a răspuns. A început să plângă și mai tare.

- De ce plângi? Te simți rău? Te doare tare?

Bunicul a dat din cap, aprobator.

- Cu ce să te ajut?

- Nu ai cu ce, spuse bunicul.

Copilul se gândea cum ar putea să îl ajute.

- Uite, până vin mama și tata, o să stau aici, lângă tine. Nu te las singur. O să îți spun povești, cum îmi spui tu mie când sunt bolnav.

Și copilul încercă să spună o poveste. Dar era prea trist ca să spună una din poveștile pe care le auzise tot de la bunicul lui.

- Iartă-mă, bunicule, nu am stare să ți-o spun pe asta cu pisica leneșă, că o știi. O să îți spun alta.

Și povestea începu..."

- Ce poveste i-a zis, mămico?

- Nu știi. „Povestea era atât de frumoasă, încât bunicului i-au trecut durerile ascultând-o. În ziua următoare, bunicul s-a simțit rău din nou. Dar nepotul a început o altă poveste, iar povestea era ca un leac care alunga durerea. Din mintea copilului ieșeau povești frumoase, care nu semănau cu alte povești. Erau povești pentru oameni mari... După ce au văzut cât de mult îl ajutau pe bunic poveștile copilului, au încercat să vadă dacă leacul e bun și pentru alți bolnavi. L-au dus pe copil la alți bolnavi și pe unii poveștile îi vindecau, unora le alinau durerile, iar asupra altora nu aveau nicio putere.

Într-o zi, prin satul acela au trecut patru hoți. Auzind despre copil, s-au gândit că ar putea să scoată mulți bani de pe urma lui. Așa că, într-o după-masă, au reușit să -l prindă pe copil și au fugit cu el departe, departe.

După câteva săptămâni de mers, pe drum, unul din hoți s-a îmbolnăvit și l-au pus pe copil să îi spună o poveste. Copilul, mai de frică, mai din milă, s-a apucat să povestească. Dar durerea bolnavului nu s-a micșorat. Chiar și ceilalți au început să

se simtă rău și i-au cerut copilului să tacă. În ziua care a urmat, au mai încercat o dată. Dar iarăși s-au simțit rău și ceilalți, așa că nu l-au mai lăsat pe copil să vorbească. Le era din ce în ce mai rău și s-au gândit că poate sunt pedepsiți de Dumnezeu pentru fapta lor. Dar lăcomia era prea mare, așa că nu au vrut să îl aducă pe copil înapoi la părinții săi. Au încercat să facă bani de pe urma copilului. L-au pus să spună povești, dar poveștile nu ajutau pe nimeni. Bolnavii rămâneau la fel de bolnavi. De vină era copilul - inima lui era frământată de dorința de a-și vedea părinții și bunicii.

Într-o zi, supărați și plictisiți, hoții s-au hotărât să îl părăsească pe copil în pădure. Le era frică să îl omoare cu mâinile lor, ca nu cumva să se îmbolnăvească sau să fie pedepsiți în alt fel de Dumnezeu. Copilul nu a stat singur acolo multă vreme, pentru că pădurarul l-a găsit și l-a dus la casa sa. Numai că nu vorbeau aceeași limbă... A trecut multă vreme până ce copilul a învățat limba pădurarului. Până să o învețe, a uitat propria limbă. Pentru că acolo, în pădure, nu era decât el cu pădurarul și nu mai

avea cu cine să mai vorbească. A uitat și numele satului său, așa că nu știa în ce direcție ar fi trebuit să o apuce ca să își regăsească familia.

A stat lângă pădurar câțiva ani, dar până la urmă iubirea de părinți l-a biruit. Așa că a plecat la întâmplare, hotărât să colinde lumea întreagă până îi va găsi. Și a plecat. A mers din sat în sat, cumpărându-și mâncare cu banii pe care îi primise de la pădurar. Era din ce în ce mai trist, se gândea că merge într-o direcție greșită, dar era hotărât să meargă până la sfârșitul vieții sale.

Odată a mers câteva zile fără să afle niciun sat în drum. Îi era foarte foame, dar nu avea ce face. În fața sa era un drum greu - avea de străbătut niște munți înalți - și i s-a făcut rău. Tremura de frig, dar voia să continue drumul. Munții îi aminteau de copilăria sa. „Munți sunt în toată lumea - se gândea -, dar dacă după munții aceștia îmi voi găsi părinții? Bunicii au murit deja, poate. Dar măcar pe părinți să îi găsesc.” Și a plecat la drum. Fiind seară, nu și-a dat seama că, la o răspântie, a luat-o înspre munte în loc să o ia spre satul care era aproape. A mers ce a

mers, dar nu după multă vreme a căzut la pământ. A zăcut acolo până seara. L-au găsit a doua zi niște oameni care mergeau să taie de lemne. L-au pus în căruță și l-au adus în sat. După ce l-au așezat într-un pat, gazdele l-au lăsat singur în cameră. Au spus că pleacă după doctor. Și, după o vreme, în camera lui... a intrat un copil. Copilul a intrat, cu sfială, s-a așezat într-un colț și a început să spună o poveste.

Călătorul se simțea prea bolnav ca să aibă stare de povești. La început, nici nu era atent la cuvintele copilului. Dar, încet-încet, a început să plângă. Se simțea la fel de rău, dar plângea din ce în ce mai tare... Copilul vorbea o limbă pe care el o uitase de mult, din copilărie. Abia înțelegea povestea.

Copilul a terminat povestea și s-a ridicat, sfios, pregătindu-se să plece, în timp ce gazdele intrau în cameră. Văzându-i ochii în lacrimi, l-au întrebat dacă se simțea mai bine.

- Da, mă simt mai bine. Dar nu am putut asculta povestea cu atenție. Pentru că... pentru că o știu. Am spus-o și eu, când eram mic, bunicului meu. Vorbea

greu, cu mari eforturi, dar bucuros că auzea din nou limba copilăriei sale...

- E o poveste de peste munți, din satul poveștilor pentru oamenii mari, îi spuseră gazdele. Puțini din copiii noștri au ajuns până acolo. Dar unii au învățat povești foarte frumoase, povești care vindecă bolnavii, spuse stăpânul casei.

- Dar nu toți copiii pot spune poveștile astea, doar copiii care își iubesc mult părinții. Puterea poveștii nu stă în poveste, ci în cel care o spune, zise femeia lui. De fapt, dacă știți povestea, înseamnă că ați trecut și dumneavoastră pe acolo...

Bolnavul se simțea mai bine.

- Vreau să plec acum, nu mai pot sta, spuse.

- Acum? Nu, mai stai în pat, să te refaci. Dar poți pleca mâine dimineață, cum răsare soarele.

Călătorul nu putu să închidă un ochi toată noaptea, de emoție. Știa că e aproape de casă, de părinți... Dimineața devreme a pornit la drum. A mers până la trecătoare, a traversat munții și a ajuns în satul său seara târziu. Satul era mai mare, cu multe case noi. Dar nu i-a fost greu să dea de casa părinților. A bătut la poartă. I-a

deschis fratele său mai mare, care nu l-a recunoscut. A crezut că e doar un călător, așa că l-a poftit într-o cameră și i-a adus de mâncare.

- Părinții tăi ce fac, unde sunt?

- Tatăl meu e bolnav și mama stă lângă el să îl îngrijească. E bolnav de supărare... Îi e dor de fratele meu mai mic. Am avut un frate care a dispărut într-o zi de acasă. Unii ziceau că poate s-a înecat, alții că poate a plecat pe munte și s-a rătăcit. Alții spuneau că l-ar fi luat niște călători cu ei. Dar de ce să fi plecat de acasă? Nu avea niciun motiv. Mai ales că îi iubea foarte mult pe părinți...

- Am auzit că în satul ăsta sunt copii care știu povești frumoase, care alungă bolile.

- Da, sunt, dar tatăl meu are trupul sănătos, doar sufletul e trist, spuse fratele cel mare.

- Dacă mă lași, o să îi spun și eu o poveste. O poveste pe care copiii din sat nu o știu. O poveste care o să îl ajute...

- Mă duc să îl întreb dacă vrea să te asculte, zise fratele. Nu știu însă dacă îl vei putea ajuta cu ceva, că nici alte povești nu l-au ajutat.

- Lasă-mă să încerc, spuse călătorul.
Intrară în camera bolnavului.

- Vă rog să mă iertați, dar vreau să vă spun și eu o poveste. Povestea mea.

- Spune, spuse bolnavul, vreau să te ascult.

Călătorul își dădu seama că tatăl său era prea trist ca să aibă stare de povești, dar avea totuși puterea de a-l asculta pe musafir, pentru că voia să fie o gazdă binevoitoare.

„A fost odată, acum vreo zece ani, un copil care își iubea mult părinții și bunicii”.

- Ce poveste e asta? întrebă fratele cel mare.

- Lasă-l să povestească, spuse bolnavul, căruia chipul călătorului i se părea cunoscut și nu își aducea aminte unde îl mai văzuse.

„A fost odată un copil care își iubea mult părinții. Și bunicii. Atât de mult, încât odată, când bunicul lui era bolnav, s-a apucat să îi spună o poveste pentru a-i alina durerea. Și povestea a fost atât de frumoasă, încât bunicul s-a simțit mai bine. Sau poate nu era povestea frumoasă, poate doar era spusă cu multă iubire, dar

și-a făcut efectul. Era o poveste deosebită, o poveste pentru oameni mari. Chiar dacă o puteau înțelege și unii copii. Toți s-au mirat de felul în care băiatul își arăta iubirea față de bunicul său. Mai ales că l-au dus pe copil și pe la casele vecinilor bolnavi, iar unora poveștile le alinau durerile”.

Mama și-a recunoscut prima fiul. Dar a tăcut, l-a lăsat să povestească până la capăt.

Și călătorul a povestit cum a fost furat de hoți, cum a fost dus departe-departea, cum a fost găsit de pădurar. A povestit cum a crescut și cum a pornit la drum în căutarea părinților săi.

- „Și, când zăcea bolnav într-o casă de la poalele munților, un copil i-a spus o poveste. Și a recunoscut în ea povestea pe care, mic fiind, i-o spusese bunicului său. A doua zi a pornit la drum și, spre seară, a ajuns la casa părinților săi...”

- Adică la casa noastră, zise tatăl, ridicându-se singur din pat ca să își îmbrățișeze băiatul.

- La casa noastră, zise călătorul, întinzând un braț spre tatăl său și al doilea spre mama sa. La casa din satul poveștilor

pentru oameni mari - zise cu emoție. Îi dădură lacrimile.

Mare bucurie a fost atunci în sufletele lor. A fost o sărbătoare pentru tot satul. Bucurându-se de întoarcerea fiului său, tatăl s-a pus pe picioare. A avut o bătrânețe senină, alături de soția sa. Și, ori de câte ori boala se apropia de ei, fiul lor cel mic le spunea o poveste și boala pleca din casa lor... Așa că poate mai trăiesc și astăzi, dacă sacul cu povești al fiului lor nu s-a terminat...".

- Frumoasă poveste, mămico, zise băiatul. Dar cam scurtă.

- Acum culcă-te. Diseară o să îți spun una mai lungă...

Mama plecă din camera copilului. Se întoarse după câteva minute, să vadă dacă somnul îl biruise pe băiat. Îl găsi stând în pat, cu mâinile sprijinite de bărbie.

- Ce faci, voinice? Nu dormi?

- Nu, nu dorm. Somnul mi-a trecut de tot. Mă gândesc, mă tot gândesc la o poveste nouă, frumoasă, pe care să i-o spun bunicii, să vadă dacă se va simți mai bine. Îmi pare tare rău că e bolnavă.

- Te gândești să îi spui o poveste? O să îți spun ceva care o să te bucure. Atunci

când te-ai născut, bunica era foarte bolnavă. Însă atât de mult s-a bucurat că ai venit pe lume, încât s-a luptat cu boala și a învins-o. Și, atunci când ai împlinit un an, ți-a scris o felicitare – pe care o vei citi și tu când o să mergi la școală. Când o să înveți să citești, poate înveți mai repede...

- Și ce scrie acolo?

- Ceva foarte important pentru tine.

Răspunsul la frământarea asta din cauza căreia nu poți dormi acum...

- Ce scrie? Ce scrie?

- „La Mulți Ani, povestea noastră frumoasă. La Mulți Ani!”

- Adică, eu sunt povestea bunicilor?

- Da, a lor și a noastră. Și trebuie ca viața ta să fie o nouă pagină din această poveste.

- O nouă pagină? Înseamnă că o să fie o poveste lungă, spuse copilul, luându-și mama în brațe...

Doctorul doctorilor

De când mămica lui murise, copilul își dorea din ce în ce mai mult să se facă doctor. Mama avusese o boală ciudată și murise în câteva zile, fără ca nimeni să se fi așteptat la așa ceva. Doctorul din satul lor fusese plecat pentru o vreme, și nimeni nu își dăduse seama că starea mamei era atât de gravă încât avea neapărată nevoie de medic. De fapt toți așteptau întoarcerea doctorului, în care aveau mare încredere, pentru că era vestit în tot ținutul. Dar doctorul a ajuns prea târziu, cu câteva minute înainte ca femeia să moară. Murise însă liniștită, pentru că fusese spovedită și împărtășită.

Ani de zile copilul se gândise să devină doctor. Până când, într-o noapte, a avut un vis...

Străbătuse alături de un bărbat un drum lung prin deșert. La un moment dat au intrat într-un sat. Mergând prin sat,

vedeau tot felul de bolnavi, de șchiopi, de ciungi, de orbi, de surzi... Erau prea oboșiți ca să plece mai departe, așa că s-au hotărât să rămână peste noapte în sat. Când au intrat într-o casă de oaspeți, gazda le-a spus: „Satul nostru îl așteaptă pe Marele Doctor. Ați auzit ceva, se apropie de noi?”

Musafirii nu dăduseră niciun răspuns. Copilul tăcu, gândindu-se că dacă ar spune că nu știe nimic de vreun mare doctor ar fi putut să îl întristeze pe cel care îi primise cu atâta bunăvoință la el în gazdă.

Dimineața, când să își ia rămas bun, călătorii îi văzură pe cei patru copii ai gazdei. Cele trei fete se jucau pe iarbă, dar copilul cel mai mare, un băiat frumos, stătea pe un scaun.

- E orb, le explică gazda, nu vede nimic...

- Îmi pare rău, tare rău, spuse copilul.

Îi era tare milă de băiatul orb, așa că spuse:

- Of, dacă aș putea, i-aș da eu unul din ochii mei.

Străinul care îl însoțea îl întrebă în șoaptă:

- Ești sigur?

Copilul întrebă:

- Da, sunt sigur, dar...

- Fie cum vrei tu, spuse Străinul. Îl atinse ușor pe față și copilul își dădu seama că nu mai vede bine. După câteva clipe, copilul vru să deschidă ochii, dar își dădu seama că ochiul stâng avea pleoapele lipite. Privind cu dreptul, îl vedea pe copilul care înainte fusese orb sărind de bucurie.

- Văd, văd, văd..., striga acesta.

- Ești sigur că vrei ca ochiul tău să rămână la el? – îl întrebă Străinul.

- Ce să zic... Da, vreau, spuse copilul cu hotărâre.

- Să mergem atunci, spuse Străinul. Și porniră la drum.

La ieșirea din sat, văzură o casă dărăpănată. În fața ei era un copil care se străduia să bea apă din găleata aflată pe marginea fântânii, dar îi era foarte greu, pentru că nu avea mâini. Copilul îl privi în ochi pe Străin, și spuse cu voce tare:

- Dacă aș putea, i-aș da una din mâinile mele.

- Dă-i-o pe care vrei, îi spuse Străinul. Copilul întinse mâna stângă. Străinul îl

trase de ea, și mâna se desprinse din umăr, fără mare greutate.

- Eu o iau înainte, spuse copilul, nu vreau să știe că e de la mine.

Copilul făcu câțiva pași, apoi se ascunse după un copac. Îl văzu pe Străin cum apropie mâna de copil, și mâna se lipi imediat. Copilul o mișca, nevenindu-i să creadă ochilor.

Străinul își continuă drumul. Copilul veni lângă el și spuse:

- Dacă aș putea, mi-aș da și viața pentru ceilalți.

- Când te-am întâlnit, mi-ai spus că îți dorești să devii doctor. De asta am venit prin acest sat... Altfel... Uite, pentru că ai spus asta, ne vom schimba drumul. Plecăm în altă parte. Dar va fi mult mai greu decât până acum. Nu avem decât puțină hrană la noi și avem de mers vreme de patruzeci de zile.

- Mergem, mergem... Cu tine îmi este bine oriunde aș fi.

Și au plecat... Și au mers departe, departe. Au urcat stânci, au mers prin ploaie, le-a fost foame, le-a fost sete, dar mergeau înainte. Când copilul simțea că

nu mai poate, îl privea pe Străin și sufletul său se umplea de putere.

Au mers până când au ajuns într-un sat cu case mari, bine îngrijite. Au bătut la prima poartă:

- Ziua bună, oameni buni, ne dați și nouă ceva de mâncare? - întrebă Străinul.

Nimeni nu îi răspunse, însă.

- Ce e cu ei, nu aud? întrebă copilul.

- Ba da, aud... Dar nu sunt primitori de străini.

- De ce? Până acum ne-au primit toți, chiar și cei săraci. Iar aceștia, care cred că au de toate...

- Aceștia au inima bolnavă, spuse Străinul. Nu iubesc, nu știu să iubească.

- Îi pot ajuta? Ce să fac pentru ei?... Dacă le-aș da inima mea, aș muri, nu-i așa? - întrebă copilul. Și nu aș putea ajuta decât un singur om. Eu aș vrea să-i ajut pe mulți, zise copilul, privindu-l pe Străin.

- Dă-i fiecăruia o bucățică din inima ta.

- Cât de mare?

- Vei simți tu, unii vor avea nevoie de o bucată mai mare, alții de alta mai mică.

- Bine, zise copilul. Așa am să fac.

Copilul intră în curte, timid. Primul veni spre el un bărbat cu o față aspră care ducea o scară în spate. Înainte să îi spună ceva copilului, acesta îi aruncă în piept o bucățică din inima lui. Bărbatul se schimbă, brusc, la față. Privirea îi deveni senină.

- Avem oaspeți, oaspeți de seamă, strigă către cei din casă. Bine ați venit la noi, le spuse musafirilor.

Copilul se întoarse spre Străin și îi zâmbi.

- Bine v-am găsit, spuse Străinul.

- Nu știu ce s-a întâmplat, v-am văzut la poartă de când ați venit, dar eram prins cu treburile, zise gazda.

Soția îi privea pe fereastră, mirată. Copilul se apropie de ea și îi aruncă o bucățică din inima lui. Femeia văzu cum copilul aruncă ceva înspre ea, dar nu își dădu bine seama ce s-a întâmplat. Simțea doar o căldură în piept. Și ieși să îi primească pe oaspeți.

Copilul îl întrebă pe Străin:

- Mai sunt mulți pe care i-aș putea ajuta? Simt o dorință din ce în ce mai mare de a da o parte din inima mea și altora...

- Nu vrei să mănânci mai întâi? Ți-e foame, doar...

- Mâncăm după aceea, spuse copilul.

- Du-te singur, îi spuse Străinul. Știi ce ai de făcut. În satul acesta aproape toți suferă de aceeași boală. Puțini au inima sănătoasă. Tu îi poți ajuta și pe ceilalți să iubească...

Copilul plecă. Merse din casă în casă. Peste tot era întâmpinat cu răceală. Dar, când pleca, oamenii nu voiau să se mai despartă de el. Ceva însă se întâmpla. Pe măsură ce ajuta mai mulți oameni, el îmbătrânea. Spre seară, arăta deja ca un bătrân de șaptezeci de ani. Mergea din ce în ce mai greu. Ajunse la prima casă din sat, la casa la care îl lăsase pe Străin. Intră, văzu mulți oameni la masă, dar Străinul plecase. Încercă să intre în vorbă cu gazdele, dar acestea nu îl recunoscuseră. I-a întrebat:

- Știți cumva, a trecut pe-aici un om străin de aceste locuri?

- Da, a trecut de dimineață. A plecat apoi repede, s-o fi dus să îl caute pe copilul cu care venise. A lăsat însă o scrisoare, a spus să o dăm celui care va întreba de el, zise bărbatul, întinzând

scrisoarea bătrânului. Acesta luă scrisoarea, privindu-l pe bărbat în ochi. Bărbatul tresări, i se păru că a mai văzut acei ochi, dar nu își dădu seama când anume.

Bătrânul începu să citească:

„Copile, ai vrut să ajuți bolnavii și te-am ajutat. Ai dat mâna ta, ochiul tău altora. Acum le-ai primit înapoi”. Bătrânul își dădu seama că începuse să vadă și cu al doilea ochi și mâna stângă i se mișca de parcă nu i-ar fi lipsit niciodată. „Ai vrut însă mai mult, așa că te-am adus la oamenii care au cele mai mari suferințe. La cei sănătoși la trup, dar cu inima bolnavă. Și i-ai ajutat. Dăruind, ai dobândit... Privește spre pieptul tău. Inima e la locul ei, dar e mai mare. Cu cât ai dat mai mult, cu atât a crescut mai mult. Pentru că pe Mine M-ai primit în ea. Puterea Mea este puterea iubirii, puterea care biruie orice boală și orice neputință. Puterea iubirii biruie moartea, pentru că Eu am biruit moartea. Alege, deci, ce fel de bolnavi vrei să ajuți, pe cei bolnavi la trup sau pe cei bolnavi la suflet. Orice ai alege, Eu voi fi cu tine. Și îți vei da seama

că nu am plecat de lângă tine, pentru că
Mă vei simți în inima ta...”

Bătrânul plângea, și abia mai putea
citi din cauza lacrimilor. Plângea, și simțea
cum inima îi arde în piept...

Copilul se sculă din somn brusc. În
cameră era foarte frig, focul din sobă se
stinsese. Dar inima îi bătea în piept cu
putere. Și își aminti visul... Privi apoi spre
icoană și recunoscuse chipul Străinului...

Ani de zile l-a tot frământat visul
acela. L-a frământat până ce a ajuns preot.
L-a frământat și după aceea, până când a
ajuns la bătrânețe. Și, în toată viața lui, a
simțit că inima i-a rămas plină de iubire
pentru ceilalți. Pentru că Îl primise în ea
pe Cel ce este Iubire...

Cordonul bunicii - poveste pentru copiii necăjiți și părinții lor

- Bunico, spune-mi o poveste, te rog...

- O poveste? Dar nu ți-am mai spus de un an de zile. Doar acum știi să citești singură, iubita mea, spuse bunica. Ce, ai terminat și cartea primită de Sfântul Nicolae?

- Nu, bunico, dar îmi plac mai mult poveștile spuse de tine. De când am învățat să citesc mama m-a rugat să te las în pace, să nu te obolesc, să citesc singură. Dar îmi e dor de o poveste spusă de tine...

- Bine, spuse bunica. Vino aici, lângă fotoliu. O să îți spun o poveste mai tristă...

- Cum e „Fetița cu chibriturile”? Nu-i nimic, îmi place și așa.

- Da, cum e „Fetița cu chibriturile”... Doar că pe asta n-a scris-o Andersen. N-a scris-o nimeni...

- „A fost odată...”

- „ca niciodată”, completă nepoțica.

- „Odată, acum vreo șaizeci de ani, o fetiță săracă și necăjită. O chema Irina...”

- Ca pe tine, bunico?

- Da, ca pe mine. Să zicem...

„Mama ei murise când era mică, iar tatăl ei plecase de acasă și își făcuse o altă familie. Cu altă soție, alți copii. Iar Irina fusese crescută de bunicii ei, de părinții mamei ei. Avusese o copilărie plină de lipsuri, dar, cu toate astea, o copilărie frumoasă. Pentru că bunicii ei erau oameni credincioși, oameni buni la suflet, și aveau grijă ca puținul pe care îl aveau să îl folosească cu recunoștință.

Cele mai frumoase momente le trăia de Paști și de Crăciun. Îi plăcea să meargă în fiecare duminică la biserică, dar de Paști și de Crăciun era mult mai frumos... Atunci Irina primea de fiecare dată haine noi. Ca semn al faptului că înnoirea hainelor trebuie să fie însoțită de o înnoire sufletească. Ce să spunem? Avea Irina prieteni și colegi de școală ai căror părinți erau bogați, dar nici unul din ei nu era așa de fericit ca ea, nici de Paști, nici de Crăciun. Sărbătoarea Paștilor o ducea cu gândul la Învierea morților, și se gândea

că, dacă va duce o viață curată, va trăi în veșnicie împreună cu mama ei. De Crăciun se gândea că Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a venit în această lume plină de răutate și de egoism ca să ne învețe să ne iubim, să ne învețe că iubirea e cel mai important lucru din lume...

Irinei îi plăcea să vorbească mult despre lucrurile acestea cu prietena ei Alexandra, fata preotului de la biserică. Dar cu ceilalți colegi nu putea vorbi despre asta. O considerau prea preocupată de Biserică, de Dumnezeu...

Într-un an, cu două zile înainte de Crăciun, Alexandra o întrebă pe Irina:

- Auzi, dar tu nu ai altă haină groasă? Că o să vină zăpada... Și pe asta o porți de când a început frigul. O să vorbesc cu mama mea și ți-o dau pe a mea, că am două, spuse Alexandra.

- Nu, nu e nevoie. Mâine bunicul ia pensia și primul lucru după ce vin de la școală e să mergem să îmi ia o haină nouă. Așa facem în fiecare an. Azi am fost cu bunica, am căutat prin magazine și am găsit ceva și frumos și ieftin.

- Cum știi... Oricum, abia aștept să te văd cu haina nouă.

A doua zi, însă, când veni acasă de la școală - începea vacanța - , Irina găsi un bilet în ușa. «Așteaptă-mă în fața blocului. O să vin repede. Bunica...»

«Oare s-au dus să îmi cumpere haina fără mine? Da, asta cred că s-a întâmplat...», zise Irina în gândul ei. Coborî în fața blocului și se așeză pe o bancă. Își scoase cărțile de școală din ghiozdan și începu să citească ceva... După o oră, apărură și bunica. Tristă, cu ochii în lacrimi.

Irina îi sări în brațe:

- Ce s-a întâmplat? Unde e bunicul?

- Unde să fie? La spital. Era bine când a venit pensia, dar apoi i s-a făcut rău. A venit salvarea și l-a dus la spital.

- Vreau să mă duc să îl văd.

- O să mergem diseară. Că mâine o să îl opereze și vrea să te vadă înainte de operație...

- O să mergem și o să îi cânt colinde. Da, o să îi cânt bunicului, să se bucure, zise fata.

Irina uitase de hăinuța cea nouă. Se gândea doar la bunicul ei. Și, când bunica i-a spus că hăinuța cea nouă va veni mai târziu, că banii trebuiau dați doctorului

pentru operație, Irina nu a spus nimic. Cel mai important pentru ea era să i se întoarcă bunicul acasă...

Și seara s-au dus la spital. Bunica a vorbit cu o asistentă și Irinei i-au dat voie să cânte. A cântat frumos de tot. Vocea ei curată răsună pe tot etajul. S-au strâns nu numai bolnavii de la alte camere, s-au strâns și asistentele. A venit chiar și un doctor, doctorul care urma să îl opereze pe bunicul Irinei. Toți au fost impresionați. Când Irina a terminat de cântat, s-a mirat văzând atâția bolnavi adunați în fața salonului. Când a ajuns cu bunica acasă, i-a pus tot felul de întrebări despre boală...

Dar bunica nu avea stare să vorbească cu Irina. Aștepta să o culce pe față, ca să înceapă rugăciunile pentru sănătatea bunicului. S-au rugat puțin amândouă, cum făceau în fiecare seară când era și bunicul acasă. Apoi Irina s-a dus în camera ei. Însă nu putea să doarmă. Stătea în pat și se frământa. Ba se gândea la bunicul ei, ba se gândea la haina pe care nu mai avea cum să o primească. Și haina veche îi era cam mică... și nu prea ținea de

cald. Dar în minte îi tot veneau bolnavii care se adunaseră în fața salonului.

- Ce bine că sunt sănătoasă... - își spuse. Eu mâine nu voi primi niciun cadou de la bunici, dar, totuși, ce bine că Dumnezeu mă ține sănătoasă. Sunt atâția bolnavi... Și atâția copii bolnavi. Ce-mi dă mie Dumnezeu cadou? Îmi dă sănătate. Un cadou fără fundițe, fără panglici, dar un cadou frumos...

Irina adormi. După o oră de rugăciune, se culcă și bunica... La miezul nopții însă, Irina se sculă brusc. Visase ceva frumos. Aprinse lumina în cameră și începu să cotrobăie prin lada cu jucării. Găsi o pungă cu multe panglici, pe care bunica ei, care fusese croitoreasă, nu le mai folosea. Intră tiptil-tiptil în camera bunicii și îi lăsă o fundă mare, roșie, cam șifonată, pe plapumă. Apoi mai făcu ea ceva treabă cu celelalte panglici și se culcă.

Dimineața, bunica se trezi devreme. Era frământată... Văzu panglica pe plapumă, dar nu înțelese ce caută acolo. Că nu era legată de niciun dar. Și... de unde dar? Irina nu avea bani de daruri. Bunica se sculă și merse în camera fetiței. O găsi pe Irina dormind, ținând strâns în

brațe icoana cu Hristos, care stătea de obicei la capul patului, pe perete.

Irina avea în jurul gleznelor câte o panglică. La fel în jurul mâinilor, în jurul mijlocului, în jurul gâtului.

Bunica înțelese tot. Și începuse să lăcrimeze. Funda roșie de pe plapumă era un semn că bunica era un cadou pentru Irina. Atât de mult își iubea Irina bunica, încât o considera un cadou de la Dumnezeu. Ce era cu panglicile de la mâini și de la picioare? Era o dovadă că Irina înțelesese că Dumnezeu poartă grijă de sănătatea ei. Și într-o vreme frumoasă de iarnă, când prima zăpadă se așternuse pe străzi, când atâția copii zăceau prin spitale, suferind de tot felul de boli, Irina era sănătoasă. Și se bucura că Dumnezeu i-a făcut acest dar. Se bucura de sănătatea pe care i-o dăruise Dumnezeu. Și nu mulți copii au fost la fel de bucuroși ca Irina anul acela...

- Și bunicul ei s-a făcut bine?, întrebă nepoțica.

- Da, operația a reușit. Mai mult încă. Doctorul, care fusese fascinat de colindele cântate de Irina, nu a vrut să primească

niciun ban pentru operație și Irina a primit la timp hăinuța de care avea nevoie. Era o hăinuță specială, udată cu lacrimi. Irina a rugat-o pe bunică să îi coasă pe cordonul de la hăinuța cea nouă panglica pe care și-o legase în noaptea de Crăciun în jurul mijlocului. Ca să nu uite că și hăinuța era un dar de la Dumnezeu...

- Mi-a plăcut povestea, deși începutul a fost prea trist, zise nepoțica.

- Și mie mi-a plăcut, zise bunica. Și apoi, spuse în șoaptă, ca să nu fie auzită de fetiță: „Cordonul acela îl mai păstrez și astăzi...”

Ultimul nivel...

Părinții plecaseră de acasă, având încredere în Radu. Plecaseră la bunica, la mama mamei lui, care se simțea foarte rău.

La plecare, și mama și tata l-au pupat. Apoi, au închis ușa camerei. S-a auzit cum au încuiat ușa casei. Când Radu a auzit că s-au suit în lift, s-a dat repede jos din pat să se uite pe geam. Nu, nu ca să le facă semn cu mâna. Ci ca să se convingă că pleacă. I-a văzut suindu-se în mașină. Au plecat...

„Ce bine...”, spuse copilul. Aprinse lumina în cameră și apoi dădu drumul calculatorului. Putea să se joace în voie – pentru că părinții îi spusese că se vor întoarce abia în dimineața următoare...

Radu începu să se joace jocul lui preferat, „Victima”. Era un joc în care te luptai cu diferiți dușmani și, dacă reușeai să omori unul din ei, îți dădeai seama cât

de puternic a fost după numărul de puncte pe care îl primeai.

Radu jucase atât de mult atât acest joc, încât aproape de fiecare dată ajungea la nivelul 10, unde erau dușmanii cei mai puternici.

Se jucă o oră, se jucă două ore, după trei ore ochii începură să îi lăcrimeze. Dar nu voia să se lase. Voia să bată recordul săptămânii trecute, dar nu reușea. Îi era din ce în ce mai somn, capul îl durea, dar era hotărât să nu se culce până ce nu va ajunge la un nou record. Ațipise de câteva ori, dar anunțul „Game over” - „Jocul s-a terminat”, îl trezea de fiecare dată.

La un moment dat, după ce omorâse toți adversarii de la nivelul 10, după ce depășise vechiul record, pe ecran a apărut o imagine care a făcut să îi sară inima din piept de emoție. Trecuse la nivelul 11...

„Oare de ce în instrucțiuni scrie că sunt doar 10 nivele? Abia aștept să trec și de nivelul ăsta...”

Adversarii de la nivelul acesta erau mult mai greu de învins. Pentru prima victimă a primit, spre dezamăgirea lui, foarte puține puncte. Poate și pentru că era un copil - era primul copil care

apăruse în jocul acesta... Când pe monitor a apărut victima, numele ei și punctajul obținut, Radu s-a mirat foarte tare, pentru că victima arăta ca și colegul lui de bancă, Răzvan, și avea același nume. De obicei, victimele de la primele zece nivele aveau nume ciudate, din litere și cifre. Aici era altfel. Și punctajul era foarte mic.

A doua victimă, Mihai, semăna izbitor cu cel mai bun prieten al lui Radu. Și numele era la fel...

Până ca Radu să devină pasionat de jocurile pe calculator, cei doi ieșeau în fiecare zi în parc, să joace tenis sau fotbal. Dar, de când Radu primise de ziua lui un calculator, era pur și simplu imposibil să îl mai desprinzi de monitor.

Cum venea de la școală, după ce mânca masa de prânz își făcea la repezeală temele și apoi stătea să se joace pe calculator. La început părinții se gândiseră că băiatului îi prinde bine joaca pe calculator, dar nu a trecut mult până să își dea seama că pur și simplu calculatorul schimbase viața copilului lor. Era din ce în ce mai nervos, la școală era neatent, se închisese în el, nu mai ieșea să se joace cu prietenii.

Băiatul era din ce în ce mai fascinat de nivelul 11: „Voi face orice ca să trec și de nivelul ăsta...”

Faptul că victimele semănau cu oamenii pe care îi cunoștea nu îl mai puneă pe gânduri. Reușise să îl împuște și pe bunicul său – bunic care în viața reală se tot lupta să îi convingă pe părinți să vândă calculatorul sau să îl arunce...

Imaginea bunicului l-a șocat, așa că se hotărâse să nu se mai uite la numele și înfățișarea victimelor, ci doar la punctajul obținut. După alte patru victime, imagini luminoase de pe monitor îl anunțau că este marele învingător, că trecuse la nivelul următor.

Radu era foarte atent, era decis să treacă și de nivelul acesta. Lupta a fost foarte foarte grea, deși lupta tot cu un copil. Parcă victima îi intuia toate mișcărilor, parcă îi știa gândurile. Gândeă aproape la fel cu el. Lupta era din ce în ce mai strânsă, dar, până la urmă, victima a căzut la pământ, împușcată în cap...

Radu vedea pe ecran victima, pe care o chema tot... Radu... Parcă pe monitor era tot el. Se privea cu atenție, din mai multe unghiuri. Da, el era.

Imaginea l-a șocat puternic. Nu se gândise niciodată la moarte până atunci. Își privea victima în ochi... și avea strania senzație că privește în oglindă. Doar că victima avea ochii umflați de oboseală și fața foarte palidă.

Auzi un zgomot ciudat și apoi o voce aspră:

- Radule, ce faci aici? Radule...

Deschise ochii cu greu și în fața ochilor văzu monitorul deschis. Adormise în fața calculatorului. Totul fusese doar un vis... Se întoarse spre ușa camerei. Părinții îl priveau, cu ochii triști.

- Am avut încredere în tine, zise mama. Și tot la calculator te-am găsit...

- Bunica a murit, îi spuse tatăl.

Părinții au ieșit din cameră și l-au lăsat singur. Erau prea mâhniți ca să îl mai certe...

Radu s-a dus la baie să se spele. Când și-a văzut chipul în oglindă, s-a speriat. Ochii lui erau umflați de oboseală, ca ai victimei din vis. Și fața lui era palidă. Arăta exact ca și copilul pe care îl împușcase în vis...

În loc să se spele, Radu se întoarse în cameră, se așează la birou, căută fișierul

care conținea jocurile pe calculator și îl șterse. Apăsă butonul DELETE, preferând să își șteargă toate jocurile din calculator decât să îi șteargă jocurile viața.

Înțelesese că, în loc să se joace pe calculator, calculatorul se juca cu el. Și până atunci îl tot învinsese...

Zidurile din suflete

Într-un sat aflat la o răscruce de drumuri un țăran a descoperit o comoară. Săpa în curte când, la un moment dat, a găsit câteva pungi mari, pline de galbeni. Țăranul acesta era văduv și nu avea copii. Banii erau foarte mulți și el i-a dat primarului, ca să îi împartă cu ceilalți oameni din sat.

Satul cu oameni modești se transformase într-un sat cu oameni bogați. Ca să își cheltuiască banii, ei au început să își cumpere tot felul de lucruri, iar multe din ele nici măcar nu le trebuiau.

Cel mai lacom dintre ei era primarul. Se dusesse vorba că, în loc să împartă comoara în părți egale fiecărei gospodării, el își păstrase mult mai mult decât ar fi trebuit. Pentru ca ceilalți oameni să nu știe ce strânsese în curte, primarul și-a înconjurat-o cu ziduri înalte și groase. Încetul cu încetul, ceilalți i-au urmat exemplul, construindu-și ziduri

împrejurul curțiilor. Le-au făcut înalte, ca ale primarului, dar subțiri, ca să nu dea prea mulți bani pe materiale. Satul semăna cu o cetate, cu un labirint de piatră. Fiecare și-a pus la porți paznici bine înarmați, angajați din satele vecine.

Vreme de câteva zile, când se mai întâlneau pe drum, oamenii nu mai simțeau nevoia să vorbească unii cu alții. Dădeau din cap, cu o politețe falsă. Apoi au renunțat și să se salute. Nu mai vroiau să se cunoască între ei. Nu mai voiau să știe decât de averile lor.

În loc să îi mulțumească lui Dumnezeu, așa cum făceau înainte și pentru micile bucurii pe care le aveau, bărbații au renunțat să se mai roage. De Dumnezeu nu mai aveau nevoie. Și chiar le-au interzis femeilor să meargă la biserică, ca nu cumva să mai țină legătura între ele – și să spună celorlalte ce au în casă. Fără credincioși, biserica a rămas pustie. Numai părintele, singur, se ruga în ea de dimineața până seara ca iubirea să se întoarcă între săteni; pentru că sătenii deveniseră oameni cu inima de piatră. Nici pe copii nu i-au mai lăsat să se joace împreună. Copiii nu mai aveau voie să

aibă prieteni. Ba chiar nici să meargă la școală nu au mai fost lăsați. Și școala s-a desființat.

Când satul a încetat să mai fie sat, când oamenii au uitat să mai fie oameni, ceva s-a întâmplat. A început un mare cutremur.

Pământul a început să se clatine. Speriați, au ieșit cu toți din închisorile lor. Le era teamă să nu fie îngropați de vii. S-au adunat în curtea bisericii, singura curte fără ziduri. Numai primarul a rămas acasă, închis în palatul pe care și-l construise.

Unii plângeau, alții se rugau cu mâinile ridicate spre cer. Zidurile, ce înainte păreau să țină o veșnicie, se prăvăleau acum cu zgomot peste case. Parcă venise sfârșitul lumii.

Dar nu era decât un cutremur, care s-a oprit la fel de brusc cum începuse. Și nu a lăsat în urmă decât un singur mort: primarul. Acesta murise în mijlocul templului său de piatră, care fusese sfărâmat de mânia cerească.

Oamenii și-au amintit cum, după un alt cutremur, care avusese loc cu mulți ani în urmă, s-au ajutat unii pe alții să își

refacă gospodăriile. Și-au adus aminte câtă nevoie au să se ajute unii pe alții la vreme de necaz. Și, timizi, cei ale căror case erau mai întregi s-au oferit să își ajute vecinii.

Fără ziduri, satul redevenise sat. Odată cu zidurile de piatră, se sfărâmaseră și zidurile din suflete...

Foarte de dimineață, femeile s-au strâns la biserică să Îi mulțumească lui Dumnezeu pentru un astfel de cutremur.

Gemenii

Au fost odată, într-un sat, trei frați gemeni. Semănau foarte mult, atât de mult încât ți se părea că vezi unul și același om, de trei ori, dar în trei situații diferite. Unul, cel mai mare, era foarte egoist și zgârcit. Tot timpul era nemulțumit cu ceea ce are și fața sa era posomorâtă. Nici când ieșea de la biserică fața nu îi era senină.

Al doilea era un om obișnuit, când vesel, când trist. Când era trist, era leit fratele cel mare. Când era vesel, era leit fratele cel mic. Despre acesta din urmă, ce să spunem... Parcă trăia pe altă lume. Bucuria care i se citea pe față era molipsitoare. Era cel mai credincios dintre frați. Chiar dacă frații săi nu erau mai mari decât el, între el și fratele cel mare părea a fi o diferență de câțiva ani. Și nu la trupuri, că erau aproape la fel de bine dezvoltati. Doar la chip...

Ce să mai spunem despre fratele mic? Chiar și atunci când părinții lor au

murit, răpuși de o boală necruțătoare, acesta a știut să îi îndemne pe ceilalți să își pună nădejdea în Dumnezeu. Și, cu trudă, cu răbdare, au știut să o scoată la capăt.

Au crescut, s-au căsătorit cu fete harnice și frumoase, au avut copii... Au mai trecut mulți ani, copiii au crescut mari și gemenii noștri au ajuns bunici.

Într-un an, când frații își sărbătoreau ziua de naștere și toată familia era laolaltă, cu mulțimea de copii și nepoți, a apărut un bătrân cu o față senină, cu părul lung și alb. A spus că are daruri pentru toți. Și a cerut să stea de vorbă doar cu sărbătorii...

- Spuneți-mi, vă rog, cât de mult îi iubiți pe cei din familia voastră, pe copii și nepoți? Eu pot să vă ajut să le faceți un cadou, să le dăruiți o parte din viața voastră.

Frații mai mari se uitau, mirați, spre cel mai mic. Aveau încredere în el și se gândeau că el își va da seama dacă musafirul nepoftit era mincinos sau nu. Dar mezinul nu dădea nici cel mai mic semn de neîncredere... Era vesel ca de obicei. Zise:

- Țsta da cadou, să primești puterea de a da o parte din tine altora...

Cel mare nu părea prea încântat:

- Ce să dau? O parte din viața mea? Și de ce să dau? Că, dacă dau, mor mai repede, nu? Eu nu dau nimic. Cât mai am de trăit, să trăiesc. Bătrânețea e grea, dar mai bine bătrân decât mort...

- Eu aș da un an, zise fratele mijlociu. Dar să fiu sigur că ajunge la copii și nepoți.

- Aș da și eu un an, nu zic nu, zise fratele cel mare. Dar să știe toți ce cadou le-am făcut. Dar, dacă stau să mă gândesc mai bine... Cât ar reveni fiecăruia? O lună, două, câteva zile? Mai bine le țin pentru mine.

Fratele cel mic deveni din ce în ce mai serios. Ceilalți nu îl mai văzuseră niciodată așa. Îl întrebă pe musafir:

- Și chiar putem face celorlalți cadou o parte din viața noastră? Atunci, eu... eu sunt gata să mor chiar acum. Am avut o viață frumoasă și fericită. Și ce bucurie mai mare ar fi decât să dau o parte din mine celorlalți? Nu vreau să mă laud cu cadoul pe care l-aș face, dar cred că orice copil și nepot ar înțelege mărțtia darului

meu. Eu, eu sunt aproape gata de moarte... Mai vreau să mă spovedesc, să mă împărtășesc mâine dimineată și gata... Dacă aș ști că mai am de trăit zece ani, pe toți i-aș da, fără să șovăi...

Musafirul le spuse:

- Lucrurile stau altfel... În aceeași zi ați venit pe lume, iar părinții voștri, înainte de a muri, s-au rugat să părăsiți această lume împreună. Dar, precum se vede, nu sunteți toți la fel de pregătiți pentru moarte. Deși sunteți bătrâni și timp să vă pregătiți ați avut...

În timp ce musafirul vorbea, fratele cel mare se așezase pe un scaun, respirând din ce în ce mai greu.

- Cel mai mic ar fi dat și zece ani de viață celorlalți. O viață întreagă a trăit pentru alții, așa a rămas și la bătrânețe. Zece ani de viață o să mai trăiască. Dar bătrânețea nu îi va fi grea, el nu va fi o povară pentru ceilalți, ci o bucurie... Tu, mijlociule, un an o să mai trăiești de acum înainte.

- Doar un an? - întrebă mijlociul, nemulțumit.

- Da, un an. Bucură-te și de el, zise musafirul. Vezi, fratele cel mare nu a avut parte nici de atât...

Frații și-au întors privirile spre acesta. Și au văzut că închisese ochii, pentru totdeauna. Avusese totuși parte de o moarte liniștită...

- Prețuiți bine timpul care v-a rămas, zise bătrânul celor doi. Și nu uitați cât de mare e puterea iubirii pentru ceilalți. Ea, doar ea vă mai ține în viață. Pentru această iubire v-a mai lăsat Dumnezeu să trăiți, ca să îi puteți ajuta și pe alții prin această iubire. Iubire care vă pregătește pentru viața cea adevărată...

Atât le mai spuse bătrânul. Și, deodată, dispăru din fața ochilor lor. Cei doi frați se frecau la ochi, nevenindu-le să creadă că ceea ce văzuseră era adevărat. Dar, lângă ei, trupul fratelui lor zăcea fără suflare...

Arătarea minunată

Profesoara a plecat din clasă. Fiind pauză, clasa a fost inundată de gălăgie. Doar trei elevi, care erau și vecini de bloc, Ioan, Alexandru și George, păreau impresionați de prima lor oră de religie. Ceilalți începuseră să se joace...

- Eu o să îi rog pe părinți să mă ducă duminică la biserică. Dacă biserica e Casa Domnului, înseamnă că e mare lucru, spuse Ioan. Dacă e așa cum a spus profesoara, și în biserică vin îngerii și sfinții, chiar dacă nu îi vedem, e mare lucru.

- Pe mine mă duc părinții în fiecare duminică la biserică, așa că o să ne vedem acolo, spuse Alexandru.

- Cum e, îți place? - întrebă Ioan, curios.

- Da, îmi place.

- Și vezi îngerii?

- Nu, nu îi văd, dar știu că sunt acolo.

- Dacă îți place și ție, Ioane, să îmi spui, interveni George. O să mă duc și eu o dată, să văd cum e. Dar nu acum, că nu vreau să pierd ultimul episod din serialul meu preferat de desene animate. Mă duc data viitoare.

- Hai acum, cu noi, zise Ioan. Pe mine m-a făcut tare curios profesoara... Părinții mei nu merg la biserică, iar eu nu am fost decât o singură dată, cu bunicii. Dar eram mic atunci și nu îmi prea amintesc cum a fost.

- Nu suntem noi mușchetari? Toți pentru unul și unul pentru toți! Vino cu noi, George. E mai frumos să mergem împreună.

- Nu știu dacă mă lasă părinții... O să văd, poate ajung, dar nu sunt sigur, răspunse George, nevrând totuși să piardă desenele animate preferate.

Biserica nu era aproape de blocul lor. Duminica, la începutul slujbei, Ioan și Alexandru s-au întâlnit în biserică. Înainte de a merge să se împărtășească, Alexandru i-a spus lui Ioan:

- M-am rugat lui Dumnezeu să vă întâlnesc pe amândoi aici. Mă bucur oricum că ai venit tu.

- Mai e mult din slujbă?

- Nu, să nu pleci, că după ce mă împărtășesc nu mai durează mult.

După ce s-a împărtășit, Alexandru l-a văzut și pe George lângă Ioan.

- Cum s-au terminat desenele, m-am încălțat imediat și am venit și eu. Bine că nu s-a terminat totul...

- Da, bine că nu s-a terminat, spuse Ioan.

După slujbă, băieții s-au dus fiecare la casa lui. După-masa, s-au întâlnit în parcul de lângă blocul lor, pe terenul de fotbal. Până să se strângă și alți copii, cei trei prieteni au început să vorbească despre slujba de dimineață:

- Ce să zic, a fost puțin cam lungă, dar mi-a plăcut, spuse Ioan.

- Ce ți-a plăcut cel mai mult? îl întreabă George.

- Mi-a plăcut preotul mai înalt, care semăna la față cu sfântul din stânga iconostasului.

- Care preot mai înalt, că a fost un singur preot, zise Alexandru.

- Ai orbit? Cum să fie un singur preot? Au fost doi, spuse Ioan, ridicând vocea.

- Doi au fost în mintea ta, zise George. A fost unul singur, nu-i așa?

- Unul a fost, normal, că e biserică mică, spuse Alexandru. Doar la bisericile mari sunt doi sau trei preoți...

Ioan era din ce în ce mai supărat. Nu îi plăcea să fie contrazis, când el văzuse bine că sunt doi preoți - unul mai înalt și bătrân, iar celălalt, mai scund și tânăr. Au început să joace fotbal. Ioan stătea într-una din porți, dar nu era atent la joc. După ce a primit patru goluri, a plecat supărat în fugă spre biserică, fără să le spună celorlalți nimic.

Prietenii lui s-au gândit că a plecat acasă, de supărare că luase cele patru goluri atât de repede...

Dar Ioan plecase la biserică. Ușa era deschisă și a intrat înăuntru. S-a dus la altar, a ciocănit la ușa din stânga, acolo unde se dădeau pomelnicele. Părintele cel înalt l-a întrebat:

- Ce e cu tine, băiete?

Ioan se uita cu atenție la fața părintelui și se miră și mai tare de asemănarea cu sfântul din icoana mare de pe iconostas. Se gândi: „Părintele ăsta e

tare ciudat... L-a pus pe pictor să îl picteze în icoană... Ciudată treabă..."

- Spune, Ioane, ce vrei?

- Nu vă supărați că vă întreb, dar câți preoți are biserica asta, unul sau doi?

- Unul. Dar de ce întrebi?

- Nu contează, iertați-mă, spuse Ioan, supărat.

Când să iasă din biserică, auzi vocea femeii care făcea curat în biserică:

- Ce cauți aici? Te pot ajuta cu ceva?

- Ce să caut? Am venit să vorbesc puțin cu părintele.

- O să vină imediat, că are un botez.

Stai puțin, o să ajungă în câteva minute.

Dar Ioan ieși din biserică. Pe scări se întâlni cu preotul scund, pe care îl văzuse și dimineață.

- Părinte, nu vă supărați, părintele cu care am vorbit acum, care e în altar, e tot de la biserica noastră? A fost și dimineață aici?

- Ce părinte? Dimineață nu a mai fost nimeni, am slujit singur. Ia să vedem.

Părintele se apropie cu pași repezi spre altar, vrând să vadă cine intrase acolo fără permisiunea lui.

Dar în altar nu era nimeni.

- Îți arde de glume, copile? Nu e frumos să râzi de preoți... Stai aproape? Nu te-am mai văzut pe la biserica noastră.

- Nu, nu m-ați mai văzut...

- Cum te cheamă?

- Mă cheamă Ioan. Și cred că o să mă mai vedeți, spuse copilul, ieșind pe ușă afară.

Ajuns acasă, i-a rugat pe părinții lui să o sune pe învățătoare, pentru a-i cere telefonul profesoarei de religie. Învățătoarea, amabilă, le-a dat numărul acesteia.

- Doamna profesoară, spuse Ioan cu o voce tremurândă, e așa cum spuneți dumneavoastră... În biserică sunt și sfinți, și îngeri. Eu... eu am văzut un sfânt. Un sfânt care mi-a spus pe nume... Însă colegii mei nu mă cred. Dar nu-i nimic, eu știu bine ce am văzut... Da, o să mai merg la biserică...

TAINA IUBIRII

- piesă în trei acte -

Personaje:

Filosoful DIOGENE, personaj central, apare la 30, la 50 și la 70 de ani; interpretează și cele două roluri de preot și rolul tatălui Oanei, în așa fel încât să i se recunoască identitatea.

Profesorul universitar MIHĂILESCU, 50 de ani.

ILIE, student la Filologie, 21 de ani.

Personajul în negru, în jur de 40-50 de ani.

Patronul, care joacă și rolul iconarului

OANA, studentă la Filologie, 26 de ani.

RALUCA, studentă la Filologie, 20 de ani.

ANDREI, student la Teologie, 23 de ani.

Portarul Facultății de Litere, 35 de ani.
Copilul portarului, 10 ani.
Femeia de serviciu, 50 de ani
Copilul, tatăl copilului, primul țăran, al
doilea țăran, vulturii aurii.

PROLOG

UDIOENE

(La intrarea în incinta teatrului stă Diogene, bărbat la 30 de ani, sprijinit de un butoi. Ține în mână un felinar aprins și se uită cu atenție la toți cei care trec prin fața lui. După ce spectatorii s-au așezat pe scaune, se aude inima lui Diogene bătând cu putere. Apare și el, trece pe lângă ei, dacă se poate chiar printre rânduri.

În sală e lumină. Cortina e lăsată. Diogene, cu felinarul la nivelul capului, se uită cu atenție la spectatori, ca și cum ar căuta pe cineva. Strigă: „Caut un om... Caut omul...” Caută insistent. Nu găsește. Se urcă pe scenă. Când intră după cortină, bătăile inimii nu se mai aud. Se sting luminile.)

ACTUL I

SCENA 1

ILIE, PREOTUL, PERSONAJUL ÎN
NEGRU

(Pe scenă e întuneric. Se vede doar Ilie, luminat de sus, în planul întâi, în stânga.)

ILIE *(continuând o frază):* ...și eforturile de a-i convinge au fost zadarnice. Degeaba le-a vorbit despre importanța rugăciunii, degeaba a încercat să îi convingă să fie atenți la slujbe. Oamenii veneau la biserică din formalitate, fără să participe câtuși de puțin cu mintea la ceea ce se petrecea acolo. Se gândeau la mâncare, se gândeau la distracții, se gândeau la vechii dușmani, la viitorii dușmani sau la emisiunile de la televizor. De parcă biserica ar fi fost un apendice al lumii acesteia, un depozit de gânduri pământești, și nu un loc închinat Domnului.

Pentru a-i schimba, preotul a încercat tot ce i-a stat în putință. Nu contenea să le vorbească despre dobândirea sfințeniei în lume. Despre faptul că familia nu înseamnă refuz al sfințeniei, ci că este cale spre cer. Și nu numai le vorbea; se vedea că el însuși trăia așa cum îi învăța pe alții să trăiască. Familia preotului era o familie model. Dar oamenii se mulțumeau să spună că e firesc să fie așa, din moment ce preoția este slujire a lui Dumnezeu. Iar ei trăiau o viață de patimi și plăceri trupești, gândin-du-se că, dacă Dumnezeu există și e iubitor de oameni, îi va mântui și pe ei ca pe alți păcătoși.

Părintele suferea mult din cauza necredinței lor. Le-a sugerat chiar că el se poate muta în altă parohie, ca să le dea posibilitatea de a avea în locul lui un alt preot, care poate i-ar fi folosit mai mult. Însă oamenii, indiferenți, n-au luat în seamă această sugestie. Au considerat că este doar un act de bravură gratuită.

Exasperat, părintele a acționat într-un mod original, chiar exagerat de original. Venind într-o duminică la biserică, oamenii au văzut în locul catapetesmei bizantine o imagine

tulburătoare. Aveau în față o veritabilă capiște păgână. Icoanele erau substituite cu tot felul de poze și reclame care nu aveau nicio legătură cu sfântul lăcaș.

(În partea dreaptă a scenei se vede vag; este structurată asemenea unei catapetesme, icoanele fiind substituite de imagini. Ele nu se văd simultan, ci sunt luminate pe rând, în timp ce Ilie le descrie.)

ILIE: În locul icoanei Mântuitorului era pictat un teanc mare de bani. Cu toții își doreau bani, de la cerșetorii din fața bisericii până la cei mai bogați oameni din parohie, dar atât de mulți nu îndrăznise să își dorească nimeni.

(Apare Personajul în negru, care, în liniște, studiază imaginile.)

Maica Domnului era substituită cu poza unei limuzine de lux, ultimul model. Nimeni nu avea o asemenea mașină în tot orașul. În locul praznicelor împărătești erau reclamele celor mai urmărite emisiuni TV. *(Lumina trece de la stânga la dreapta, oprindu-se pe fiecare dintre cele douăsprezece imagini.)* La televizor erau atenți. Televizorul devenise pentru mulți icoana în fața căreia își petreceau tot

timpul liber. Televizorul avea în capiște poziția pe care o merita.

Cei doisprezece apostoli erau înlocuiți cu cei mai apreciați oameni politici ai zilei. În ei oamenii își pusese ră toată nădejdea. Politica își recăpătase rolul de zeiță. În locul Sfinților Prooroci erau actori cunoscuți, fotomodele arătoase și cântăreți celebri. Sfântul Arhanghel Mihail era înlocuit de o sticlă de băutură și de un cartuș de țigări.

(Lumina cade pe Personajul în negru, care râde hidos.)

ILIE (continuă): Binevestitorul Gavriil înlocuit de un bilet câștigător la loto și o minge de fotbal. Ușile din mijloc, care substituiau ușile împărătești, aveau lipite titlurile celor mai citite ziare și reviste. Deasupra catapetesmei, lângă cruce, era o semilună, semn al înțelegerii între religii, sub care scria cu litere mari; „Veniți aici toți cei pătimiși și îndestulați!”.

(Personajul în negru râde iarăși, aplaudând cu admirație capiștea care acum este luminată toată. El face o reverență respectuoasă înaintea ei.)

SCENA 2

ILIE, PATRONUL (*Același decor. Se aude iarăși vocea lui Ilie, care continuă...*)

ILIE: Noua catapeteasmă arăta groaznic. Stând în fața ei, nimeni nu se mai putea simți într-un loc închinat lui Dumnezeu. La început, credincioșii au crezut că părintele și-a pierdut mințile; doar soția îi murise de curând. Și totuși părintele ținea slujbele ca înainte, fără nicio schimbare. Nu dădea niciun semn de nebunie. După câtăva vreme, credincioșii au început să simtă nevoia peretelui cu icoane. Ca după o predică tainică, ei și-au dat seama că biserica era singurul spațiu care le dădea posibilitatea de a scăpa de frământările și obsesiile zilnice. Se gândeau chiar să strângă bani pentru a cumpăra o catapeteasmă nouă.

Într-o seară, un bărbat a venit pe ascuns la biserică. Era patronul celui mai

mare magazin din oraș. Se zicea despre el că ținea chiar o casă de desfrâu, dar nimeni nu putea fi sigur de asta.

(Din dreapta scenei apare patronul, ținând în mâna stângă o lumânare mare, de cununie. Privește imaginile, și se oprește în fața teancului de bani. Scuipe imaginea cu banii, apoi o lovește cu pumnii.)

PATRONUL *(strigând)*: Bani, bani, bani. M-am săturat de bani. M-am săturat. Nu mai vreau, nu mai pot... Doamne... *(împreunându-și mâinile la piept)* am nevoie de altceva... am nevoie de Tine. *(Se prinde de un colț al catapetesmei păgâne și încearcă să o trântască jos, dar nu are putere. O mai scuipe o dată, apoi pleacă mânios.)*

SCENA 3

ILIE, PREOTUL, PATRONUL,
PATRU CREDINCIOȘI, PERSONAJUL ÎN
NEGRU.

(Din dreapta scenei patronul se întoarce însoțit de alți patru bărbați. Patronul aprinde lumânarea pe care o ține în mână. Trag toți cu putere de capiște și o culcă la pământ pe scenă.)

În spate văd vechea catapeteasmă pe care o privesc cu mirare.)

ILIE (*continuând povestirea*): Patronul a revenit cu alți bărbați ca să dărâme altarul păgân. Nu le-a fost greu să surpe capiștea idolească. Dar mare le-a fost mirarea când au văzut că vechea catapeteasmă se afla încă în biserică. Părintele nu o aruncase. Doar o mutase puțin mai în spate, ca să nu poată fi văzută de credincioși. Până atunci fusese mascată de capiște.

Când, la lumina palidă a lumânărilor, oamenii au văzut icoanele (*cei patru credincioși cad în genunchi, iar patronul se duce la icoana Mântuitorului și începe să plângă*), au căzut în genunchi. Parcă le vedeau pentru prima dată (*credincioșii, în genunchi, se închină cu emoție*). Icoanele de care aveau atâta nevoie se aflau în fața lor. Au început să se roage lăcrimând. Parcă își vedeau un copil pierdut. Parcă erau copiii pierduți ce își regăseau părinții. Parcă găsiseră o comoară. Se rugau în șoaptă suspinând. (*Între ușile împărătești se vede figura duhovnicească a preotului - e Diogene cam la*

cincizeci de ani - care deschide ușile împărătești.)

Liniștea nopții a fost întreruptă de vocea părintelui care, deși bătrân, se afla la ora aceea târzie în altar.

PREOTUL (*privind spre credincioși, le spune cu o voce blândă*): De când așteptam clipa aceasta....

(Personajul în negru încearcă în zadar să ridice capiștea. Văzând că nu reușește, își dă cu pumnii în cap, disperat, și fuge prin stânga scenei. Lumina care cădea pe Ilie se stinge; pentru câteva clipe e luminat doar iconostasul. Lumina se stinge.)

SCENA 4

ILIE, PROFESORUL, RALUCA, ANDREI, OANA, PERSONAJUL ÎN NEGRU, PORTARUL, COPILUL.

(Lumina cade pe Ilie, ca la începutul scenei 1. El, privind foile pe care le ține în mână, vorbește.)

ILIE: Cam asta e. Cu mici modificări, cred că ideea e clară.

(Lumina cade pe Personajul în negru, apoi se luminează toată scena. O sală de curs

în care lângă Ilie se află Oana și Raluca, stând în bănci. Profesorul stă la catedră. O clipă de tăcere.)

PROFESORUL (*dând din cap admirativ*): Frumos final. Și neașteptat. Ai grijă cum dezvolți totul.

RALUCA: Catapeteasma e realizată parcă de Hitchcock, imaginea e izbitoare.

PROFESORUL: Da, e de efect. (*Ilie se așează în bancă.*) Dar pe cât e de originală ideea, pe atât de grijuliu trebuie să fii la redactare. Stilul trebuie să fie mai uniform; știi că asta e problema ta, nu? (*Ilie dă din cap afirmativ.*) Și să accentuezi nu numai regăsirea catapetesmei, ci și tulburarea oamenilor când văd capiștea care le oglindește mințile. Textul va fi inclus tot în volumul tău „Visele seminaristului cu ochi albaștri”, nu?

ILIE: Da, definitivez povestirea asta și lucrarea e cam gata. O tehnoredactez și v-o aduc.

PROFESORUL: Bună ideea asta cu povestirea unor vise. Dacă nu te-ai fi folosit de acest mod de prezentare, puteai fi înțeles greșit. Riscai ca cititorii să se smintească - și poate chiar să lase cartea

din mână - dacă nu ar fi știut că totul este doar un vis.

OANA: Să ne spună cum i-a venit ideea povestirii.

ILIE: De multă vreme mă frământă faptul că mulți oameni participă prea puțin la slujba din biserică. Se foiesc, se tot mișcă, vorbesc între ei. Alții chiar ies afară. Și asta nu se întâmplă numai la biserica la care obișnuiesc să merg.

OANA: Mirenii consideră că, dacă au ales viața în lume, au scăpat de purtarea crucii.

PROFESORUL: Nu toți.

ILIE: Nu toți, aproape toți. Și asta se întâmplă de multă vreme, nu e ceva specific zilelor noastre. Ideea mi-a venit de la o pildă din Pateric, pildă care m-a pus pe gânduri.

OANA: De la care dintre Paterice?

ILIE: De la cel egiptean. La o mănăstire era un părinte văzător cu duhul. La o slujbă a văzut că unii dintre părinții aflați în biserică nu aveau capete pe umeri. Aveau trupurile fără capete. Iar alții, care nu au putut să ajungă la slujbă, fiind rânduiți de stareț la diferite ascultări,

dar erau cu inima la rugăciune, aveau capetele în biserică. Așa vedea părintele.

OANA: Am citit și eu întâmplarea.

RALUCA: Adevărul e că prin biserici sunt destule trupuri fără capete.

ILIE: Fără să judec pe nimeni vreau ca prin ceea ce scriu să atrag puțin atenția asupra stării de fapt.

RALUCA: Ție nu-ți zboară mintea când ești în biserică? Îți amintești când am fost la slujbă la mănăstirea Sinaia? Mi-ai zis că-ți era gândul numai să ajungem la cota 2000.

PROFESORUL: Văd că acum, dacă ceilalți ne-au părăsit și au plecat în pelerinaj, a devenit și Raluca mai înfiptă. Când sunt mai mulți parcă este mai domoală.

ILIE (*uitându-se la Raluca*): Da, Raluca, de multe ori îmi zboară mintea, dar asta nu înseamnă că e normal ca în biserică mintea să zboare la tot felul de lucruri. Eu mă lupt cu gândul și, chiar dacă e greu, fac tot posibilul pentru a-l aduce înapoi ori de câte ori zboară.

(*Bătăi în ușă. Intră Andrei, purtând ochelari cu dioptrii mari, având mâna dreaptă bandajată.*)

ANDREI: Scuzați-mă, am întârziat mult?

PROFESORUL: Intră, Andrei! Ce-ai pățit la mână?

ANDREI: M-am tăiat când curățam cartofi. Nu-i grav.

PROFESORUL (*către ceilalți*): Andrei e ultimul an la Teologie, îl cunosc din facultate.

RALUCA: Predați și acolo?

PROFESORUL: Acum nu, dar am predat până anul trecut. (*Către Andrei*) Ți-am spus că ceilalți sunt în pelerinaj la mănăstirile din Oltenia. Noi aveam fiecare câte ceva de făcut, și nu am putut pleca. Și dacă tot nu ne-am dus la mănăstiri, am stabilit o nouă întâlnire. Ea e Oana, ea, Raluca și (*arătând cu capul spre Ilie*) Ilie. Discutam despre faptul că mintea zboară la rugăciune. În cercul nostru de literatură religioasă creațiile studenților sunt urmate de comentarii pe marginea ideilor expuse; și de multe ori s-a simțit lipsa unui student de la Teologie. Poate te vei apropia de noi, în timp.

RALUCA (*dezinvoltă*): Ție nu îți zboară mintea când te rogi? Sau, mă rog, toți teologii sunt aproape sfinți?

ILIE: Raluca, ce-i cu tine de zgârii așa?

OANA: A dat azi un interviu să se angajeze la un ziar și n-au acceptat-o. O să-i treacă.

(Personajul în negru - pe care ceilalți nu îl pot vedea - până acum a stat retras. Acum se duce și îi șoptește ceva Ralucăi, care se răstește la Oana.)

RALUCA: Ce mă faci de răs la toată lumea? Da, nu m-au angajat, ei și?

OANA: Iartă-mă, n-am vrut să te supăr.

PROFESORUL: Raluca, nu mai fi răutăcioasă !

(Se aud împușcături de mitralieră din ce în ce mai aproape. Toți în afară de Personajul în negru privesc spre ușă mirați. Ușa se deschide și intră copilul portarului cu o armă de jucărie cu simulator de sunete. În urma lui se aud pași. Intră în sală și portarul.)

PORTARUL: Iertați-mă, domnu' profesor. A fost ieri ziua lui și i-a adus unchi-su asta. Că are bani. Și deși i-am zis să stea lângă mine liniștit la poartă, mi-a scăpat.

PROFESORUL: Nu-i nimic. Așa sunt copiii.

(Personajul în negru îi șoptește ceva portarului care îi dă două palme copilului.)

PORTARUL: Na, mă, să fii cuminte altădată. Când i-oi zice lui mă-ta că m-ai făcut de rușine... *(Către ceilalți)* Scuzați-mă...

(Portarul și copilul ies pe ușă.)

PROFESORUL *(către Andrei)*: Îmi pare rău că nu ai auzit povestea lui Ilie. Zi, Andrei, ce trebuie să facem ca să nu ne mai zboare mintea când ne rugăm?

ANDREI: Mintea omenească e greu de stăpânit. De aceea zboară atât de ușor. Dar, de câte ori zboară, în clipa în care ne dăm seama că ne gândim la altceva, cu puțin efort trebuie să încercăm să o aducem înapoi. Chiar și sfinților li s-a întâmplat să le zboare mintea la rugăciune. Dar, dacă ne rugăm mult și des, încetul cu încetul mintea se adună. Așa cum un sportiv își stăpânește trupul, așa un om care se roagă lui Dumnezeu ajunge să își stăpânească mintea. Și cu cât sporești în rugăciune, cu atât gândurile care îți răpesc mintea sunt mai rare.

OANA: Da, mintea nu zboară numai când te rogi în biserică, ci oriunde te-ai

ruga. Dar dacă ai răbdare și te rogi mai mult mintea se liniștește.

PROFESORUL: Păcat că Andrei n-a fost aici să asculte ce-a prezentat Ilie. Sunt curios cum i s-ar fi părut capiștea păgână. (*Către Ilie*) Deși în nicio biserică situația nu este ca în textul tău, pentru că mai există credincioși care sunt atenți la slujbe, e bine că ai exagerat. Pentru că impactul este mai mare. Oamenii înțeleg prea puțin importanța rugăciunii. Am impresia că mulți dintre cei care vin duminica la Liturghie nu își dau seama la ce participă. Liturghia nu se face doar pentru folosul preotului, ci mai ales pentru folosul credincioșilor.

OANA: Sunt oameni care, văzând un meci de fotbal, mor și învie de câteva ori până la sfârșitul jocului, sau care văzând un film de dragoste plâng, iar când vin la biserică parcă ar sta în cușcă. De-abia așteaptă să se termine slujba.

ANDREI: Ucigătoare amorțeală sufletească. Dacă preotul le-ar împărți bani, ar juca de bucurie. Dacă le-ar da mâncare sau haine, ar fi tare mulțumiți. Și când te gândești că preotul le poate da ce este mai de preț în lumea asta, chiar

Trupul și Sângele Mântuitorului Hristos, și totuși nu-i interesează...

ILIE: Ce să vorbim despre împărtășanie, ei nu înțeleg nici măcar ce mare minune este rugăciunea. Tu, om, te adresezi lui Dumnezeu. Tu, om, vorbești cu Creatorul Universului. Tu, om, stai în fața Maicii Domnului. Ce poate fi mai minunat? Rugăciunea, întâi de toate, este o întâlnire. De fapt numai rugăciunea care este o întâlnire este rugăciune. Când stai și bolborosești cu gura, fiind cu mintea aiurea, nu te rogi.

RALUCA: Nu mi-am dat seama până acum. Ai dreptate. Rugăciunea este o minune chiar și numai pentru că te pune în fața lui Dumnezeu, a sfinților sau a îngerilor. Indiferent de ceea ce ceri în rugăciune, cineva te aude. Cineva e de față. Rugăciunea poate umple golul din inimile atâtor oameni care suferă de singurătate.

ANDREI: Am prieteni care vor să ducă o viață creștină. Ajută săracii, ajută bolnavii, fac bine altora, dar se roagă foarte puțin. Nu înțeleg că cel mai important lucru în viață este să trăiești după voia lui Dumnezeu. Și dacă nu ne

rugăm, dacă nu vorbim cu Dumnezeu, degeaba ne numim creștini.

RALUCA: Și Dumnezeu cum răspunde când Îi vorbim?

ANDREI: La fiecare rugăciune pe care o spunem, Dumnezeu ne răspunde. Nu există rugăciune fără răspuns. Dar oamenii cer de multe ori lucruri care nu sunt de folos. Și Dumnezeu, dacă le-ar da ceea ce cer, atunci le-ar face rău.

OANA (*întrerupându-l*): Dacă un copil îi cere tatălui său un topor ca să se joace cu el, evident că nu primește nimic.

ANDREI: Mai mult. Când Îi cerem lucruri nefolositoare, Dumnezeu nu numai că nu ni le dă - și prin aceasta ne face un mare bine - ci ne dăruiește ceea ce ne trebuie cu adevărat. Părintele Ceresc nu va răspunde niciodată mecanic la cererile noastre, dându-ne otravă dacă îi cerem.

RALUCA (*oftând*): Și totuși, parcă de multe ori nu ne dă nici ceea ce ne este de folos...

ILIE: Înseamnă că nu ne poartă de grijă. Înseamnă că nu ne iubește. Înseamnă că nu e bun. Înseamnă că nu e Dumnezeu. Ai grijă, e foarte important modul în care

te raportezi la Dumnezeu. Dacă te rogi Celui care te iubește, sigur te va ajuta. Trebuie să pricepem: Dumnezeu ne iubește și ne vrea binele...

(Se aud bătăi în ușă. Intră portarul.)

PORTARUL *(către profesor)*: Iertați-mă, m-a rugat domnul decan, poate găsesc ceva băieți să ajute la descărcat niște materiale.

PROFESORUL: Mai e decanul în facultate?

PORTARUL: Da, la parter.

PROFESORUL: Ilie, vino cu mine. *(Către Andrei)* Tu, cu mâna bandajată, rămâi aici. Oana, vezi ce părere are despre povestea ta cu țara călugărilor.

RALUCA: Pot veni și eu?

PROFESORUL: Haide.

(Ies pe ușă. În sală rămân doar Andrei și Oana.)

ACTUL II

SCENA 1

ANDREI, OANA

(Andrei se plimbă prin sală.)

ANDREI: Despre ce poveste vorbea domnul Mihăilescu?

OANA *(zâmbind)*: O poveste pe care le-am spus-o data trecută. Despre o țară în care cei mai mulți oameni se călugăresc.

ANDREI *(incitat)*: Spune-mi-o și mie. Și pe mine mă bat asemenea gânduri.

OANA: Nu știu dacă ai s-o înțelegi cum trebuie.

ANDREI: Vedem pe urmă.

OANA: Ți-o zic în câteva cuvinte. E o poveste despre roadele dragostei dintre doi oameni care trăiesc într-o țară în care căsătoria este înțeleasă așa cum trebuie. Căsătoria ca unire a doi oameni care se iubesc și vor să Îl slujească pe Dumnezeu

sprijinindu-se unul pe altul pe calea mântuirii.

ANDREI (*ironic*): Ai reprodus destul de bine definiția din cursul de liturgică.

OANA: Teoretic așa e căsătoria și la noi. Numai că, practic, mulți oameni se căsătoresc din tot felul de motive care nu stau în picioare. Unul dintre ele fiind dobândirea unei situații materiale mai bune, de exemplu.

ANDREI: Și în poveste?

OANA: În țara respectivă au trăit, cu multă vreme în urmă, doi oameni care s-au iubit mult, mult de tot. Dragostea lor i-a convins că trebuie să facă tot ce le stă în putință pentru ca părerea oamenilor despre nuntă să se schimbe. Până la ei, și în țara aceea oamenii înțelegeau nunta tot așa cum o înțeleg majoritatea dintre noi. Iar excepțiile nu aveau curajul să își spună părerile în public.

ANDREI: Ce păreri?

OANA: Că nunta este atât de prețioasă, că taina ei este atât de mare, încât cei care se căsătoresc fără să se iubească fac un mare păcat. Și eroii din poveste au avut acest curaj: de a vorbi despre adevărata nuntă, în care doi

oameni găsesc în dragostea lor și în harul lui Dumnezeu puterea de a se jertfi pentru binele celorlalți.

ANDREI: Căsătoria ca jertfă?

OANA: De ce nu? Oare pe doi oameni, dacă sunt căsătoriți, îi oprește ceva să se roage cât mai mult? Sau să postească mai aspru? Sau să-i ajute pe săraci și pe bolnavi?

ANDREI: Totuși nimeni nu se căsătorește pentru a-I sluji lui Dumnezeu.

OANA: Asta e părerea ta. Știi bine că nu toți au chemare spre călugărie. Ce facem cu ceilalți, care au chemare spre căsătorie? Cine are dreptul să le refuze slujirea lui Dumnezeu prin căsătorie? Cine are dreptul să-i convingă că de fapt căsătoria e doar o eschivare de la o viață creștină autentică?

ANDREI (*domolind-o*): Te-ai cam înflăcărat. Vezi lucrurile prea în roz. Pentru că așa vrei să le vezi, nu pentru că așa sunt ele. Unii dintre cei care vor să se călugărească sesizează că în familie sunt doar frumuseți imaginare; e vorba doar de o spiritualitate fantomatică.

OANA: Asta pentru că ei vor să se călugărească ca să fugă de lume, pentru că

nu au știut să îi facă față. Nu pentru că au ales între slujirea lui Dumnezeu în mănăstire și slujirea lui Dumnezeu în familie. Adevărații călugări nu sunt lași, adevărații călugări nu disprețuiesc căsătoria.

ANDREI (*dându-și seama că Oana are dreptate*): Știi cine a hotărât ca preoții din lume să aibă voie să se căsătorească?

OANA: Nu au avut voie de la început?

ANDREI: Ba da, dar prin secolul al IV-lea a avut loc un sinod la care episcopii au pus problema celibatului preoțesc. Și când aproape toți erau de acord cu celibatul, un pustnic renumit, Pafnutie, și-a spus punctul de vedere. Că nunta e sfântă întru toate și că familia nu numai că nu îl împiedică pe preot să-și exercite misiunea, ba chiar îl ajută. Deoarece, cunoscând problemele vieții de familie din propria experiență, poate face față problemelor puse de credincioși.

OANA: Așa spune și tatăl meu, după ani buni de preoție, că familia l-a ajutat și îl ajută mult...

ANDREI (*mirat*): Tatăl tău? E preot? Asta explică multe.

OANA: E preot. La țară. E adevărat, faptul că el este soț și tată implică o sumedenie de responsabilități, o mare parte a timpului său fiind dedicată familiei. Dar acest timp nu este deloc pierdut. Fiind un soț bun și un tată bun, nu numai că este un model viu pentru oameni, dar poate și să îi învețe pe alții să aducă liniștea și înțelegerea în casele lor.

ANDREI: Revino la poveste ! Ce s-a întâmplat în țara călugărilor?

OANA: Oamenii n-au mai avut curajul să se căsătorească din interes. Preferau să se călugărească, considerând că e mai bine să te lupți cu propriile slăbiciuni în mănăstire decât să întemeiezi o familie al cărei fundament - dragostea - lipsește. Apropo, știi ce zicea Nae Ionescu despre căsătorie?

ANDREI: Ce zicea?

OANA: Că materia care se sfințește în taina nunții, cum e la Botez apa, la Maslu uleiul, la nuntă lipsește. Că ceea ce se sfințește la nuntă ar fi iubirea celor doi. Dacă iubirea celor doi - care ar fi materia nunții - lipsește, în realitate nunta nu poate avea loc. Dacă doi oameni nu se

iubesc, nicio slujbă, nici măcar Dumnezeu nu îi poate forța să se iubească.

ANDREI: De asta sunt atâtea divorțuri. Interesantă părerea filosofului... Chiar dacă, în rare cazuri, căsătoria schimbă radical în bine relația dintre doi oameni, de cele mai multe ori, dacă iubirea lipsește, relația se destramă. De asta au divorțat și părinții mei.

OANA: Îmi pare rău pentru tine.

ANDREI (*îngândurat*): Mă gândesc oare cât de mult m-a marcat pe mine neînțelegerea lor. Pînă să dau la facultate, pentru mine anii de liceu au fost un chin. Scandaluri, certuri, chiar și bătăi. Mama de-abia a rezistat. A făcut tot ce i-a stat în putință pentru a evita divorțul. Dar tot a părăsit-o tata, care imediat a uitat cu totul de noi.

OANA: E firesc ca experiența aceasta tristă să te facă să vezi familia în negru.

ANDREI: Nu știu cum poate fi o altfel de familie. Am auzit multe, dar mi-e greu să am încredere în familie.

OANA: Nu, familia nu e cum crezi. Am un frate care s-a călugărit la Mănăstirea Sihăstria fericit că și-a găsit chemarea, fericit că a întâlnit sensul vieții

sale în monahism. Dar, de câte ori ne-a scris, cu câți prieteni care au trecut pe acolo a vorbit, niciodată nu a avut vreun gând de dispreț față de nuntă.

ANDREI: Da, cei care disprețuiesc nunta stau sub osânda canoanelor bisericesti.

OANA: Mihai, așa îl chema, acum se numește Varsanufie, a plecat la mănăstire pentru că acolo a găsit ceea ce sufletul său căuta: între frumusețea mănăstirii și frumusețea familiei a ales-o pe cea dintâi, fără a o disprețui pe cea de-a doua.

ANDREI: Tatăl vostru ce-a zis? L-a lăsat să plece?

OANA: Tatăl i-a zis: „Băiete, dacă nu ai fi înțeles câte ceva despre frumusețea familiei, dacă erai un fricos și dacă fugeai de lume în mănăstire, martor mi-e Dumnezeu că nu te-aș fi lăsat să pleci”.

ANDREI: Greu cuvânt.

OANA: „Dar pentru că știu că poți fi un vas al lui Dumnezeu, atât în lume cât și în mănăstire, ai toată binecuvântarea mea de a alege singur”.

ANDREI: Aș vrea să îl cunosc pe tatăl tău!

OANA: Cred că ți-ar fi de folos.

ANDREI: Mai spune-mi câte ceva despre el.

(Oana trece lângă Andrei, în partea stângă a scenei.)

OANA: Îți spun. Ceva ce o să-ți placă sigur. Mai mult decât povestioara despre țara călugărilor.

SCENA 2

OANA, ANDREI, TATĂL OANEI,
ICONARUL

(Lumina cade pe Oana și Andrei, în stânga scenei. În dreapta întuneric.)

OANA: Tatăl meu a avut o copilărie tristă. Rămas orfan de mic, nu a apucat să își cunoască părinții.

ANDREI: Eu credeam că părerea pe care o are despre familie se datorează părinților săi.

OANA: A fost crescut de bunica lui, o femeie deosebită, care i-a arătat toată dragostea ei. Când bătrâna a murit, tata a căzut în disperare. Bătrâna îi fusese și mamă și tată. O vreme nu a vorbit cu nimeni. Nici la biserică nu-l mai vedeau

oamenii. Încetul cu încetul, tata se rupea de toți și de toate. Suferința îl însingura. I se părea că Dumnezeu l-a părăsit. Și atunci L-a părăsit și el pe Dumnezeu. Nu se mai ruga deloc.

(În dreapta scenei, luminat slab, într-o cameră mică, stă tatăl fetei. E Diogene întinerit cam la 20 de ani, îmbrăcat în haine de casă. Pe un perete o icoană mare cu Învierea Domnului.)

Până când, odată, fiind în culmea deznădejdiei, tata a început să se roage cu disperare: „Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit? Pentru ce? Dumnezeule, unde ești? Nu mă lăsa să mor de atâta suferință...”

(În timp ce Oana redă cuvintele tatălui ei, acesta se întoarce cu fața spre icoană, cu spatele la spectatori, și ridică mâinile spre cer.)

TATĂL OANEI: Dumnezeule, ajută-mă!...

(Se aud bătăi în ușă. Tatăl trage zăvorul. În casă intră iconarul, îi dă un pachet, îl bate prietenește pe umăr și pleacă repede. Tatăl închide ușa.)

OANA (continuă): Și, într-un moment în care disperarea și singurătatea erau gata să-l copleșească, a auzit pe cineva

bătând la ușă. Era iconarul satului. Iconarul era nașul de botez al tatălui meu. Îl știa de mic, îi știa sufletul. Făcuse tot ce-i stătuse în putință ca să îl ajute să biruie tristețea. Dar cuvintele lui au rămas fără răspuns. Atunci, amintindu-și cu câtă evlavie îl asculta tatăl meu, în copilărie, când îi citea din Viețile Sfinților, l-a supus unui veritabil examen de conștiință. (Tatăl desface pachetul. În pachet se află o icoană mare lungă cam de un metru. Omul este uimit de ceea ce vede în icoană.) Exact când deznădejdea era gata să-l nimicească, i-a adus un fel de icoană stranie.

ANDREI: O icoană? Ca să îl ajute? Vreo icoană făcătoare de minuni?

OANA: Nu. Nu era nici măcar o icoană obișnuită. Era o icoană în care era reprezentat chiar tatăl meu. *(Omul ia icoana în mână, se freacă la ochi, nu-i vine a crede că are în fața ochilor așa ceva.)*

ANDREI: Ce-ai spus?

OANA: Tata, când a privit icoana, stătea și nu înțelegea. Pe icoană nu era scris numele celui reprezentat. Dar chipul din imagine semăna enorm cu propria sa față. Veșmintele celui din icoană erau

asemenea hainelor de sărbătoare ale tatălui meu. Tata era foarte frământat.

(Omul ia din perete o oglindă înrămată de mărimea icoanei și o așează pe masă. Stă în așa fel încât din sală să se vadă atât icoana - ce se află pe masă lângă oglindă - cât și imaginea reflectată de oglindă. Apoi, după câteva clipe, întoarce oglinda și icoana ca să le vadă cât mai bine. Cu coatele pe masă, ia oglinda în stânga și icoana în dreapta. Se uită pe rând la ele.)

OANA (continuă): Din mila lui Dumnezeu și pentru rugăciunile iconarului, tata a înțeles că orice creștin este chemat la sfințenie. Oricât de mari ar fi încercările prin care trecem, Dumnezeu ne dă puterea să le depășim. Sfințenia nu se dobândește călcând pe covoare de flori. Ci ducând crucea încercărilor. Tata a luat oglinda din perete și a pus-o lângă icoană. S-a uitat la ambele chipuri. Cel din oglindă îl respingea, cel din icoană îl atrăgea. Și-a dat seama că are de ales între două căi: calea oglinzii și calea icoanei. Calea în care te lași modelat de nimicnicia lumii acesteia și calea în care te lași modelat de Dumnezeu.

(Omul așează icoana pe masă și ia în mână oglinda.)

Știa că pe calea oglinzii a ajuns la disperare.

(Omul dă un pumn în oglindă și o sparge. Cioburile rămân în ramă.)

Și atunci a spart oglinda. S-a pus în genunchi în fața unei icoane cu Învierea Domnului pe care o avea în cameră (*omul îngenunchiază în fața icoanei*) și s-a rugat: „Doamne, prea mult Te-am părăsit. Fă-mă al Tău! Fără Tine mor! Nu mă lăsa! Cheamă-mă din nou în Biserica Ta!”. După rugăciune s-a întors la icoana primită și și-a dat seama că ea nu era altceva decât o scrisoare în culori. O scrisoare care trebuia citită o singură dată. Și i-a dat foc. (*Omul ia o lumânare și dă foc icoanei. Ține icoana care arde în mâna sa.*)

Pentru el, icoana primită a fost o revelație, o minune. (*Accentuând.*) Și-a dat seama că singurul lucru care îl poate împlini, în fața tuturor încercărilor și greutăților vieții, este să trăiască pentru Dumnezeu. Și-a dat seama că Dumnezeu este Cel care dă împlinirea oricărei vieți.

SCENA 3

ANDREI, OANA, PORTARUL,
COPILUL, PERSONAJUL ÎN NEGRU,
FEMEIA DE SERVICIU

ANDREI: E tulburător ce-mi spui. Convertirea lui e parcă scoasă din cărți. E aproape de necrezut. Pare poveste curată. Și cum a ajuns preot?

OANA: Când și-a dat seama că nu era singurul care fusese lovit de deznădejde și de singurătate, când și-a dat seama câtă nevoie au oamenii de cineva care să îi apropie de Dumnezeu, a hotărât să facă seminarul teologic. Și, în câțiva ani, când părintele bătrân din satul nostru a murit, tata i-a luat locul.

ANDREI: Vreau neapărat să îl cunosc pe tatăl tău. Știi, când ai început să vorbești despre țara călugărilor, te-am privit cu oarecare neîncredere. Credeam că ești o filoloagă care vrea să se bage unde nu îi fierbe oala.

OANA: Filoloagă încerc să fiu...

ANDREI: Și iconarul... ce idee extraordinară a avut...

OANA: Vezi până unde poate duce iubirea pentru celălalt? Ideea cu icoana aceea i-a venit numai din prea multa grijă și dragoste pe care o avea față de tata.

ANDREI: Și dragostea a fost simțită și răsplătită pe măsură. Cât de mult s-a bucurat iconarul aflând că finul său a devenit preot... A apucat să îl vadă, nu?

OANA: Da, mai trăiește și astăzi. E un om cu totul deosebit. Îmi dau seama că fapta lui de altădată seamănă izbitor cu modul în care părintele din povestea lui Ilie a știut să îi aducă pe credincioși pe drumul cel bun. Un mod extrem de riscant, dar pentru că a izvorât dintr-o inimă plină de dragoste a dat roade.

ANDREI: Eu nu am prins povestea lui Ilie și nu știu la ce te referi. Întoarcerea tatălui tău mi se pare cutremurătoare mai ales prin faptul că e reală.

OANA: Cu aceeași iubire arzătoare ar trebui să vegheze orice naș asupra finului său, orice părinte asupra copiilor săi, orice soț asupra soției lui.

ANDREI: Și orice preot asupra turmei sale...

OANA: Nu e o utopie, e iubirea pe care ne-o cere Hristos. Și chiar dacă de multe ori trebuie să o arătăm prin lucruri care par banale, care nu par ieșite din comun, aceasta se datorează smereniei care însoțește iubirea adevărată. De multe ori cei care caută numai metode originale pentru a-și arăta iubirea o fac nu din prea plinul dragostei, ci tocmai pentru a masca puținătatea sentimentelor pe care le au pentru ceilalți. În timp ce la oamenii care iubesc smerit, cu cât dragostea lor pare mai ascunsă, cu atât e simțită mai puternic. Și tocmai acești oameni, printre care se numără și nașul tatălui meu, sunt capabili de faptele cele mai originale atunci când situația o cere. Dar această originalitate e dovada nu a unui suflet mândru și dornic de a ieși în evidență cu orice preț, ci dovada unei inimi care sângerează pentru nevoile aproapelui.

ANDREI: Îmi pare bine că discutăm lucruri atât de serioase. Nu prea aveam stare să îmi spui povești.

OANA: Povestea despre țara călugărilor e foarte serioasă. Deși nu am timp să ți-o spun acum, după atâtea paranteze, îți spun ce anume vroiam să

transmit prin ea. Că deși aparent inversez ierarhia dintre căsătorie și călugărie, descrierea pe care o fac nunții nu numai că nu dăunează monahismului, ci dimpotrivă. Dacă ai citi ce am scris ai vedea nu numai că nu ponegresc călugăria, că niciun creștin nu are dreptul să facă așa ceva, ci chiar susțin că e o crimă ca cei care au chemare spre monahism să rămână în lume. Fiecare să trăiască potrivit chemării sale.

Imaginea nunții din poveste - cu soți care se pregătesc pentru nuntă în post și rugăciune, care se jertfesc pentru folosul celorlalți, care pun binele aproapelui deasupra binelui propriu - e imaginea nunții creștine așa cum ar trebui să fie înțeleasă de către toți. Din moment ce există concepția că toți cei care vor să trăiască pentru Dumnezeu se călugăresc, povestea mea încearcă să dovedească contrariul.

ANDREI: Nunta din povestea ta e zidită din cărămizile monahismului. E adevărat, o poveste e doar o poveste, dar țara călugărilor e absolut utopică.

OANA: Evident că e utopică, însă dacă afirmi că viața familiei din poveste o

vezi zidită din cărămizile monahale, te înșeli. Ce a fost mai întâi? Familia creștină sau mănăstirea? Știi bine că mai întâi a fost familia.

ANDREI: Da, mănăstirile au apărut mai târziu.

OANA: Chiar dacă aparent familia creștină și-a pierdut din importanță, și-a pierdut din strălucire, nu înseamnă că, dacă o apreciem la justa ei valoare, o altoim cu monahismul.

ANDREI: Fie, ai dreptate.

OANA: Se poate trăi creștinește în lume. E greu, e dificil, dar nu imposibil.

ANDREI: Sfântului Antonie cel Mare i s-a descoperit că în vremea sa trăia un medic care cânta „Sfinte Dumnezeule” alături de cetele îngerești.

OANA: Iar Sfântului Macarie cel Mare i s-a descoperit că erau în lume două femei care îi depășeau măsura duhovnicească.

ANDREI: Exemplele sunt destule.

OANA: Atunci?

(Femeia de serviciu deschide ușa, cu o mătură într-o mână și cu o găleată în cealaltă.)

FEMEIA DE SERVICIU:
Porumbeilor, pot să mătur?

OANA: Nu, se întoarce imediat domnul profesor Mihăilescu cu studenții.

FEMEIA DE SERVICIU: A, e marți (*face un semn cu mâna*), e cercul ăla.

(*Înainte să închidă ușa, prin spatele ei intră în sală Personajul în negru.*)

ANDREI: E bine să mă mai gândesc cu călugăria.

OANA: Neapărat.

(*Personajul în negru se apropie cu un lanț mare de cei doi. Ei nu îl văd. Un capăt al lanțului îl prinde de piciorul stâng al lui Andrei, iar celălalt capăt vrea să îl prindă de piciorul ei.*)

ANDREI: Ne-am luat cu poveștile și nu am apucat să observ cât ești de frumoasă.

OANA: Atunci hai să mai spunem povești, până se întorc ceilalți, și după aceea vei avea și altceva de observat.

ANDREI: Tu de ce ai scris povestea despre căsătorie? Fii sinceră ! Nu pentru că te gândești la măritiș? (*O ia de mână. Personajul în negru încearcă să lege piciorul drept al Oanei de lanț, fără să reușească.*)

OANA: Nu. În niciun caz. (*Își trage mâna dintr-a lui Andrei.*) Ci pentru că...

ANDREI (*întrerupând-o*): Oana, tu crezi că viața de familie e așa cum ți-o imaginezi tu? Sunt curios cum vei vedea nunta după ce te măriți, după ce te lovești de greutățile gospodăriei. Spală haine, fă mâncare, ai grijă de copii...

OANA: Sunt măritată, omule! (*Îi arată verigheta de pe deget.*) Nu vezi?

ANDREI (*apropiindu-și capul de mâna ei*): E verighetă? E adevărată?

OANA: Nu, e falsă. Bineînțeles că e adevărată. Așa că știu cum e cu gătitul și cu spălatul. Iar despre copii (*se uită la ceas*) am o fetiță. Acum o ia soțul meu de la grădiniță.

ANDREI (*surprins*): Nu-mi vine să cred că ai copil.

OANA: Al doilea e pe drum. Dar asta încă nu se poate observa.

(*Lanțul pe care îl avea Andrei legat în jurul piciorului se desface.*)

ANDREI: Credeam că oamenii au o părere bună despre căsătorie numai înainte de a face acest pas riscant. Știi cum e vorba: după luna de miere urmează butoiul cu ... mizerie.

OANA: Știu exact cum e vorba, dar știu că pentru mine nu e valabilă. Eu nu

m-am măritat pentru o lună de miere, ci pentru o viață în care apar și bucurii și încercări, toate cu voia lui Dumnezeu.

ANDREI: Dacă nu vorbești doar din cărți, vorbele tale au greutate.

OANA: Știi, când cânt la vioară și mă gândesc la familia mea...

ANDREI (*nu o lasă să termine*): Cânti la vioară?

OANA: Am luat lecții prin liceu. (*Arătând spre o cutie în care se află o vioară.*) De atunci o am.

ANDREI: Îmi place mult vioara. Te rog, cântă ceva.

OANA: Cum să cânt? Nu am timp să cânt. Ceilalți se întorc imediat. Am cântat pentru ei până acum o oră.

ANDREI (*insistent*): Cântă măcar până se întorc.

OANA: Ce vrei să cânt?

ANDREI: Balada lui Porumbescu. De câte ori o ascult mi se topește sufletul.

(*Oana se îndreaptă spre vioară. Personajul în negru o ia înaintea ei în mână, o privește și o pune la loc. Oana se freacă la ochi.*)

OANA: Cred că sunt obosită. Nu mai văd bine.

(Ia vioara și începe să cânte Balada. După câteva minute intră pe rând copilul, portarul, profesorul, apoi Ilie și Raluca. Cortina se trage. Melodia continuă. Actul se termină și începe pauza.

Spre sfârșitul pauzei apare pe scenă Diogene, acum îmbătrânit, pe la vreo 50 de ani. Se aude cum îi bate inima; bătăile sunt ceva mai rare decât la apariția trecută. Felinarul îl ține un pic mai jos. Coboară între spectatori, căutând în continuare ceva. Iese pe la ieșirea spectatorilor.)

ACTUL III

SCENA 1

VULTURII AURII, COPILUL,
TATĂL SĂU, PRIMUL ȚĂRAN, AL
DOILEA ȚĂRAN

(Pe scenă se află vreo șase oameni îmbrăcați în vulturi negri. Dorm pe un colț de stâncă. Trei dintre ei, vulturii masculi, sunt puțini mai mari decât femelele lor și au aripa dreaptă aurie. Femelele au aripa stângă de aceeași culoare - care la lumina lunii strălucește puternic. Bate vântul. La un moment dat peste ei un copil aruncă o plasă mare, pescărească. Ei încearcă să scape, dar imediat peste plasă sunt aruncate niște pături. Vulturii țipă.)

COPILUL *(vine în prim-plan-ul scenei și strigă bucuros)*: Am reușit, am reușit, am aruncat plasa bine. De acum mă voi putea juca cu vulturii aurii. De acum îi voi vedea în fiecare zi.

(Copilul stă cu spatele la țăranii care scot repede dintr-o desagă topoare și omoară primul vultur.)

PRIMUL ȚĂRAN: Nu e nevoie să îi omorâm și pe ceilalți. E de ajuns să le tăiem aripa aurie.

(Copilul se întoarce mirat spre ceilalți, se apucă cu mâinile de cap și strigă:)

COPIUL: Nu, tată, nu... De ce m-ai mințit? *(Sare la tatăl său și vrea să îi smulgă toporul. Tatăl îi dă o palmă și îl trânteste la pământ.)*

TATĂL: Știi bine că dacă ți-aș fi spus că vreau să le iau aripile nu m-ai fi ajutat să îi prind. Și noi nu ne puteam sui aici fără să facem zgomot. *(Ironic)* Oricum, îți mulțumesc pentru ajutor. *(Către ceilalți)* Da, nu e nevoie să îi omorâm. O să moară singuri după ce le tăiem aripile...

(Ei taie aripile păsărilor, care fac un zgomot asurzitor.)

AL DOILEA ȚĂRAN: Și mie îmi era milă să îi omor.

TATĂL: Dar banii i-ai primit, nu? Nu de milă îi las în viață, vreau să știu că se chinuie, vreau să știu că îi fac să sufere așa cum m-au făcut și ei pe mine.

AL DOILEA ȚĂRAN: Ce te-a apucat, omule? Nu ești în toate mințile? Ce ți-au făcut păsările astea?

TATĂL: În fiecare an, când se apropia ziua mea de naștere, îi vedeam zburând spre Muntele Liniștii. Și faptul că mergeau să moară acolo îmi aducea aminte de propria moarte.

(Tatăl e atent la ce vorbește și într-o secundă de neatenție un vultur îl ciupește de braț.)

TATĂL (*urlând*): M-a prins, ticălosul. Dați-mi ceva să îmi leg brațul, mi-a dat sângele. Nu te omor, monstrule, nu te omor. Sunt mai puternic decât tine...

(Primul țaran îl leagă la mână.)

TATĂL: În fiecare an ei îmi aduceau aminte de moarte. Și mi se făcea frică. Nu vreau să știu că o să mor. Mi-e groază de moarte. Vreau să mă bucur de viață. (*Strigând*) De viață...

PRIMUL ȚĂRAN: Omule, dar nimeni nu e nemuritor pe pământ, oricum ai să mori.

AL DOILEA ȚĂRAN: Și, oricum, de vulturi nu vei scăpa. De șase ani așteptăm să îi prindem, și abia acum am reușit. E prima oară când s-au oprit aproape de

noi. O să mai vezi vulturi aurii și de aici înainte; o să îi vezi pe următorii, în fiecare an.

TATĂL: Dar am bucuria că m-am răzbunat pe ei. Ia uite cum se zvârcolesc. O, ce dulce e gustul răzbunării. Mă simt ca la un mare ospăț... Și când mă gândesc câți bani o să scot pe aripile astea...

(Cei doi țărani strâng aripile aurii într-un sac mare. Tatăl îl ia pe copil de mână și îl târăște cu forța spre ieșirea din spatele scenei. Se văd doar vulturii, zbătându-se.)

SCENA 2

OANA, VULTURII AURII

(Vulturii stau în jurul păsării moarte. Se aude glasul Oanei.)

OANA *(povestind cu voce tristă)*: Se spune că, departe, există un loc foarte frumos, în care trăiesc vulturii aurii. Nu au toate penele de această culoare nobilă, ci numai o aripă; masculii pe cea dreaptă, iar femelele pe cea stângă. An de an, pe măsură ce puii cresc, părinții bătrâni pleacă în ultima lor călătorie: zboară zile îndelungate până ajung la Muntele

Liniștii. Acolo unde au murit și părinții lor.

(Vulturii încearcă să zboare cu o singură aripă. Nu reușesc, dar nici nu cedează.)

Și se mai spune că într-un an ultima călătorie a păsărilor a fost cât se poate de tristă: oprindu-se să doarmă peste noapte, vulturii au fost prinși, printr-o meșteșugită cursă, de către niște oameni care credeau că se vor îmbogăți vânzând penele care străluceau ca soarele. Oamenii le-au tăiat păsărilor preafrumoasele aripi și și le-au agățat la brâu, ca pe niște scalpuri.

De durere și de amărăciune, vulturii mai slabi au murit imediat. *(Mai moare unul dintre vulturi.)* Cei tari se încăpățâneau însă să zboare cu o singură aripă. Fâlfâiau din ea, cu răbdare, având o voință de fier; dar tot nu puteau zbura.

(Mai rămân în viață doar doi vulturi.)

A mai rămas doar o pereche de vulturi; ei care se gândeau cu tristețe: „Ce vor zice puii noștri când vor veni să moară lângă trupurile noastre și vor vedea că noi nu am fost în stare să ajungem la Muntele Liniștii?”

(Cei doi vulturi se sprijină unul de altul.)

Sprijinindu-se unul de altul, și gândindu-se la urmașii rămași acasă, cei doi vulturi au simțit cum suferința începe să li se aline. Și stând așa, așteptând parcă să le crească aripi, ei au simțit că durerea li se preschimba în putere. Da, da, chiar așa: stând lipiți unul lângă altul, durerea li se preschimba în putere. Au încercat să zboare așa; la început fâlfâiau din aripi încet, plini de sfială. Pe măsură ce se ridicau, de jos se vedea un singur trup, cu două aripi. Se vedea o singură cruce.

(În timp ce Oana vorbește, cei doi vulturi dau din aripi, în același timp, și se ridică de la pământ. Se aude un fâlfâit de aripi din ce în ce mai puternic.)

SCENA 3

OANA, ANDREI, PROFESORUL,
ILIE, RALUCA

PROFESORUL: Faci ce faci și tot
despre căsătorie scrii.

ILIE: O apologie neconvențională a
familiei.

OANA: Nu asta e familia? Un zbor în
doi spre Împărăția Liniștii, spre Împărăția
Cerurilor?

ANDREI: Frumoasă imagine.

OANA: Andrei, nu e doar o imagine,
asta e familia. De asta se căsătoresc
creștinii: pentru că se iubesc și își doresc
să se sprijine unul pe altul pe calea
mântuirii.

RALUCA: Tu ai avut curajul să te
măriți, de asta poți vorbi despre familie.

OANA: Curaj? Curaj ar fi fost să
rămân nemăritată, și să suport atâtea și
atâtea ispite trupești. Cred că dacă am fi
amânat prea mult nunta, am fi avut mai
înainte botezul copilului și abia apoi
cununia.

ILIE: Așa a lăsat Dumnezeu, ca dragostea dintre doi oameni să se manifeste și în trup, nu să rămână un sentiment încarcerat în inimă. Bine că ați avut grijă să primiți binecuvântarea căsătoriei înainte de a face dragoste, că altfel nu știu dacă ai mai fi avut atâta elan să vorbești despre frumusețea căsătoriei.

OANA: Cred că ai dreptate. Scriu despre frumusețea nunții pentru că m-a ajutat Dumnezeu să merg pe drumul cel bun. Deși nu numai o dată m-am aflat la câțiva pași de cădere.

RALUCA: Cred că Ilie vrea să spună că numai cei care au stat cuminți până la nuntă simt binecuvântarea căsătoriei. Atunci ceilalți pentru ce se mai căsătoresc, pentru a avea parte de o viață tristă?

OANA: Nu, pe cei care au căzut, dar care prin pocăință s-au ridicat, înțelegând că ceea ce li se părea mai înainte dragoste mustea a patimă, Dumnezeu îi iartă. Ei primesc binecuvântarea nunții. Dar, deși păcatele au fost iertate, sufletele au rămas cu o anumită obișnuință de a trăi departe de Biserică.

ILIE: Și le este greu să ducă lupta prin care dobândesc vindecarea. Știu asta

de la sora mea: a întemeiat o familie fără să își pună prea mult problema credinței, și acum, după ce regretă greșelile de dinainte, nu îi e ușor să trăiască așa cum trebuie.

RALUCA: Dar nu e cam exagerată povestea de dragoste în care cei doi se sudează unul de celălalt, în care devin una?

PROFESORUL: Dar ce altceva e familia? Îmi spunea un părinte că atunci când se căsătoresc mirii sunt ca două pietre zgrunțuroase pe care le pui una lângă alta. Dar, după o vreme în care ies scânteii, pietrele se îmbină perfect.

OANA: Numai în rare cazuri mirii se sudează perfect de la început. Dar nici celelalte cazuri nu sunt deloc triste: soții își asumă o luptă de a se smeri unul în fața celuilalt, de a învăța să îl asculte pe celălalt. Și Dumnezeu le răsplătește efortul de a se schimba.

PROFESORUL: Și de fapt sudare perfectă nu există. Întotdeauna este loc pentru mai bine. Niciodată soții nu se mulțumesc să spună: „Gata, am atins culmea dragostei”. Întotdeauna se mai poate face încă un pas înainte.

RALUCA: Mai ales că, în multe cazuri, soții nici măcar nu își pun problema mântuirii. S-au cununat numai pentru spectacolul oferit de ceremonia religioasă.

OANA: De asta și divorțează atât de mulți oameni, pentru că nu s-au cununat cu gândul de a-L sluji pe Hristos unul alături de celălalt.

PROFESORUL: Greutăți oricum există, și până ce soții nu își ridică ochii spre Dumnezeu nu au cum să reziste. Preferă să divorțeze, crezând că așa vor scăpa de neazuri. Dar de cruce nu poți să te lezezi. Fugi de unele neazuri, dai de altele mai mari.

ANDREI: Vulturii aurii ai Oanei nu arată starea de fapt, ci starea ideală la care trebuie să ajungă soții.

OANA: Și oricât de bine s-ar înțelege, oricât de mult s-ar iubi, nimeni nu îi poate scăpa de cruce. Numai că, atunci când soții se iubesc, își dau putere unul altuia. Asta e taina familiei, puterea iubirii care udă sufletele tot așa cum apa udă florile.

PROFESORUL: Se sprijină unul de celălalt, și zboară împreună. Pe cât e de

scurtă povestioara vulturilor aurii, pe atât de clar este simbolul ei.

RALUCA: Totuși nu știu cât de bine va fi primită povestea Oanei. Oamenii au o cu totul altă înțelegere a nunții.

ANDREI: Mie mi-a spus duhovnicul să am grijă ca, atunci când voi fi preot, să nu cad în deznădejde dacă lumea nu va vrea să asculte ceea ce voi spune. A spus că trăim vremuri atât de grele încât e bine dacă măcar un singur om mă va asculta.

PROFESORUL: Sper să te asculte mai mulți, că doar mai sunt încă destui credincioși. Ei, dar vorbele părintelui tău mi-au adus aminte de o povestioară pe care am scris-o în tinerețe. Despre un actor care în fiecare duminică spunea același monolog despre moarte, dar nimeni nu îl asculta. El, conștiincios, tot repeta lucrurile care i se păreau esențiale. Ținea în mână un toiag lung, în care se sprijinea atunci când obosea, din cauza tristeții provocate de faptul că nu avea niciun spectator. Dar oricât ar fi fost de obosit, monologul îl repeta în întregime. În cele din urmă, un străin a venit să îl asculte. Și venea la el chiar în fiecare săptămână – devenindu-i într-un fel ucenic. La un

moment dat, din țara străinului au mai venit și alți oameni care își doreau să îl asculte pe actor. Dar chiar în ziua în care vaporul lor a ajuns la țărm, actorul a murit. După câteva clipe de tulburare, care i-a uscat repede primele lacrimi, străinul a luat toiagul dascălului său și s-a suit pe scenă. Era ora la care trebuia să înceapă spectacolul...

OANA: Cam așa e, dacă cineva stăruie în mărturisirea credinței, încetul cu încetul apar și roadele. Dar ca să avem ce secera trebuie mai întâi să semănăm.

ILIE: Cam astea sunt vremurile: chiar dacă puțini oameni mai vor să asculte cuvântul Evangheliei, câtă vreme mai sunt oameni însetați de adevăr nu trebuie ca propovăduirea să înceteze.

OANA: Între cei credincioși și cei necredincioși e un zid puternic, chiar dacă nu se vede. Nu e ușor să îi iubim atât de mult încât să spargem acest zid.

ANDREI: Și totuși și pentru acești necredincioși S-a întrupat Hristos. Sunt rude cu noi, sunt prieteni cu noi, deși se hrănesc numai cu materie. Sufletul lor e uscat. Iar zidul nu îl spargem noi, îl sparge Hristos, dacă noi vrem să fim mâinile Sale.

OANA: Dacă vrea cineva să răspândească învățătura creștină după capul său nu obține niciun rezultat. Trebuie să știe să vorbească pe limba celor pe care vrea să îi apropie de Dumnezeu.

ANDREI: Asta este extem de important, să nu ne mulțumim să le vorbim celorlalți despre credință numai ca să ne facem datoria, numai ca să avem conștiința împăcată. Important este să vorbim în așa fel încât să îi câștigăm.

ILIE: Nu există o predică standard care să poată fi ținută tuturor.

RALUCA: Oamenii nu sunt roboți, fiecare are personalitatea lui.

ANDREI: Și este foarte greu să le vorbești în așa fel încât să înțeleagă mesajul creștin în profunzime.

RALUCA: Eu cred că aici este una dintre problemele zilei de astăzi. S-a pierdut contactul dintre Biserică și intelectuali. Biserica le vorbește în arhaisme și în „limba vechilor cazanii” și ei caută altceva, au nevoie de altceva.

ILIE: De ce?

RALUCA: Au nevoie de același mesaj, dar spus altfel. De multe ori intelectuali, stând de vorbă cu niște preoți

care nu s-au ostenit să citească prea mult, au impresia că lumea credinței e lumea habotnicilor și a incuților. Or ei nu se pot regăsi într-o astfel de lume.

ANDREI: Dacă ar pune mâna astfel de intelectuali pe cărțile Sfântului Maxim Mărturisitorul ar vedea cât de „incuți” sunt sfinții noștri.

RALUCA: Problema este că nu pun. Vor să citească ceva mai apropiat de sufletul lor.

ANDREI: Înțeleg la ce te referi și într-un fel sunt de acord cu tine. Ar trebui să avem și noi preoți care să își asume misionarismul printre intelectuali ca pe o adevărată nevoie. Pentru că nu e ușor să fii unul de-al lor, cum a fost părintele Steinhardt, și să rămâi al lui Hristos.

ILIE.: Cum zicea Sfântul Apostol Pavel: „M-am făcut tuturor toate, ca pe toți să îi câștig pentru Hristos.” N-a zis așa?

ANDREI: Cam așa a zis. Numai că eu nu mă refeream doar la intelectuali. Ci la toți cei care nu înțeleg că Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om și pentru ei. Adică la cei care cred că nu are rost să se apropie de credință. Cum sunt majoritatea

tinerilor, de exemplu. Și să nu credeți că e o nevoință mai mică aceea de a te apropia de tineri decât de intelectuali. Așa cum intelectualii idolatrizează rațiunea, așa tinerii idolatrizează libertatea pătimasă. Și e la fel de greu să convertești un intelectual sau un tânăr. Pentru că zidul care îi desparte de Hristos e la fel de puternic.

RALUCA: E nevoie de un misionarism mai bine organizat.

ANDREI: Nu neapărat mai bine organizat, ci mai jertfelnic. Pentru că numai dacă faci misiune din iubire jertfelnică ceilalți primesc mesajul pe care îl aduci. Să nu uităm că la Rusalii, când Duhul Sfânt S-a pogorât peste Sfinții Apostoli, aceștia au vorbit în limbi astfel încât au fost înțeleși de către cei de alte neamuri. Adică nu i-au pus pe alții să învețe limba lor pentru a înțelege propovăduirea evanghelică, ci au vorbit astfel încât să fie înțeleși și de către aceia.

RALUCA: Nu pricep la ce te referi.

ANDREI: La faptul că acum nu mai trebuie să vorbim în limbi străine, ci trebuie să vorbim în limba noastră astfel încât să fim înțeleși de către cei care, chiar

dacă sunt din același neam cu noi, sunt reticenți față de credința creștină, susținând că nu li se potrivește, că nu e compatibilă cu firea lor.

RALUCA: Interesantă tâlcuire a Rusaliilor.

ILIE: Ceilalți au nevoie să le vorbim în limba iubirii, să le vorbim cu o dragoste pe care ei nu o cunosc în mod clar, dar care le va umple inimile.

ANDREI: Dacă vrei să vorbești despre Hristos, trebuie să te lepezi de tine și să te transformi în iubire. E important mesajul, nu faptul că îl duci tu.

RALUCA: Mesajul creștin îl duc preoții, noi îl primim.

ILIE: Mesajul creștin îl duc în primul rând preoții, care nu numai că săvârșesc Sfintele Taine, ci propovăduiesc și credința creștină. Dar, fiecare dintre creștini, are așa-numita preoție împăratească.

RALUCA: Cum adică?

ILIE: Fiecare dintre cei uniți cu Hristos prin Botez trebuie să facem tot ce putem pentru folosul Bisericii. Avem datoria de a încerca să vorbim despre credința celor din jurul nostru.

ANDREI: De ce nu vin mai mulți la biserică? Pentru că sunt predestinați la iad? Evident că nu. Oricine se poate întoarce la Dumnezeu. Însă mulți, mai ales în anii comunismului, și-au atrofiat sensibilitatea duhovnicească. Mesajul creștin nu mai ajunge până la ei. Și trebuie ca și noi, după puțina noastră putere, să îi ajutăm să își revină.

ILIE: Chiar dacă misiunea învățătoarească e a preoților, noi putem, prin exemplul și prin cuvintele noastre, să-i ajutăm pe cei care încă stau departe de calea mântuirii.

OANA : Fără să fie nevoie să ne dăm viața. Acum nu mai e ca în primele secole creștine. E mult mai ușor. Nu te mai omoară nimeni dacă vorbești despre Hristos.

(Profesorul stă la catedră și îi ascultă.)

ANDREI: Da, nu te omoară nimeni. Dar deși nu te omoară nimeni, prea puțini sunt cei care vorbesc cum trebuie despre credința în Dumnezeu.

ILIE: Sunt atâția sectanți fățarnici care spun minciuni la colț de stradă, care de care mai buni oratori, încât oamenii nu

prea mai sunt dispuși să asculte cuvinte despre Hristos.

PROFESORUL: Nu spune nimeni să mergeți la colț de stradă. Ci în familiile voastre, între prietenii voștri. Nu e ușor.

ANDREI: Pe mama am reușit să o conving să se spovedească abia după doi ani de insistențe.

RALUCA: Câți dintre prietenii noștri merg la biserică? Să nu ne mințim. Prea puțini. Dacă în tot Bucureștiul ar fi măcar câteva sute de studenți care ar merge la biserică, tot ar fi bine.

ANDREI: Sunt. Până în cinci sute. Dar sunt mii și mii de studenți care nu vin. Și pe noi ar trebui să ne mustre conștiința că nu facem nimic pentru ei.

PROFESORUL: Am ascultat discuția voastră. Mă bucur, Andrei, că te preocupă atât de mult ce se întâmplă cu cei din jurul tău. E o comoditate și un păcat să spui: „Îi las în grija lui Dumnezeu, eu îmi văd de viața mea.” Profesor fiind, mă așteptam ca, după așa-zisa revoluție din '89, să văd tineretul creștin exprimându-se cu energie în spațiul cultural religios. Mă așteptam să văd reviste studentești bine scrise, să văd cărți scrise de studenți, să văd conferințe

în care să vorbească și unii studenți. Dar, până acum nu am văzut nimic. Sau mai bine zis am văzut prea puțin.

(Bătăi în ușă. Intră femeia de serviciu. După ea, Personajul în negru.)

FEMEIA DE SERVICIU: Domnule profesor, e cam târziu, trebuie să mătur. Mai stați?

(Personajul în negru se duce înspre profesor. Face un gest prin care arată că ora e târzie.)

PROFESORUL *(uitându-se la ceas)*: Nu, terminăm imediat. *(Personajul în negru își freacă mâinile de bucurie.)* De fapt... *(se mai uită o dată la ceas.)* Mai stăm, măcar zece minute. Faceți altă sală până atunci.

(Femeia, nervoasă, trânteste ușa. Personajul în negru trece prin sala de curs, studiind fețele studenților.)

ANDREI: În perioada interbelică studenții creștini erau mult mai hotărâți. Aveau curajul de a se exprima. Situația de acum nu se poate compara cu cea de atunci.

PROFESORUL: Am asistat la multe conferințe religioase, am asistat la tot felul de întâlniri cu studenții și mi se pare că le lipsește vloga. Manifestările organizate de

studenți nu exprimă, decât în foarte mică măsură, pulsul lor. Sau, dacă îl exprimă corect, atunci vai de acest puls...

RALUCA: Vedeți un creștinism specific studentesc?

PROFESORUL: Nu mă înțelege greșit. Învățătura Bisericii e una pentru toți. Dar tinerii, cei în care e firesc să pulseze viața, ar trebui să fie mult mai activi. Oamenii mari... sunt mult mai greu de schimbat. Nădejdea mea sunteți voi.

ILIE: Și ce așteptați de la noi, domnule profesor?

PROFESORUL: Ca fiecare, cu talanții pe care îi aveți, să faceți misiune creștină. Câte filme creștine sunt pe ecrane? Nici unul. La televizor? Nici unul. Au fost câteva, le-au dat de câteva ori, or să le mai dea de sărbători și gata. Studenții de la Academia de Teatru și Film ar putea să se pregătească pentru a fi capabili să facă ei altele...

OANA: Poate îi invităm odată și aici.

PROFESORUL: Câte ziare și reviste creștine ați văzut? Prea puține. La noi în țară nu e niciun ziar creștin de mare tiraj. De ce nu cresc micile tiraje ale ziarelor religioase? Pentru că nu sunt făcute în așa

fel încât să atragă. Nu citesc oamenii? Ba da. Ia vedeți cât de repede se vând reviste ca „Povestea mea” sau „Întâmplări adevărate”. Oamenii citesc numai ce le place. Dar sunt mulți care ar vrea să citească ceva religios și nu prea găsesc. Te duci la zece biserici din București, la pangar numai două dintre ele au tipărituri creștine de vânzare.

ILIE: Nu sunt fonduri.

PROFESORUL: Dar fondurile pentru ceea ce apare de unde sunt? Scrieți voi, scrieți bine și tirajele vor crește.

ANDREI: Iertați-mă că vă întrerup. Aici, la cercul dumneavoastră, ați tipărit ceva?

PROFESORUL: Avem, de curând, propria editură. Avem sub tipar două volume de poezii, o piesă de teatru. Și mâine apare primul număr din „Predania” - o revistă de cultură creștină.

ANDREI: Interesant.

PROFESORUL: Toți se plâng că nu sunt bani. De parcă banii îi lipsesc lui Dumnezeu și nu are de unde să ne dea. Lipsesc în primul rând valorile. De fapt, ele cu siguranță există, dar deocamdată se

sfiesc să se exprime. Trebuie ca ele să înțeleagă că au chemarea de a se exprima.

ANDREI: Lumea are mare nevoie de cultură creștină. Are nevoie de o contragreutate la atâta balast de pseudo-cultură. Suntem intoxicați de o lume care Îl alungă pe Dumnezeu. Mass-media oglindește exact această situație.

PROFESORUL: Iar noi ne lăsăm intoxicați. De ce? Trebuie să punem început bun. Trebuie să încercăm să echilibrăm situația.

ANDREI: Există atât de puțină literatură creștin-ortodoxă...

(Personajul în negru se duce în spatele Ralucăi și își pune palmele pe urechile fetei. Ea nu mai este atentă la ceilalți.)

PROFESORUL: Unii ortodocși înțeleg greșit viața. Consideră că dacă au Biserica, dacă au un duhovnic, dacă au cărți de rugăciuni, nu le mai trebuie nimic. Restul e de aruncat. Cultura nu e bună. Dar Hristos a venit să transfigureze omul și toate manifestările acestuia. Nu a venit să nimicească decât păcatul. Omul nu are numai aspirații religioase.

(Se aude cum sună un telefon mobil. Raluca, căreia Personajul în negru îi ține în

continuare mâinile la urechi, își scoate telefonul din geantă. Vorbește puțin în șoaptă.)

RALUCA (*către profesor*): Iertați-mă, trebuie să plec.

ILIE: Ca de obicei. Niciodată nu te lasă telefonul în pace.

(Raluca își ia lucrurile. Iese din sală, fără să își dea seama că Personajul în negru o ține de braț, elegant.)

SCENA 4

ANDREI, ILIE, OANA,
PROFESORUL

PROFESORUL: Da, e nevoie de o cultură creștină cât mai ramificată. Cultura creștină trebuie să răspundă la multe dintre problemele pe care le pune societatea contemporană.

ILIE: Suntem acuzați că suntem rămași în urmă, că ne lăudăm cu o tradiție moartă.

ANDREI: E adevărat, există opinia potrivit căreia credința creștină ar fi un fel de muzeu cu vechituri, o bibliotecă roasă de vreme și atât. Nu este deloc așa. Nimic mai fals. Tradiția cu care ne mândrim nu a apărut în întregime în prima sută de ani de la întemeierea Bisericii. Au fost sute și sute de ani în care sfinții au tâlcut și au aprofundat predaniile pe care ei înșiși le primiseră. Credința creștină este una și aceeași, dar într-un fel scria Sfântul Justin Martirul și Filosoful, în alt fel Sfântul Grigorie de Nazianz și în alt fel Sfântul

Ioan Damaschin. Fiecare dintre ei, folosindu-se și de cunoștințele din vremea sa, a exprimat învățătura ortodoxă. Nu se poate spune că teologia a evoluat, dar e cert că exprimarea ei a cunoscut o dezvoltare serioasă.

OANA: Și de la Sfinții Părinți până astăzi?

ANDREI: Fiecare generație, de la Sfinții Părinți până astăzi și până la sfârșitul lumii, trebuie să trăiască în mântuitoarea credință creștină. Sfânta Tradiție nu e o comoară pe care o ținem în bibliotecă, ci o comoară care ne ajută să cunoaștem viața adevărată. O comoară pe care trebuie să o respirăm puțin câte puțin.

OANA: De ce nu continuă șirul Sfinților Părinți până în zilele noastre?

ANDREI: Chiar dacă marii luminători ai Bisericii ce poartă numele de Sfinți Părinți au trăit în primul mileniu, de atunci și până astăzi au fost destui sfinți care au dus mai departe duhul dreptei credințe. Biserica a supraviețuit și supraviețuiește prin sfinții lui Dumnezeu și nu doar prin cărți. Cuvântul Domnului că „litera ucide, iar duhul dă viață” poate

fi înțeles și așa. Că adevărata credință trece în Biserică de la om la om și nu de la carte la om.

ILIE: În mănăstiri duhovnicul nu își crește ucenicul cu cartea, ci cu viața. Să nu credeți că nu am toată evlavia față de Sfânta Tradiție. Dar un teolog care se laudă că a citit toate Filocaliile dar nu are dragoste de aproapele, mi se pare mai departe de Dumnezeu decât un credincios care, fără multă carte, încearcă să împlinească ceea ce aude citindu-se din Evanghelie duminica, la Biserică.

ANDREI: Petre Țuțea spunea că este mai valoroasă o femeie credincioasă decât un intelectual necredincios cu nu știu câte diplome.

OANA: Ai dreptate.

(Profesorul se uită din nou la ceas.)

ANDREI *(aprins)*: Până la sfârșitul lumii, Dumnezeu va avea vase alese care vor duce mai departe duhul ortodox. E adevărat: cărțile, când nu le ținem în bibliotecă, și când încercăm să trăim așa cum ne învață ele, sunt aur duhovnicesc. Să ne temem de responsabilitatea care ne apasă și să arătăm că Tradiția nu numai că nu ne îmbătrânește, ci ne face vii. Tradiția

creștină este viață adevărată și nimic altceva. Când un mare gânditor indian, parcă Mahatma Gandhi, a spus că din creștinism îl vrea doar pe Iisus Hristos, iar Biserica și Tradiția le lasă celorlalți, nu a înțeles că Biserica e însuși Trupul lui Hristos. Nu poți separa Trupul de Cap. Nimeni nu are dreptul să vorbească despre separarea dintre Hristos și Biserică decât dacă o poate face având propriul cap separat de trup. Numai și numai atunci. Să credem și să mărturisim că Biserica e școala care ne crește în Hristos. Să arătăm celorlalți că Tradiția noastră e o comoară fără de care nu putem înțelege sensul vieții și fără de care am pluti în derivă. Să arătăm că se poate trăi creștinește în aceste vremuri de desfrâu și rătăcire. Căci Hristos ne-a spus: „Îndrăzniți, nu vă temeți! Eu am biruit lumea!”

(Cortina se trage. Se aprinde lumina în sală. Discursul lui Andrei lasă impresia că piesa s-a sfârșit.)

SCENA 5

DIOGENE

(Când spectatorii cred că piesa s-a terminat, se aud iarăși bătăi de inimă. De data asta se aud slab de tot. Apare Diogene, acum bătrân, la 70 de ani. Își face apariția tot pe la intrarea spectatorilor. E gârbovit și de-abia se mișcă. Felinarul îl ține și mai jos. Nu mai are putere. Se îndreaptă spre scenă. Cortina se trage. Întuneric. În mijlocul scenei, în fața cortinei, e un butoi luminat slab. Diogene cade. Se ridică și se târăște spre butoi. Când ajunge aproape de el, cade din nou. Bătăile inimii se aud cu intermitențe. Pauzele sunt din ce în ce mai lungi. Nu se mai aud. Câteva clipe nu se întâmplă nimic. Felinarul arde în continuare.)

SCENA 6

PROFESORUL, ANDREI, OANA,
ILIE, PERSONAJUL ÎN NEGRU,
PORTARUL, FEMEIA DE SERVICIU,
COPILUL

(Cadrul este aproape același cu cel de la sfârșitul scenei 4. În plus, pe scenă se află în același loc Diogene, mort lângă butoiul său, și Personajul în negru.)

PROFESORUL: E nevoie de cultură creștină. E nevoie de oameni de cultură care să răspândească mesajul creștin. Lumea are nevoie de acest mesaj și e o greșeală să punem bariere între cultură și cult. Dimpotrivă, cultul dă culturii puterea de a înnobilă sufletele. Purtând mesajul creștin, cultura se întregeste.

ILIE: Cultura ruptă de cult nu înnobilează decât superficial, la suprafață.

PROFESORUL: Întâlnirea de astăzi mi s-a părut deosebită. Chiar dacă am fost puțini. (Către Ilie) Revin la textul tău și spun că ideea cu catapeteasma păgână e un binevenit semnal de alarmă. Pe cât e de originală, pe atât e de pătrunzătoare. E evident faptul că, față de cuvântul rostit de la altar, literatura are o libertate mai mare. Niciodată un părinte nu ar putea pune în biserică o catapeteasmă păgână. Literatura poate sprijini cuvântul rostit de la amvon. Sunt oameni pe care i-a întors la Dumnezeu o poezie religioasă. Nu avem cum să epuizăm posibilitățile pe care le

oferă literatura. Curaj, curaj, curaj. Unui om care spune că Ortodoxia e moartă îi pot arăta creațiile voastre, care arată că se poate gândi creștinește. Nu suntem retardați, nu suntem învechiți. Vă rog din tot sufletul, nu vă îngropați talanții. Ar fi mare păcat.

OANA: Domnule profesor, doar de asta venim aici, să ne ajutați să ne folosim talanții cum trebuie.

PROFESORUL: Nu e nimeni care să nu fi primit talanți de la Dumnezeu. Nu toți au darul de a scrie. Dar cei care îl au, să scrie.

ANDREI: Uneori mă gândesc că e prea devreme să scriu, că trebuie să mai aștept, să mă mai maturizez.

ILIE (*către profesor*): Ce să facem?... Așteptăm să mai creștem?

PROFESORUL: Unii caută o viață întreagă, cu felinare, cu lanterne și reflectoare, să găsească un model creștin. Așa cum Diogene cinicul căuta cu felinarul în mână, la lumina zilei, un om adevărat. Scornim în jurul nostru căutând un model, iar când îl găsim îi căutăm defecte. Știți, Alexandru cel Mare, marele cuceritor a spus: „Dacă nu eram

Alexandru, aş fi vrut să fiu Diogene". Dacă L-ar fi întâlnit pe Hristos, cred că Diogene ar fi zis: „Decât să caut o viaţă şi să rămân filosof, mai bine recunosc Adevărul şi Îl urmez pe Hristos". Dar Diogene a murit căutând. Ştim că nu avem decât o singură viaţă. Nu două, nu trei. Dacă nu valorificăm acum talanţii pe care ni i-a dat Dumnezeu, la bătrâneţe vom regreta enorm. Şi Cel care ni i-a dăruit ne va cere socoteală.

ANDREI: Greu moment.

PROFESORUL: Să nu murim ca Diogene, căutând, fără să facem nimic pentru cei din jurul nostru.

ANDREI: Fiecare după chemarea lui.

PROFESORUL: Voi, dacă aveţi darul scrisului, trebuie să luaţi în serios această înzestrare. Să puneţi în valoare darurile pe care le-aţi primit de la Dumnezeu. E mai folositor un scriitor bun, care nu se leneveşte să scrie, decât un geniu care nu comunică nimic cu ceilalţi, aşa că nu vă mâhniţi că nu sunteţi cine ştie ce genii. Bucuraţi-vă că aveţi darul de a scrie. După voi or să apară alţii mai buni. E firesc. Vor fi încurajaţi de scrisul vostru. E nevoie de un început promiţător. Şi, după atâţia ani

petrecuți la catedră, am nădejdea că voi puteți fi acest început. Doar de asta ne adunăm aici.

OANA: Sperăm să nu vi se micșoreze încrederea pe care o aveți în noi.....

PROFESORUL: Cu frică de Dumnezeu, scrieți ce și cum puteți. Și încetul cu încetul, valoarea va ieși la iveală. Dacă ar fi să vă las un testament v-aș spune: „Pentru fiecare gând frumos pe care îl așterneți pe hârtie, pentru fiecare floare pe care o împărtășiți altora, Dumnezeu vă va răsplăti. Încercați să împărtășiți cât mai multă lumină în jurul vostru!”.

ILIE: Să ținem minte acest testament...

PROFESORUL: Pentru ultimele clipe ale acestei întâlniri v-am pregătit ca de obicei o cugetare. De astă dată am ales un citat din apoftegmele lui Andrei Tarkosvki: „Sensul artei este rugăciunea, este rugăciunea mea. Dacă această rugăciune, dacă filmele mele pot aduce oamenii la Dumnezeu, cu atât mai bine. Atunci viața mea își va recăpăta întregul sens: acela, esențial, de a servi.”

ANDREI (*după o clipă de liniște*): Nu am auzit cuvinte mai potrivite despre condiția artistului decât acestea...

ILIE: Știu că Andrei Rubliov a fost canonizat de Biserica Rusă mai ales pentru modul în care a reprezentat iconic arătarea Sfintei Treimi de la stejarul lui Mamvri. Nu ar fi de mirare dacă peste câteva sute de ani Tarkovski va fi canonizat pentru filmul „Andrei Rubliov” ...

ANDREI: Să nu cădem în exagerări. Oricum, dacă citatul lui Tarkovski nu a fost doar o iluminare de moment, și dacă a fost un ecou al vieții sale lăuntrice, ar fi o dovadă că artistul a dobândit sfințenia.

ILIE: Mi-a vorbit cineva despre un scriitor rus, nu foarte cunoscut, care a trăit parcă în prima parte a secolului trecut și căruia i-au fost descoperite moaștele. Și e cinstit de popor ca sfânt, chiar dacă nu știu dacă a fost încă trecut în Sinaxare.

ANDREI: Ar fi interesant să știm mai multe despre acest scriitor. Ar trebui ca viața lui să fie pildă pentru toți cei care încearcă să Îl slujească pe Dumnezeu prin scrisul lor...

OANA: Dacă cineva scrie pentru a le întinde celor din lume o mână de ajutor și

pentru a-i ajuta să se apropie de viața duhovnicească, și dacă înțelege scrisul ca pe o slujire, cum spunea Tarkovski, atunci această slujire e binecuvântată de Dumnezeu, devine slujire sfântă, cum e zugrăvirea icoanelor.

PROFESORUL: Mă bucur mult că aveți curajul de a crea. Prin ceea ce creați vă puneți sufletele pe tavă. Atât de mult mi-aș dori să știu că veți scrie cât mai mult despre iubirea adevărată, despre taina ei, despre trăirea duhovnicească în furtuna pățimașă a lumii... Asta trebuie să fie scrisul vostru: o formă de diaconie, o formă de slujire a aproapelui. Scriind să arătați că vă interesează ceea ce se întâmplă cu cei de lângă voi, că vreți să îi ajutați.

ANDREI: Noi, creștinii, nu trebuie să ne mulțumim să arătăm dragoste numai celor din familia noastră. Asta o fac și păgânii. Noi trebuie să îi iubim până și pe vrăjmași. Și, ca să avem puterea de a-i iubi pe cei care ne fac rău, trebuie să îi iubim și pe cei despre care nu știm decât că există. Ei nu ne fac nici bine, nici rău. Dar există.

OANA: Sfântul Siluan Athonitul se ruga pentru întreaga lume.

ANDREI: Și nu a fost singurul, mulți părinți s-au rugat la fel.

PROFESORUL: Într-un fel, cele două texte de astăzi s-au legat... Vulturii Oanei și părintele lui Ilie arată o cu totul altă formă de iubire decât cea cu care e obișnuită ziua de astăzi. Acum se caută iubirea pătimasă, iubirea egoistă. Voi aveți datoria de a mărturisi prin textele voastre puterea iubirii transfiguratoare pe care o sădește în inimile voastre Hristos.

ANDREI: Și câtă nevoie au oamenii de această dragoste...

ILIE: Sau câtă nevoie au să înțeleagă că sunt mici artiști, mici creatori...

OANA: Cum adică?

PROFESORUL: Înțeleg la ce se referă Ilie. Mulți se întreabă de ce trăiesc, sunt îngenuncheați de frământări, de deznădejdi, de patimi. Tot așa cum eu vă îndemn ca prin scris să scoateți tot ce e mai bun în voi, tot așa îi îndeamnă și pe ei Hristos să se lupte pentru a dobândi mântuirea. Nu e o luptă simplă, cu atât mai mult cu cât vremurile de astăzi ne pun în fața unor situații pe care le regăsim cu greu în istorisirile din veacurile trecute.

ILIE: Da, și uneori ne folosim greșit de întâmplările pe care le citim prin Viețile Sfinților sau prin Paterice.

PROFESORUL: Trebuie ca fiecare persoană, indiferent ce meserie ar avea, să își dea seama că este un creator, un artist. În momentul în care privim viața din prisma războiului duhovnicesc observăm că și cea mai banală viață e palpitantă. Ne dăm seama că de vină nu e modul în care Dumnezeu ne-a rânduit viața, ci modul greșit în care am înțeles noi planurile Sale. Sau modul în care am răspuns chemării Sale. De exemplu, orice tată și orice mamă sunt dascălii copiilor lor.

ILIE: Sau ar trebui să fie.

PROFESORUL: Cât de important e rolul părinților în filmul vieții copiilor lor? Vă dați seama... Sau cât de importante pot fi rolurile noastre în filmele vieților prietenilor și cunoscuților noștri? De fapt, întâi de toate orice om joacă în filmul propriei vieți. Trebuie să se zbată să o facă punându-și la bătaie toată priceperea, toate puterile.

ILIE: Așa e, Dumnezeu are cu fiecare om un plan, chiar dacă e greu de înțeles care este acesta.

PROFESORUL: Să revin la ideea de mai înainte. Chiar dacă nu e ușor să ajungeți la măsura despre care vorbea Tarkovski, adică să vă fie scrisul o rugăciune, important este să vă asumați această slujire. Asta este forma în care vă puteți arăta dragostea față de aproapele. Cred că știi, Oana, că nu numai iubirea dintre soți este o taină. Ci orice formă de iubire curată. Pentru că iubirea este semn al prezenței lui Dumnezeu. Iubirea aproapelui este o taină la fel de mare, chiar dacă oamenii nu vor să înțeleagă asta. Cu doctorii e clar: dacă își iubesc aproapele, atunci și pe bolnavii care vin la ei îi tratează cu multă grijă. Cu profesorii e clar: dacă își iubesc aproapele, atunci și față de elevi au înțelegere și dragoste. O dragoste care pe copii îi însuflețește. Cu scriitorii ar trebui să fie la fel de clar: dacă își iubesc aproapele scriu ceea ce trebuie. Dragostea pe care o purtăm aproapelui se oglindește foarte bine în modul în care ne folosim talanții.

ILIE: Să fim conștienți de asta.

PROFESORUL: Da, trebuie ca scrisul vostru să fie pătruns de focul fierbinte al slujirii aproapelui. Nu de cel al obținerii

gloriei, cum e la alții. Și, dacă veți scrie din dragoste pentru ei, atunci Dumnezeu vă va lumina și roadele voastre vor fi mult mai bogate...

ANDREI: Iubire, iubire, iubire. Mulți vorbesc despre iubirea aproapelui, dar puțini trăiesc această iubire.

PROFESORUL: Să încercăm să o trăim noi. (*După câteva clipe de tăcere*) Gata, pentru azi am terminat. (*Către Andrei*) De obicei, când sunt și ceilalți, sala răsună de „Cu noi este Dumnezeu...”.

OANA: Cântăm și acum? Sau suntem prea puțini?

(*Disperat, Personajul în negru îi face semne dezaprobatoare profesorului. Acesta se gândește puțin și se uită iar la ceas.*)

PROFESORUL: Da, pe ceilalți îi suplinește Andrei. (*Către Andrei*) De obicei discuțiile erau centrate pe analiza literară. Creațiile erau despicate în patru; se urmărea poate prea mult stilul, forma... Acum, că ai venit tu, discuțiile au luat o tentă predominant religioasă. Am compensat puțin golurile din întâlnirile trecute. Cântăm, nu?

(*Se ridică în picioare. Încep să cânte. Personajul în negru dă din mâini, nervos,*

coboară de pe scenă și fugе spre ieșire. Când se cântă a doua oară, Diogene se ridică, apoi intră pe ușă pe rând Raluca, credincioșii, portarul, copilul, femeia de serviciu, iconarul. Cântă cu toții încă o dată. Cortina se trage.)

SFÂRȘIT ȘI LUI DUMNEZEU LAUDĂ !

O cateheză neconvențională

pr. Nicolae Burlan

În explozia de literatură de după 1989 lipsesc, trebuie să o spunem, creațiile teatrale care să abordeze o tematică pe cât de absentă, pe atât de necesară: tematica duhovnicească, cea care privește mântuirea, cea care este într-o permanentă căutare a căilor care duc spre Cer, spre nemurire.

Într-o lume în care necesitatea abordării problemelor spirituale se impune cu asiduitate, ca după o lungă și întunecată pauză, apare o luminiță dătătoare de speranță - cum că acest gen literar este pe cale să reînvie; și speranța noastră este cu atât mai mare cu cât cel care „sparge gheața” în acest domeniu este un tânăr talentat, cu mari perspective în arta mănuirii condeiului, după cum a demonstrat-o deja prin aparițiile editoriale

care s-au succedat într-un timp scurt și care poartă semnătura sa: Danion Vasile.

Pentru prima oară cineva are curajul să iasă din spațiul eclezial, cel mai potrivit de altfel unor discuții cu tematică profund teologică, și să trateze la nivelul scenei frământările spirituale ale tinerei generații, frământări firești și necesare fiecărui suflet în parte, frământări care trebuie să găsească și rezolvare mântuitoare.

Este interesantă propunerea autorului de a se realiza catehizarea oamenilor și prin teatru, căci întreaga piesă este o cateheză abordată în mod diferit față de catehezele obișnuite, rostite de la amvon, în spațiul liturgic. Ce ar putea fi rău în a vorbi oamenilor despre Hristos, despre mântuire, despre Biserică și Tainele ei, folosind alte mijloace decât cele tradiționale, „cu timp și fără timp”, cum zicea Sfântul Apostol Pavel, sau parafrazându-l, într-un mod sau altul. Important este „să ne facem tuturor toate ca pe toți să-i câștigăm” pentru Hristos.

Subiectele sunt incitante și permanent actuale, deși ele au fost ocolite cu grijă vreme de aproape cinci decenii.

Oare nu analizarea cu responsabilitate a acestor teme spirituale își propun și conferințele ținute în aulele diverselor centre universitare? Cât de neîncăpătoare devin aceste aule în momentul în care se anunță dezbaterea uneia sau alteia dintre temele amintite, mai ales când aceste momente sunt onorate de prezența personalităților vieții duhovnicești! Este un semn că oamenii, în special tinerii, au o neostoită sete de spiritualitate, de mântuire.

Piesa lui Danion Vasile poartă un nume inspirat – „Taina iubirii”, nume care a fost folosit de altfel în urmă cu multe secole de către Sfântul Ioan Gură de Aur și care a fost preluat și de către Paul Evdokimov, când a tratat sub acest titlu sfințenia unirii conjugale în lumina tradiției ortodoxe. Piesa aduce în centrul atenției dorul de idealul creștin al vieții de familie, dor pe care îl exprimă tinerii cu o aleasă educație. Dor pe care cele două „jumătăți” în continuă căutare a uneia către cealaltă vor să îl împlinească în Sfânta Taină a Cununii în scopul într-ajutorării și pentru dănuirea neamului omenesc.

Este superbă imaginea celor doi vulturi din actul III, acel cuplu pentru care zborul constituie rațiunea existențială, care, cu câte o aripă tăiată, reușesc îngemănați să-și ia zborul către Muntele Liniștii pentru a se alătura, prin moarte, moșilor și strămoșilor lor.

Citind piesa, avem impresia că ne aflăm în sala unui teatru ca spectatori și, mai mult încă, ne regăsim în diversele ipostaze sugerate de autor. De câte ori nu ne-am aflat oare în situația acelor părinți din pilda luată din Patericul egiptean, care în biserică fiind aveau gândurile în cu totul alte părți, numai la slujbă nu? Nu-i ușor să-ți stăpânești ochii, gura, simțurile în general; cu atât mai greu este să-ți stăpânești mintea, gândurile, imaginația. Gestul părintelui de la începutul piesei poate fi considerat blasfemiator, smintitor pentru mulți, dar la o analiză mai profundă exprimă o realitate pe care nu prea vrem să o recunoaștem.

Reconfortant și dătător de speranțe este dialogul dintre Andrei și Oana, doi tineri frumoși sufletește care analizează dilema căsătorie-călugărie cu o maturitate demnă de invidiat de către cei de vârstă

lor. Cu astfel de tineri România și omenirea în general mai au o șansă.

Salutăm cu bucurie prestația profesorului din piesă. Am dori ca acest prototip să fie întâlnit cât mai des, în toate unitățile de învățământ. Dar oare câți profesori se identifică cu personajul din piesă? Și întrebările ar putea continua: câți preoți, câți părinți, câți tineri se identifică cu personajele acestei piese? Este oare măsura lor un ideal greu de atins? Poate. Dar nu e imposibil. Pentru aceasta este însă nevoie de educație în general și de educație religioasă în special, de trăire creștinească, de unitate spirituală, de mame creștine care să poată schimba lumea, cum spunea un sfânt al Bisericii. Am îndrăzni să adăugăm: și de tineri trăitori ai Evangheliei, și talentați pe deasupra, care prin condeiul lor să fie de folos celor care „caută, nu știu ce caută...”, cum spunea Blaga.

Doamne, ai milă de tinerii țării mele!

File din sufletul meu

Textele pe care le-am strâns în paginile următoare sunt, așa cum arată și titlul, file din sufletul meu. Am scris dintr-o nevoie de a mărturisi lucruri despre care alți poeți nu se gândesc să scrie. Se poate spune că rândurile mele sunt un protest. Mi se pare nedrept că poezia contemporană tratează cu aparentă seriozitate cele mai neserioase lucruri, în timp ce adevăratele valori sunt uitate prin cine știe ce cufere, în podul minții, acolo unde ne este prea greu să ne suim.

Mare parte dintre poeziile mele șchiopătează. Sunt conștient de acest lucru, tot așa cum sunt conștient că șchiopătează întreaga poezie adulată de criticii literari, poezie care face abstracție de elemente pe care le consider importante. De ce nu scrie nimeni despre mântuire, despre cărți, despre tăcere sau despre mărturisirea dreptei-credințe?

Știu că se vor găsi critici care să găsească nod în papură versurilor mele. Așa cum se vor găsi și critici care să observe ce îi lipsește poeziei pe care o scriu. Aceștia din urmă le spun că îmi dau seama că nu este o poezie pentru care să primești aplauze sau felicitări. Nu asta caut. Nu caut să fiu considerat poet. A fi poet e o stare de spirit: poți să o ai, sau nu. Dar cine scrie o singură poezie adevărată în viața lui e poet.

Eu afirm cu toată sinceritatea că abia aștept să fiu criticat. Dar aștept să văd și valorile pe care le acceptă acești critici. Pentru că atâta vreme cât criticii apreciază doar versuri valoroase numai din punct de vedere estetic - indiferent de mesajul acestora - poziția lor nu mă interesează. Nu e greu de sesizat că din rândurile mele răzbate o anumită tristețe. Dar cum să nu fiu trist când un poet ca Daniel Turcea este lăsat în uitare numai pentru crima că la un moment dat a ales să scrie poezie religioasă, în timp ce alți scriitori de o valoare îndoielnică se află permanent în atenția criticilor?

Da, sunt oarecum trist. Sunt trist pentru că valorile creștine sunt ținute sub

obroc. Sunt conștient de faptul că, dacă până acum aş fi scris numai poezie, rândurile mele ar putea fi interpretate drept tentativa unui *nimeni* de a-și ascunde neputințele artistice.

Șansa mea este că eu scriu altfel de cărți. Cărți care, nu o spun cu mândrie, sunt foarte bine primite de către publicul cititor. Multe dintre ele se reeditează. Asta înseamnă că sunt citite. Deci au trecut testul cititorilor. Ținând cont de acest aspect, aş vrea să nu las impresia că mă pricep la multe: și la teologie, și la dramaturgie, și la poezie. Am rețineri față de cei care se cred prea talentați. Atunci când scriu despre familie sau despre înfruntarea necazurilor, despre yoghini sau despre astrologie, când iau interviuri sau când scriu versuri, eu fac același lucru: încerc să întind o mână celor ce au nevoie de ea. Eu același sunt, indiferent de ceea ce fac. Și, chiar dacă ceva îmi reușește mai bine și altceva mai puțin bine, inima mea aceeași a fost: o inimă care bate pentru ceilalți.

Poeziile pe care le-am scris sunt rodul frământărilor mele. Sunt copiii cugetării mele. Și le încredințez tiparului

tocmai pentru că acești copii au fost admirați. De către oameni care au simțit rostul lor, de către oameni pe care citirea lor i-a folosit. Și cred că mai sunt oameni de acest fel.

Unii dintre cei care au citit câteva din cărțile pe care le-am tipărit până acum, în special *Jurnalul convertirii*, s-au arătat dornici să citească tot ceea ce am mai scris. După *Jurnal*, poeziile sunt textele care exprimă cel mai bine frământările mele. Mi-am asumat riscul de a primi criticile literaților, mai ales pentru a le face un cadou acestor cititori.

O mare dorință aș avea, exprimată de altfel și în piesa *Taina iubirii*: dacă sunt oameni care, citind ce scriu eu, își dau seama că pot sluji pe altarul literelor mai bine decât mine, îi rog să o facă. Îi rog să nu își îngroape talanții. Îi rog să mărturisească ceea ce au de mărturisit.

Testament de haiduc

Iubito, m-au rănit în luptă,
Și-n piept mă arde-un glonț hain.
De-abia respir; viața mi-e suptă
De parc-avea flinta venin.

Sfârșit, te rog, de vrei, de-acuma
Încalecă pe calul meu.
Pe urma mea să-ți calce urma,
Să-mi fii zmeoaică, să-mi fii zmeu.

Să-ți fie codrii frați de cruce,
Doar ei să știe taina ta:
Că-n loc să duci o viață dulce
Mai mult iubit-ai a lupta.

Și de te-or întreba vreodată
Prin care văgăuni m-ascund
Să nu le spui că sunt în groapă
Să le-arăți codrul fără fund.

Și să mai știi că dacă-n luptă
Viața-ți va fi de moarte suptă
În Cer la mine vei veni
Și-n veci de veci ne vom nunti.

Eu iar te rog, de vrei, de-acuma,
Pe urma mea să-ți calce urma...

Suspin

O, cât mi-aş fi dorit, iubit Iisuse,
Cu magii la ieslea-Ţi sfântă să mă-nchin,
Ca dar să primeşti şi colindul meu lin
Lângă Fecioara care Te născuse.

Cât m-aş fi bucurat dacă bătrânul
Ce Te-a primit pe braţele-i la Templu
Aş fi fost eu. M-ai fi-mbiat să-mi umplu
Tot sufletul de Tine, dulce Pruncul.

Iordanul de-ar fi vrut să mă primească
Pe malu-i când Botezătorul turna
Pe fruntea Ta apă - în inima mea
Căinţa începea să-nmugurească.

Schimbarea la Faţă de aş fi privit
Pe Muntele Tabor cu-ai Tăi apostoli
În bine mă schimbai. Şi de grele boli
Sufletu-mi pătimaş l-ai fi tămăduit.

Şi dacă la crunta Ta răstignire
Cu Maica Ta sfântă aş fi suferit
Mă preschimbam în giulgiu. Să fi sorbit
Tot sângele cu iz de nemurire.

În rugile când la icoană suspin
Să Te-ntâlnesc, să Te văd față-n față,
Parcă-mi șoptești că-n puțina mea viață
Îți pot fi Golgotă - sau nou Viflaim.

Nu vreau să Îți fiu rană, nici durere,
Ci Simon din Cirene vreau să Îți fiu.
Sub cruce vreau s-ajung, oricât de târziu,
Să pot îndulci paharul cu fiere.

Dragostea Ta mi-e scut tare de aramă
Și-mi dă nădejde pe-acest năvalnic drum.
Atinge, Iisuse, al meu suflet precum
Te-ai atins de-a Veronicăi mahramă.

Ctitorii de taină

Am visat o biserică mare, foarte ciudată:
Era construită din cărțile Părinților
Așezate ca niște cărămizi, cu multă grijă,
Atât de firesc încât nu te mirai
Cum de biserică stă în picioare.
Încercam să îi înțeleg taina
Și o priveam cu multă atenție:
„O, câte cărți alese sunt aici,
Fericit este cel care le are!”
M-am gândit - și am intrat înăuntru.
Am găsit oameni luminați la chip,
Îmbrăcați în veșminte de sărbătoare.
O voce îngerească mi-a zis:
„Nevoința lor a fost aparte;
Au muncit din greu și au strâns bani
Cu care au luat mâncare duhovnicească.
Au cumpărat cât mai multe cărți,
Cărți care acum par cărămizi,
Și le-au dăruit celorlalți.
Și din bănuții văduvei
S-a ctitorit Catedrala Cărților...”

Lacrimi

Lacrimile rugăciunii mi-au sculptat în
ochi, cu-o geană,
Două candeli ce-s aprinse când veghează
sub icoană.

Lacrimile pocăinței devenit-au mii de
ruguri
Mistuind ce-i rău în suflet – patimile cu-a
lor muguri.

Ale isihiei lacrimi ce-au tăiat inima-n taină
Ți-au croit din carnea-i scumpă cea mai
luminoasă haină.

Lacrimile care fața mi-au arat-o cu-a lor
pluguri
M-au dat Ție ca recoltă. Tu păstrează-mă
de-a pururi.

Pecete

De te voi uita, Ierusalime,
Uitată să fie dreapta mea.
De te voi uita... Dar cum să te uit?
Lumină, nădejde și cânt,
Cum să te uit
Când alerg înspre tine,
În timp ce suspin după tine?
Cum să te uit
Când îmi ești singurul liman?
De te voi uita, ceresc Ierusalime,
Mă cheamă la tine. Tu nu mă uita...

Ultima modă

Ultima modă este o plimbare
Prin Pavilionul Oglinzilor Deformate
Din Orașelul Copiilor.
Oamenii se privesc în ele cu nesaț
Și încearcă să arate cât mai bine în fiecare
Făcându-și dese și delicate
Operații estetice.
După ce se plictisesc de ce văd
Trec la oglinda următoare.

Singurii fericiți sunt copiii
Care nu vor să treacă prin acest pavilion.
Căci se înspăimântă de groteștile oglindiri.
Ei își admiră fețele doar
În bălțile făcute de ploaie.

Fericiți cei săraci cu duhul
Că a lor este Frumusețea adevărată...

Coridă fatală

Intrăm în arena duhovnicească
Fără să ne luăm niciun fel de arme.
Scuturăm pânda roșie a păcatelor
În fața diavolului
Fără să ne dăm seama că viața
Este mai mult decât un simplu joc,
Este mai mult decât un capriciu de moment.
Uităm de multe ori
Că pânda roșie crește
Încetul cu încetul
Până ne acoperă în întregime.
Și taurii nu își ratează ținta.

Miniaturi

Unii așteaptă ca la Judecată
Să-și poată prezenta colecțiile de titluri,
De medalii, de ranguri și de aplauze.
Nu își dau seama
Că cei din Juriu
Nu folosesc microscop
Și nu pot vedea altceva
Decât inimi.

Isihie

Fiecare inimă are o gură cât a chitului
Care l-a înghițit pe Iona proorocul.
Gură ce înghite vorbele pe care le rostim
Cu rost sau fără.

Dacă ne-am da seama
Că noi digerăm și asimilăm
Ceea ce le spunem altora
Și ceea ce auzim de la ei
Am prefera pentru o vreme tăcerea.
Am pricepe atunci
Că gura inimii
Știe și să vorbească.
Știe să cuvânteze.

După tăceri roditoare,
Știe să dea drumul
Proorocilor.
Pe care mai înainte
Îi înghițise...

Mahrama Veronicăi

Eu am mahrama Sfintei Veronica...
La bătrânețe o voi lăsa ca moștenire
Celui care și-o va dori cu adevărat.

Mulți creștini se feresc
Să țină în casă așa ceva:
Viața e frumoasă; nu cade bine
Să vezi prea des o față plină de răni.
Acei creștini au evlavie în suflet,
Dar o asemenea mahramă
E inestetică, are prea mult sânge.

Un părinte m-a sfătuit să nu o dăruiesc
Decât celor care au în casă și în inimă
Icoana cu Răstignirea de pe Golgota;
Celor ce nu se sfiesc de Răstignire.
Oare va mai râvni cineva
Odorul Veronicăi?...

Mâna care cuvântă

Sfinte Maxime Mărturisitorule, arată
acestui secol otrăvit

Mâna ta dreaptă, care a fost tăiată de
ereticii

Care vroiau să apună credința ta în
Hristos.

Prețios talisman, chiar și simpla vedere a
acestei mâini

Ne poate trezi din morbida amorțeală a
indiferenței.

Hai să ne prindem de mâna

Pe care ne-a întins-o acest sfânt martir.

Și să ne fie brațele surori!

Cum se aprind de la preot lumânările de
Paști,

Tot așa mâinile noastre vii să ia viață de la
cea moartă;

Și ale noastre să se altoiască

Întru mâna celui care a teologhisit

Despre cele două lucrări ale firilor lui
Hristos.

Fraților, auziți cum limba sa, tăiată odată
cu mâna,
Și pe care Hristos a lipit-o tainic de
urechile iubitorilor de adevăr,
Ne îndeamnă de ani și ani să căutăm
Viața:
„Să luăm aminte!...”

Ansamblul de lângă Gizeh

Pământul are o colecție de piramide.
Unele sunt mai uriașe chiar decât
piramidele,
Altele sunt minuscule, de-abia sesizabile;
Oamenii le ridică
Pentru a-și ascunde trupurile de Înviere
Cât încă sunt în viață...

Piramidă lângă piramidă,
Suflet lângă suflet,
Orgoliu lângă orgoliu,
Sfinx lângă sfinx,
Oamenii se sfâșie între ei.

Și totuși, dacă nici Keops,
Nici Kefren și nici Mikerinos
Nu se vor putea ascunde
Prin cotloanele subpământene
De Învierea morților,
De ce nu încercăm să surpăm
Piramidele din sufletele noastre?

Prigoana uitării

Acum, în zilele noastre,
Construim fiecare, cu răbdare,
Închisori pentru sfinții din Sinaxar.
Demult, unii dintre ei au suferit
Temnițe adevărate, și foame, și chin,
Și chiar moarte; și totuși
Durerile de astăzi îi apasă mai tare
Iar cicatricile par de nevindecat:
Căci noi, fiii sângelui lor, îi uităm.
Îi exilăm din memorie
Cu viețile lor, cu prăznuirile lor,
Cu minunile lor, cu tot binele
Ce l-au făcut pentru oameni.
Adică, și pentru noi...
Parcă ne e chiar teamă,
Când îi privim în vechi icoane,
Că ei au rămas prezenți,
Că încă sunt de față.

Și parcă simțim că ei așteaptă
Cu o încordare de care nu ținem seama
Să îi scăpăm de exilul din care
Nici Dumnezeu nu ne forțează a-i scăpa.
Să îi primim cu evlavie,
Acolo unde așteaptă să stea:
În inimile noastre...

Prohod iernatic

Să uităm jertfele din Decembrie.
Să dăm foc ziarelor de atunci
Să dăm foc amintirilor de atunci,
Să smulgem timpului momentul „atunci”,
Să avem liniște!

E singura posibilitate de a uita
Că pentru mine, pentru tine
Și pentru ceilalți
S-au sacrificat câțiva martiri...
Dacă am ține minte am fi somați
De cadavrul sângerosului „atunci”
Să trăim altfel.
Fără să ne mai fie teamă că, odată,
Ei ne vor privi în față...

Apocalipsă

Oamenii au fost clonați.
Pe tarabe se vindeau
Tot soiul de gene.
Prin câteva impulsuri pe creier
Au reușit chiar să transmită celor clonați
Enciclopedia tuturor cunoștințelor omenești.
Dar atunci când, îngrozite,
Clonele au înțeles
Că nu pot pricepe ce e iubirea,
Dându-și seama că nu sunt întregi
S-au răzbunat pe făcătorii lor.
Cuvântul „răzbunare” îl înțeleseseră.
În întregime...

Mucenicia Cărților

Nu s-au mulțumit să ne ucidă
Mărturisorii;
s-au hotărât să le ucidă și Cărțile.
Mai întâi le-au spânzurat prin piețe;
dar văzând că oamenii le aduc pe ascuns
flori,
ca unor răposați, au preferat să le ardă pe
rug.
Spre surprinderea noastră, Cărțile au
plâns
și apa vie pe care o ascundeau a stins
focul.
„Aceeși vrăjitorie care păstrează moaștele
nearse
își arată puterea și acum”, au spus ei,
și au încercat să le decapiteze.
Dar, spre uimirea lor, din rănile Cărților
a început să șiroiască sângele, și ei s-au
speriat:
erau sătui de atâția martiri.

După ce s-au sfătuit îndelung au încetat să
ucidă Cărțile;
au înțeles că cea mai teribilă prigoană
este sufocarea prin libertate. Și au tipărit
grămezi de cărți,
care de care mai interesante, pline de știri
senzaționale,
dar care nu zideau cu nimic sufletul.
Pentru ca nimeni să nu mai aibă timp de
altceva
au tipărit atât de mult, și atât de ieftin,
încât uneori restul la pâine se dădea în
cărți.
Ce nu au putut lovi cu sabia, au lovit cu
pacea...
„Doamne, care știi că există nu doar litere
careucid,
ci și litere care ascund viață,
pentru jertfa celor care le-au scris,
scoate-le la lumină! Trimite-le spre noi!
De când ne-au ucis mărturisitorii
Suntem cam singuri...”

Catedrale cu sfinți în zeghe

Eu, Valeriu Opreșan, nu sunt nebun. Azi-noapte, când voi dormeați, am avut o vedenie. Am înțeles temnița. Am văzut moartea și Învierea temniței. Am văzut pământul deschizându-se și înghițind închisoarea. Pământul și-a luat pământul înapoi. Cu surprindere am văzut apărând în loc o biserică. La început era mică. Încetul cu încetul, a crescut asemenea unei flori. Când a ajuns mare, cât temnița noastră, am intrat cu sfială în ea.

Fraților, nu sunt nebun. V-am găsit în biserică, rugându-vă. Catapeteasma era obișnuită, având pe ea sfinții care ne-au ajutat de atâtea ori. Dar, pe pereți, nu mi-a venit să cred... Pe cine am văzut în icoane? Erau de-ai noștri, îmbrăcați în zeghe. Pe unii i-am recunoscut ușor, pe alții mai greu. Aveau aură de sfinți. În spate, în iezerul cel de foc, i-am văzut pictați pe cei care ne hăituiesc sufletele.

Nu erau toți acolo. Unii erau cu voi. Hristos era răstignit între directorii închisorii. Moiş era pe crucea din dreapta, senin. Nu pot să uit pereții cu sfinți în zeghe. Nu pot să uit că pe fețele lor se citea izbăvirea. Nu rezistăm degeaba.

Undeva, acolo sus, se scrie Patericul temnițelor...

Răvaș de prigoană

„Precum dorește cerbul izvoarele apelor, așa te dorește biserica din sat pe tine, fiule.

Dragul mamei, voi pune scrisoarea aceasta lângă altarul pustiit, pe măsuța care odată primea pomelnice: Cel de Sus o poate duce la tine.

Biserica te așteaptă cum Hristos aștepta Învierea. Tu ai ridicat-o, tu ai slujit în ea, tu i-ai dat viață. De când te-au pus în cătușe pentru credință, parcă cineva a pus în lanțuri și lăcașul sfânt - primul și cel mai drag copil al tău.

În lipsa ta a îmbătrânit biserica toată; Maica Domnului aproape a orbit în icoană, plângându-te lângă mine. Sfinții parcă s-au cocoșat așteptându-te. Doctorii fără de arginți par frânți de oboseală: cred că nu mai prididesc să vă îngrijească. Mucenicii de ieri vor să se întoarcă în temnițele pe care le cunosc de sute de ani

și să rămână cu mucenicii de azi. Să fie alături de voi.

Fiule, fără tine biserica e o floare care se usucă. Vino și slujește în ea, și își va reveni.”

Întoarce-l, Doamne, aici, întoarce-l degrabă!

Înainte ca biserica să se ofilească!

Ultimul turnir

Pe ulițe, soldații îmbrăcați în haine strălucitoare strigă cât îi ține gura. Invită lumea la Marele Spectacol. Intrarea este liberă: arenele sunt un furnicar care crește neîncetat. Este primul turnir la care oamenii au voie să coboare din tribune ca să fie cât mai aproape de luptători. Emoția crește. Timpul trece cu o viteză foarte mare.

Parcă au trecut numai câteva clipe de când Cartea a lăsat la curte provocarea. Prima reacție a regelui a fost dură: s-a simțit jignit, s-a simțit călcat în picioare. De zeci de ani nimeni nu mai îndrăznise să ceară îngăduința de a se lupta cu primul dregător, cu Idolul imaginilor. Cu care nu mai fusese doborât niciodată. Și, când nimeni nu se aștepta să îl mai vadă în arenă - pentru că oamenii se temeau de moarte - Cartea a făcut gestul care i-a surprins pe toți.

Pentru asta Regele a condamnat Cartea la moarte pe rug. Nu ar fi vrut ca lumea să afle cât de obraznică a fost Cartea. Dar Idolul a ajuns în ultima clipă și a stins focul. Cartea mai era întregă. Nu așa trebuia să moară pentru curajul ei. Idolul îi pregătise o pedeapsă mult mai umilitoare: i-a acceptat provocarea.

Și peste câteva clipe începe lupta. Spectatorii ard de nerăbdare. Arenele sunt pline, și nou-veniții încearcă cu greu să își facă loc. Regele a promis că după turnir va avea loc o mare petrecere, în cinstea învingătorului; nu e niciun secret cine va câștiga confruntarea. Dar toți așteaptă să vadă cum și cât de repede o va câștiga.

Pentru câteva clipe arena e ocupată de o mulțime de circari care jonglează cu pâini. Fac numere de senzație, care se termină pe placul mulțimii: pâinile sunt aruncate în tribune. Pentru câteva minute mulțimea mănâncă din ele, privind spre Marea Poartă. Și Poarta se deschide.

Pe un cal puternic, frumos, negru, apare Idolul. E îmbrăcat în haine de un alb strălucitor. Mulțimea îl aclamă. Idolul o salută ridicând lancea.

Apare și Cartea, călare pe calul ei bălan, bătrân și slab cu care nu a câștigat nicio luptă. E îmbrăcată în armură, dar nu ține în mână decât un scut mic. Cei mai mulți o privesc cu dispreț. Dar, alături de aceștia se află și câțiva prieteni ai Cărții. Cu bărbile fluturând în vânt, stau încordați, de parcă lupta ar fi a lor: de parcă toată întreaga lor viață ar depinde de acest turnir.

Regele ridică mâna și lupta începe. Spre deliciul admiratorilor, Idolul își va arăta măiestria: pentru a umili Cartea, care nu ține în mână decât scutul, el o va doborî lovind-o cu mânerul lăncii pe care o ține cu vârful ascuțit lângă propriul trup. În câteva clipe între cei doi adversari nu mai sunt decât câțiva metri. Și lancea lovește scutul mănuit cu iscusință: Cartea cade, dar se ridică destul de repede. Pentru a-l stârni pe Idol să fie mai agil, câțiva spectatori o aclamă pe Carte. Paznicii nu le fac nimic, înțelegând gestul lor.

A doua rundă: Idolul, ținând lancea cu același dispreț și în aceeași poziție nemaiîncercată de nimeni până la el, încearcă să evite scutul dușman.

Cartea nu reușește să se ferească și cade de pe cal. Dar se ridică încă o dată.

A treia oară Idolul ține lancea ca un adevărat cavaler care vrea să învingă. Și doboară Cartea. Greu rănită, ea poate cere oprirea confruntării. Dar nu o face. Și încalcă din nou.

Idolul e din ce în ce mai mânios. Faptul că adversarul său nu vrea să își folosească lancea și se folosește doar de scut îl scoate din minți. Vede în asta o îndrăzneală nemăsurată care îl face de rușine. Pentru a-și provoca adversarul să își ia lancea, Idolul îndreaptă vârful lăncii spre picioarele calului bălan, încercând să-l doboare. Calul cade la pământ, cu tot cu călăreț. Și totuși, după câteva momente, Cartea se ridică în picioare.

Tribunele sunt din cei în ce mai înfierbântate. Se fac pariuri. Nici la luptele dintre gladiatori și lei nu a mai fost atâta agitație.

Cartea cade pentru a cincea și a șasea oară. Se ridică iarăși, dar abia se mai ține pe picioare. Fiindu-i milă de ea, crainicul, care în tinerețe fusese unul dintre prietenii ei apropiați, face semne desperate pentru a

întrerupe turnirul. Dar Regele își ridică mâna pentru a șaptea oară.

În tribune, prietenii Cărții își ridică brațele spre Cer, rugându-se. Nu se mai tem de nimic. E ultima lor șansă. În același timp, Regele, surprins de îndrăzneala lor, se gândește că îi va ucide după turnir.

Și Cartea cade. Se pare că a murit.

Crainicul, târându-și pașii cu greutate din pricina vârstei înaintate, vine spre ea și o cercetează cu atenție. Ochiul i se umplu de lacrimi: vede cum Cartea, cu mult efort, se ridică iarăși. Atunci crainicul, triumfător, fuge spre marginea arenei. Și după ce caută grăbit prin hârtoagele sale, îi arată Regelui un sul îngălbenit, anunțând cu glas mare: „Așa cum spune o veche lege a turnirelor, dacă un luptător este doborât de șapte ori și totuși se ridică în picioare, victoria îi aparține; pentru că a biruit prin răbdare...”

Pentru că până atunci niciun turnir nu ținuse mai mult de cinci runde, această lege nu mai fusese aplicată nici măcar o dată. Numai bătrânii care luptaseră în primele turnire își mai aduceau aminte de ea.

Auzind verdictul crainicului, Idolul urlă ca o fiară rănită: „Nuuu...” Nu poate accepta o astfel de înfrângere.

Coboară de pe cal și se lovește cu capul de pământ, până ce ecranul i se sparge în mii de cioburi.

Smerită, Cartea Cărților își privește prietenii cu ochii în lacrimi. Biruiseră. Începea Sfârșitul...

Duminica orbului...

Andrei intră în biserică, bucuros că se află din nou în casa lui Dumnezeu. De când ieșise din spital tot aștepta momentul acesta.

Slujba de la mănăstirea Lainici era frumoasă. Îi părea rău că nu îi vedea pe monahi, îi părea rău că nu vedea icoanele. Se bucura însă că îi era mai ușor să își țină mintea neîmprăștiată.

Nu mai fusese de multă vreme la Lainici. Acum venise hotărât să își găsească un alt duhovnic, pentru că duhovnicul lui, părintele Ioan, plecase la cele veșnice.

Din când în când se îndepărta cu mintea de la slujbă și se ruga Domnului să găsească un duhovnic iscusit atât în lucrarea duhovnicească, cât și în călăuzirea lui, a unui mirean, în vârtejul lumii iubitoare de păcat.

O vreme stătuse într-o mănăstire, ca să vadă dacă nu cumva locul său era acolo. Dar nu, nu avea chemare pentru monahism. „Părinte, oare de ce nu m-a primit Dumnezeu în mănăstire? De ce nu m-am învrednicit să mă călugăresc? De ce simt că locul meu este în lume?”, îl întrebese odată pe părintele Ioan.

„Dacă toți creștinii ar pleca la mănăstiri, atunci lumea ar deveni un pustiu duhovnicesc - i-a răspuns părintele. Dar Hristos nu vrea numai mântuirea celor care sunt deja fii ai Bisericii. Vrea ca și ceilalți să vină la mântuire. Or, pentru asta au nevoie de modele, au nevoie de pilde. Trebuie să rămână iubitori de Dumnezeu și în orașe. Hristos nu a venit să întemeieze mănăstiri. A venit să îi mântuiască pe oameni. Lumea trebuie să primească învățătura cea mântuitoare. Sfinții Apostoli nu au stat retrași în peșteri și pustiiuri, ci L-au propovăduit pe Hristos oamenilor care stăteau departe de calea mântuirii.

Nu te întrista că nu ai chemare spre mănăstire. Când îți vei da seama că și viața în lume este binecuvântată de Dumnezeu, când vei înțelege cât de

frumoasă este viața de familie, tristețea se va îndepărta de la tine.

Ar trebui să te întristezi dacă ai alege păcatul. Hristos nu ne va judeca pentru că nu am intrat în mănăstire, ci ne va judeca dacă, acolo unde am trăit, am iubit păcatul și nu virtutea, dacă am ales voia noastră și am lepădat voia lui Dumnezeu. Poți duce viața de sfințenie în lume, așa cum poți duce viața de păcat în mănăstire.

Chiar dacă monahii aleg o cale mai înaltă, chiar dacă nevoințele lor sunt mai mari, calea lor nu neagă familia. Doar monahii nu au răsărit din pământ. Fără părinți nu există copii. Dumnezeu așteaptă ca fiecare om să își înmulțească talanții pe care i-a primit. Așa că nu fi trist că nu ai chemare spre monahism, încearcă să înțelegi că mirenii au chemarea lor, pe care o pot afla din cuvintele Sfintei Scripturi: *Fiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sfânt sunt.*"

Părintele Ioan îl ajutase mult de tot. La început, acest preot i se părea un dușman care voia să îl îndepărteze de plăcerile tinereții. Îl asculta prea puțin și prefera să trăiască în patimi. Dar răbdarea părintelui l-a ajutat să vină la pocăință.

Dacă, în loc să îl rabde, l-ar fi gonit, nu ar mai fi venit la biserică niciodată.

Părintele Ioan s-a purtat blând cu el vreme îndelungată, iar atunci când a simțit că îl poate ridica din noroi nu a șovăit să o facă. Înainte de a muri, îi dăduse un canon foarte greu:

- După moartea mea, nu îți las canon sute de metanii sau multe catisme din Psaltire. Îți dau un canon și mai greu: găsește-ți un duhovnic în mâinile căruia să îți poți pune sufletul, de care să faci ascultare așa cum ai făcut de mine. El va ști să îți dea canonul potrivit creșterii tale duhovnicești. Aș fi putut să te las eu în grija cuiva. Dar cred că e mai bine pentru tine să dai acest examen, acela de a-ți alege un alt duhovnic... În Filocalii se găsește un sfat de care trebuie să ții seama și mirenii: la alegerea călăuzei duhovnicești trebuie multă chibzuință. Ca nu cumva cineva să se smintească de neputințele povățuitorului și să îl părăsească după puțină vreme. Când vei vrea să îți alegi duhovnicul, să te gândești bine, să cauți un părinte pe care să nu îl părăsești sub pretext că nu ai știut ce fel de om este.

- E mai bine să îmi găsesc un duhovnic ieromonah, nu? Nu mai găsesc alt preot de mir ca sfinția voastră, sunteți cu adevărat o excepție.

- Nu, nu sunt o excepție. Mai sunt și alții în lume, care cu adevărat au dobândit sfințenia, dar lumea nu se pricepe să îi recunoască. Se uită toți după minuni sau exorcisme și nu își dau seama că nicio minune nu este mai mare decât tămăduirea unui suflet.

- Nu credeți totuși că îmi va fi mai bine la un ieromonah?

- Știi că Patericul românesc e plin de ieromonahi, nu de preoți de mir. Dar aceasta nu înseamnă că numai cei de la mănăstire sunt duhovnici buni. S-ar putea ca duhovnicul pe care ți-l va rândui Dumnezeu să fie călugăr, așa cum îți dorești. Viața lui, cu slujbe multe, cu canonul neîntrerupt care este slujirea credincioșilor, va modela viața ta în lume. Mulți dintre cei mai sporiți creștini pe care i-am cunoscut aveau ca duhovnici părinții mai cunoscuți din mănăstirile noastre. Să știi însă că am cunoscut și creștini pentru care spovedania la mănăstire a fost un capriciu, un mod de satisfacere a părerii

înalte despre sine. Și să mai știi că poți găsi un preot de mir nu numai ca mine, ci mult mai sporit. Fără să vrei, ți-ai făcut din mine un fel de idol, m-ai suit pe un pedestal de care nu sunt vrednic, și asta numai pentru că nu ai avut ocazia să cunoști și alți preoți de mir. Cel mai important criteriu nu este dacă duhovnicul este călugăr sau nu, nici câte metanii sau câtă milostenie face. Important este să fie doctor de suflete. Sfântul Ioan din Kronstadt mânca la multe mese la care era invitat, dar era mai sporit decât alți pustnici care trăiau numai cu pâine și apă. Numai Dumnezeu știe care este mai sporit dintre toți. Nici postul, nici milostenia nu fabrică duhovnicul: smerenia unuia poate cântări mai mult decât posturile îndelungate ale altuia. Așa că roagă-te ca Dumnezeu să îți lumineze mintea și să găsești doctorul cel mai bun pentru sufletul tău. Acesta poate să nu fie unul dintre cei cu mare faimă sau cu mari harisme. Dar de el ai nevoie, pentru că leacul său îți va folosi mai mult decât reclama sau harismele altora...

Pentru asta venise la mănăstire, ca să își găsească duhovnic. Cu o lună în urmă,

după moartea părintelui său, se dusesese la Mănăstirea Radu Vodă ca să se roage la moaștele Sfântului Nectarie. Părinții de acolo, fiind tineri, nu i se păreau potriviți pentru a-l călăuzi pe calea mântuirii. Acolo auzise pentru prima oară despre părintele Alexie de la biserica Adormirea Maicii Domnului.

Duminica următoare era în biserica aceasta și asculta vrăjit cum slujea părintele. Dar predica nu îl mișcase: părintele vorbea despre iertarea vrăjmașilor, despre smerenie și despre înfruntarea necazurilor. „Nu e prea spirit duhovnicește. Aș fi preferat să vorbească despre subiecte înalte, despre lucrarea rugăciunii lui Iisus sau despre nevoițele sfinților... Nu mă pot spovedi la el, nu e duhovnicul de care am nevoie, chiar dacă slujește atât de frumos” - se gândea Andrei.

A doua zi l-a văzut pe preot mergând pe stradă lângă o fată îmbrăcată cam vulgar. Imaginea l-a surprins atât de tare, încât a făcut câțiva pași după ei, ca să o vadă mai bine pe fata care semăna cu una dintre fostele sale colege de liceu. Și, privindu-i, nu a fost atent la mașina care

venea în mare viteză și care l-a lovit puternic.

Nu era vina lui, era vina șoferului care conducea amețit de băutură. Dar, dacă nu s-ar fi luat după cei doi, ci și-ar fi văzut de drumul lui, nu ar fi fost lovit.

Mașina l-a trântit la pământ fără să îl calce. Dar impactul fusese puternic și Andrei își pierduse vederea. Urma să fie operat; avea mari șanse de vindecare. Își puna nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu și al Sfântului Nectarie, pe care îl iubea mult.

„Să luăm aminte, Sfintele, sfinților...”, auzi o voce care îi întrerupse șirul amintirilor.

Strana începuse să cânte un imn închinat Maicii Domnului și se auzea atât de frumos, încât pentru câteva clipe Andrei își imaginează că se află chiar în Grădina Maicii Domnului, în Sfântul Munte Athos. Își dorea de multă vreme să ajungă în acel loc binecuvântat. Înainte de a veni la Lainici îi promisese Preasfintei Născătoare de Dumnezeu că, dacă operația îi va reuși, următorul pelerinaj îl va face într-acolo.

Imnul se termină și începu predica.

„În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh...” auzi vocea unui părinte, o voce care îl făcu să tresară. Semăna cu vocea părintelui Alexie, doar că era mai dulce, mai caldă.

„Nu, părintele Alexie nu are ce să caute aici”, își spuse, având în inimă regretul că nu îl poate vedea pe preotul care predica.

Era duminica Fiului risipitor. Ar fi preferat să fie o altă duminică, să asculte un cuvânt despre vindecarea unui orb sau a unui alt bolnav. Dar nu avea ce face.

El nu se mai considera un fiu risipitor. Fusesse odată fiu risipitor, dar de atunci trecuse mult timp... Se lăsă iarăși în voia amintirilor. Își aduse aminte de prima sa spovedanie, își aduse aminte de întâlnirea sa cu părintele Ioan. Viața sa a fost schimbată în întregime de această întâlnire.

Auzi cum cel care predica pomeni cuvântul „duhovnic” și deodată deveni atent: era foarte interesat de acest subiect.

„...și, când fiul risipitor s-a întors acasă, tatăl i-a ieșit în întâmpinare. Știm că tatăl este Dumnezeu, iar fiul risipitor este omul păcătos. Ar trebui însă să vedem în

tatăl fiului risipitor și un chip al duhovnicului. Pentru că, într-un fel, toți creștinii sunt fii risipitori. Toți ne aflăm în război duhovnicesc, fie că vrem, fie că nu. Unii se predau, alții luptă până la ultima suflare. Aceasta este crucea noastră: să ne luptăm din toate puterile pentru a fi ai lui Hristos.

Însă, vrem sau nu, în acest război suntem răniți, mai mult sau mai puțin. Niciun sfânt nu a dus acest război fără a primi nici cea mai mică rană... Ca să fim învingători în această luptă, e foarte important să avem un dascăl bun...”

În timp ce părintele înșira citate din Sfinții Părinți despre importanța duhovnicului, Andrei se rugă iar ca Dumnezeu să îi scoată în cale un duhovnic potrivit. La un moment dat auzi cum părintele vorbea despre ajutorul pe care îl primise el însuși de la povățuitorul său.

„Cu frică de Dumnezeu spun că, fără el, m-aș fi scufundat. Sunt ispite mai ușoare, care trec repede. Dar sunt ispite care se prăvălesc asupra noastră ca niște bolovani. Și, dacă nu avem un povățuitor iscusit, nu rezistăm.” Părintele vorbea frumos și vorbele sale îi mergeau la inimă.

Se gândi să se spovedească la acest părinte, după slujbă.

Pentru că vocea acestuia semăna cu a părintelui Alexie, Andrei începu să compare predicile celor doi. Stilul semăna, dar problemele erau diferite. Și inima era diferită. Părintele Alexie avea în el dorința de a-i convinge pe credincioși să înceapă lupta cea bună. Se asemena unei căpetenii care își încuraja oștirea.

Preotul care predica acum era altfel: se adresa unor soldați hotărâți să lupte și le arăta tehnica de luptă.

„Câtă diferență între un ieromonah și un preot de mir - își spuse. Niciodată preoții de mir nu vor ajunge la sfințenia și la măsura celor din mănăstire, oricât s-ar chinui.”

Era din ce în ce mai hotărât să își găsească un duhovnic ieromonah. Aștepta să vadă dacă părintele care predica l-ar fi primit ca ucenic.

„Pentru monahii care îl au pe duhovnic în aceeași mănăstire cu ei, este ușor. Dar pentru mirenii care locuiesc departe de îndrumătorul lor, războiul este foarte greu. Pentru că, de multe ori, până să ajungă la doctor, boala se agravează.

Dacă l-ar fi avut pe doctor lângă ei, s-ar fi vindecat înainte să se ajungă la alte complicații”.

„Așa este - își spuse Andrei - dar ce să mă fac dacă nu am încredere în niciun preot de mir? Nădejdea mea tot în cei din mănăstire rămâne, chiar dacă nu am de gând să mă călugăresc.”

De obicei nu își lăsa mintea să rătăcească de la predică, dar de data aceasta, din cauza emoției provocate de faptul că își dorea să își găsească un duhovnic, se aduna mai greu. Iarăși gândurile sale fură întrerupte. Părintele vorbea despre Casa în care se întorcea fiul risipitor, adică despre Biserică. Cuvintele sale erau pline de putere.

„Trebuie să ne întoarcem din calea păcatului pe calea pe care ne-a arătat-o Hristos, pe calea mântuirii. Astfel vom primi răsplata pe care ne-o dorim, Împărăția Cerurilor...”

Andrei auzise de multe ori aceste cuvinte. Dar, rostite de acest preot, păreau rostite pentru prima oară. Deși vorbea de mai mult de o jumătate de oră, în biserică era liniște, nimeni nu se foia, nimeni nu șușotea. Toți sorbeau cuvintele predicii.

Andrei era din ce în ce mai convins că omul care vorbea era un adevărat rob al lui Dumnezeu, un om care Îl iubea pe Dumnezeu, un părinte care era în stare să îl învețe și pe el să dobândească această dragoste. Abia aștepta să se termine slujba ca să îi spună tatălui său hotărârea sa de a deveni ucenic al părintelui.

Tatăl său se apropiase de biserică abia după moartea soției sale, în urma discuțiilor cu Andrei. S-ar fi călugărit chiar, dacă nu ar fi trebuit să se îngrijească de creșterea fiului său. A încercat să trăiască în lume ca un călugăr, a încercat să țină voturile monahale fără a intra în mănăstire. Mergea la toate slujbele la care mergea și Andrei. Avea un duhovnic foarte tânăr, părintele Teodor, care era puțin mai mare decât fiul său, și pe care îl aprecia mult. Fiul său însă nu putea depăși diferența mică de vârstă dintre el și părintele Teodor, ba chiar îi găsea tot timpul nod în papură. Asta mai ales datorită faptului că avea patima judecării aproapei: sfânt să fi fost părintele Teodor, Andrei tot ar fi încercat să-i găsească vreun defect.

„Să înțelegem că suntem fii risipitori. Să ne ajute Bunul Dumnezeu să lepădăm mândria și păcatele, și, chemând mila Lui asupra noastră, să ne învrednicim de veșnica mântuire. Amin.”

Părintele intră în altar. Sfânta Liturghie continua, dar Andrei nu mai putea răbda. Căuta cu mâna în dreapta, să îl simtă pe tatăl său. Îl trase de mânecă și îi spuse:

- După slujbă mă spovedesc. Predica părintelui m-a cucerit...

Tatăl său nu îi răspunse nimic, deși el aștepta să audă un cuvânt care să îi întărească hotărârea luată. Dar tatăl tăcea, ascultând slujba.

„Tata s-a supărat, nu vrea să mă spovedesc la mănăstire. El ar fi preferat să îmi găsească un duhovnic mai aproape de noi. Dar nu. Orice ar fi, părinte care să vorbească așa nu găsească în tot Bucureștiul.”

Aceleași cuvinte i le repetă și tatălui său, imediat ce ieșiră din biserică: „părinte care să vorbească așa și să respire atâta liniște nu găsească în tot Bucureștiul!”

- Andrei, știi doar că împreună am fost în biserica părintelui Alexie...

Andrei simți un duh de răzvrătire:

- Tată, mai lasă-mă cu părintele Alexie, eu vreau să mă spovedesc aici, înțelegi?

Se simțea neînțeles de către tatăl său. Dacă ar fi avut ochii sănătoși, ar fi luat-o la fugă. Nu mai avusese discuții contradictorii cu tatăl lui de multă vreme. De când își pierduse vederea devenise puțin cam nervos.

Sufletul lui era foarte încordat. I se părea că de hotărârea lui de a se spovedi la acest părinte iubitor de Dumnezeu depindea cel mai important lucru din viața lui.

Auzi în apropiere glasul părintelui care predicase. Ieșise destul de repede din biserică, pentru a sta de vorbă cu niște oameni. La miruit rămăsese starețul mănăstirii.

- Tată, du-mă la părintele care a predicat. Vreau să vorbesc cu el chiar acum...

Andrei rostise aceste cuvinte cu glas ridicat și, fără să vrea, fusese auzit și de alții. Îl auzise chiar și părintele care, dându-și seama că tânărul nu îl vede, veni spre el.

- Sărut-mâna, părinte... - zise tatăl său, bucuros că părintele venise la ei.

- Să fiți binecuvântați - auzi Andrei, în timp ce simți pe cap o mână care îl binecuvânta. Am auzit că vrei să stăm de vorbă, voinice - îi spuse părintele. Dacă nu vă grăbiți, vorbim mai pe seară. Dar dacă plecați, vorbim acum. Trebuie doar să îi spun părintelui stareț că întârzii la masă.

Andrei se bucură și mai mult văzând cât de prietenos părea părintele. Chiar dacă stăteau până seara, nu mai avea răbdare până atunci:

- Părinte, dacă nu vă încurc prea tare, eu aș vrea să vorbesc cu sfinția voastră chiar acum.

- O clipă, mai întâi trebuie să vorbesc cu altcineva, mă întorc imediat.

Până să plece de lângă ei, la părinte mai veni cineva, cu o voce groasă. Andrei se gândi că, după cum vorbea, acesta era un părinte tare bătrân:

- Părinte, mare bucurie ne-ați făcut că ați slujit iar pe la noi. Plecați acum?

- Nu, mai stau până mâine.

- Sunteți cu grupul venit cu autocarul?

- Da, sunt pelerini de la noi de la biserică.

- Atunci să îi urcați și până la mine. Să vadă schitul. Nu o să le pară rău.

- Știu, părinte Dionisie, urcăm după-masă. Nu vă uitam eu...

- Bine, părinte Alexie, sărut-mâna...

Andrei amuțise. Într-o clipă tot universul lui se răsturnase. Înțelesese tăcerea tatălui său din biserică. Înțelesese că îi judecase greșit pe preoții de mir. Înțelesese că se înșelase când îl comparase pe părintele care predicase cu părintele de la biserica Adormirea Maicii Domnului: erau una și aceeași persoană...

Razele Soarelui

„S-a împuținat adevărul de la fiii oamenilor...”, am citit cu durere din Psaltire, și somnul m-a cuprins. Am visat atunci cum o ceată de sfinți coborau pe pământ să vadă de mai păstrează cineva predaniile Părinților, de mai trăiesc urmași ai Purtătorilor-de-Dumnezeu. Sfinții s-au oprit în fața unui morman în care erau strânse o parte dintre cărțile scrise nu cu multă vreme în urmă; cineva le aruncase grămadă, unele peste altele. Sfinții s-au apropiat, mârșniți că vad cum cărțile zac în praf, și au început să citească din ele.

Nu mi-a fost greu recunosc câteva fețe care semănau cu cele pe care le știam din icoane. Sfântul Apostol Pavel citea cu fața luminoasă din scrierile Bătrânului Justin, marele dascăl al Serbiei; iar Teodor Studitul, după ce a rupt câteva cărți

eretice, s-a oprit asupra textelor Părintelui Serafim, cel cu nume de floare. Sfântul Simeon, Noul Teolog, citea cu ochii în lacrimi din mărturia Preacuviosului Părinte Sofronie, îmbunătățitul ucenic al Sfântului Siluan.

„Nu, încă nu a sosit ceasul, pentru ei sfârșitul va întârzia!”, a spus cel care semăna cu Bătrânul din Patmos. Și ceilalți au plecat, fiecare în altă parte de lume, ca să aprindă candelile de la mormintele celor care i-au înțeles și cu vrednicie i-au urmat.

Iar apoi s-au ridicat la cer ca să le mulțumească.

Am auzit cum bat clopotele pentru utrenie și m-am trezit. Era Duminica Tuturor Sfinților. Înainte să merg la slujbă am aprins și eu o candelă pentru cei care nu și-au plecat genunchii lui Baal...

O literatură de mărturisire creștină

Pr. Prof. univ. dr. Ovidiu Moceanu

*„Față de cuvântul rostit la altar, literatura are o libertate mai mare.”
„Literatura poate sprijini cuvântul rostit la amvon.” „Sunt oameni pe care i-a întors la Dumnezeu o poezie religioasă.”*

Sunt cuvinte ale *Profesorului*, unul din personajele piesei de teatru a lui Danion Vasile „Taina iubirii”. Au caracter de maxime, au aerul unei profesii de credință din care se naște însuși actul de a scrie literatură. *Literatura - ancilla theologiae*, iată un subiect de meditație, între altele pe care le propune cartea lui Danion Vasile.

Caută autorul o întemeiere pentru demersul său? Nu era necesară, pentru că de la început literatura a venit în întâmpinarea vieții de credință. Piatra de

temelie a poeziei românești este „Psaltirea în versuri” (1673), cunoscuta transpunere a psalmilor lui David în limba română de către Dosoftei.

În contextul desacralizat al literaturii moderne și postmoderne, al secularizărilor de toate felurile, pledoaria lui Danion Vasile are o țintă precisă – literatura de mărturisire creștină, pe care ne-am dori-o cu adevărat o prezență vie, lucrătoare, roditoare, în producția imensă de carte actuală. Nici nu e de mirare că asistăm la o adevărată invazie a limbajului suburban în proză, de vreme ce atâția ani literatura de mărturisire creștină a fost interzisă, după cum nu e de mirare că apare o așa-zisă autoare cu blasfemiile din piesa „Evangheliștii”. Și e și mai puțin de mirare că mai e și premiată, pentru că o asemenea alegere pentru premiere, ca în cazul oricărui premiu, exprimă o opțiune simbolică de promovare a unei anumite direcții. Pe scurt, s-ar rezuma la îndemnul: „Blasfemiați și veți fi premiați!”.

„Taina iubirii” apare ca un balsam, ca o contrapondere la o asemenea direcție. Este un text ambițios, în care se regălesc

teme cât pentru trei-patru piese de teatru: rugăciunea, taina nunții, lucrarea de mântuire, cultura creștină, intelectualii și biserica etc. Inspirația năvalnică a autorului transmite acea fierbinte încredere în adevărurile pe care le mărturisește și care capătă, în aceste contexte, hainele specifice paginii de teatru. Se vede de departe - pentru cel care cunoaște activitatea lui Danion Vasile - că, venind dinspre pagina de concepte teologice, de eseu pe teme morale și de disciplină a informației, are senzația unei libertăți mai mari, dar totul rămâne sub supravegherea atentă a teologului, pentru ca nu cumva, dincolo de înfățișările diferitelor momente ale acțiunii și gândirii personajelor, să se strecoare un element neadecvat. El știe că și altcineva e foarte atent la tot (personajul... negru!) și că se impune contracararea manevrelor sale.

„Taina iubirii” ne-a amintit de teatrul lui Lucian Blaga, un teatru, după cum se știe, mai mult de bibliotecă, și aceasta pentru că nu pe spectacolul evenimentelor mizează, ci pe aventura gândirii personajelor. Probabil că evoluția

spre o mai puternică intuire a faptului de viață ar aduce un spor de autenticitate. Rămâne, în cuvintele acestor personaje, o adâncă sete de puritate, care ar putea fi a unei generații în căutarea de orizonturi elevate ale existenței.

„File din sufletul meu” este un jurnal al stărilor lirice ale unui eu foarte atent la temperatura sa sufletească. Notății, poezii, ca niște tatonări ale disponibilităților afective în ebuliție. Danion Vasile a izbutit să comunice într-un fel original câteva momente ale înfiorărilor sale mistice (când vorbește de iubită, versul are o pulsație stilistică mai modestă) și suntem siguri că nu se va opri aici. Referința noutestamentară, subtilitățile teologice găsesc un veșmânt adecvat (vezi „Mâna care cuvântă” - un text antologic), deși mai sunt aspecte de cizelat.

Când dă frâu liber trăirii și nu pare obsedat de detalii tehnice, e mai firesc, face să se audă o voce lirică inconfundabilă.

Extras din „Fundamentele concepției sociale a Bisericii Ortodoxe Ruse”, document care prin decizia Sinodului arhieresc din anul 2000 este studiat în seminariile și în facultățile de teologie ortodoxă din Rusia:

„Propovăduind veșnicul adevăr al lui Hristos unor oameni care trăiesc în niște condiții istorice schimbătoare, Biserica realizează acest lucru prin intermediul formelor de cultură specifice timpului, națiunii, diferitelor grupări sociale.

Ceea ce a fost conștientizat și trăit de unele popoare și generații, uneori poate fi descoperit din nou de ceilalți oameni, devenind ceva intim și ușor perceptibil pentru ei.

Nicio cultură nu poate fi considerată unica acceptabilă pentru exprimarea mesajului spiritual creștin. Limbajul cuvintelor sau cel al chipurilor prin care este exprimată evlavia, metodele și mijloacele lui, în mod firesc se schimbă odată cu mersul istoriei deosebindu-se în

dependență de contextul național și de orice alt context. (...)

Biserica se folosește de diferitele părți ale culturii pentru a exprima adevărul creștin. Iconograful ortodox, poetul, filozoful, muzicianul, arhitectul, actorul și scriitorul apelează la mijloacele artei pentru a-și exprima experiența înnoirii lor spirituale, pe care au dobândit-o și pe care doresc să o împărtășească și celorlalți.

Cultura profană este capabilă de a fi vehicul al evlaviei. Și acest lucru este deosebit de important în cazul în care slăbește influența creștinismului din societate, sau când autoritățile civile intră într-o luptă deschisă cu Biserica”.

*„Sfârșitul istoriei înseamnă
biruința Cărții...”*

- interviu cu Danion Vasile -

Domnule Danion Vasile, Simpozionul tinerilor teologi, care s-a desfășurat în aceste zile la Facultatea de Teologie din București, a luat sfârșit. Astăzi a avut loc expunerea materialelor de la Secția de literatură. Aș dori să ne spuneți câteva păreri legate de aceste materiale și, mai apoi, să ne vorbiți despre piesa de teatru pe care ați prezentat-o.

Nu mă așteptam ca interesul colegilor mei, al celor de o vârstă cu mine și al celor care încă mai sunt studenți, să fie atât de modest față de o astfel de manifestare. Aș încerca o comparație. Când mă aflam în primul an de facultate a avut loc un concurs de literatură religioasă, cu două secții, creație și recitare. La secția creație am fost vreo 40-50 de participanți. Concursul respectiv a însemnat pentru mine foarte mult. Nu

numai prin faptul că am luat locul întâi, ci mai ales prin faptul că m-a stimulat pe calea scrisului. Văzând că sunt atâția studenți cu care îmi pot împărtăși pasiunea scrisului, am prins elan. M-aș fi așteptat ca astăzi să fie foarte mulți tineri dornici să își facă publică opțiunea de a scrie. Când scrii, nu scrii numai pentru tine. Și văzând că astăzi au fost așa puțini vorbitori m-am întristat: înseamnă că tinerii nu mai vor să scrie. Asta înseamnă că, pe undeva, e o problemă. Din moment ce lumea, publicul cititor, are nevoie de literatură creștină, și acestui gen de literatură îi lipsesc autorii, situația nu are cum să mă bucure.

Care credeți că este motivul acestei lipse?

S-ar putea să fie tocmai faptul că tinerii teologi consideră teologia ca pe o știință oarecare. Nu e normal ca o facultate care ar trebui să te aprindă ca o torță să rămână fără roade. Tinerii sunt cuprinși de o amorțeală foarte periculoasă. Nu mă refer numai la faptul că ei nu scriu literatură. Ar putea face altceva. Dar faptul că nu scriu exprimă faptul că, pe undeva, ceva nu este în regulă. Tinerii nu

scriu pentru că le lipsește dorința de a scrie și curajul de a scrie. Eu cred că cei care aleg să studieze Teologia ar trebui să își dorească să fie mărturisitori ai credinței creștine. E normal faptul că nu toți studenții sunt poeți. Dar faptul că sunt atât de puțini poeți printre tinerii teologi mi se pare anormal. Deși m-am așteptat ca interesul pentru literatură să crească, așa ceva nu s-a întâmplat, cel puțin nu s-a întâmplat încă.

De ce lipsesc artiștii creștini, sau mai bine zis de ce sunt atât de puțini artiști creștini?

Întrebarea aceasta m-a frământat multă vreme. A fi artist creștin, sau a fi intelectual creștin, e un lucru foarte greu: presupune a merge pe calea sfințeniei. În momentul în care un intelectual vrea să fie creștin trebuie să se smerească, trebuie să înțeleagă că scopul creației sale trebuie să fie folosul aproapelui, și nu câștigarea gloriei sau a aplauzelor. Or asta e foarte greu: sunt câțiva artiști creștini, sau mai bine zis considerați creștini, și între ei sunt și mai puțini care vor să meargă pe calea cea îngustă a Evangheliei. Lumea înțelege

prin artist creștin un artist între ale cărui teme cea religioasă ocupă un loc important, eventual cel principal. Artistul creștin trebuie să fie cu totul altceva: să fie un mărturisitor. Să fie un fel de preot la altarul literelor. Asta presupune o transfigurare lăuntrică aparte. Presupune în primul rând jertfă. A scrie frumos înseamnă a trăi frumos. Experiența ortodoxă ne arată că omul poate spune și mărturisi numai ceea ce trăiește. Adică viața nu poate fi mimată. În momentul în care vrei să fii un bun scriitor creștin trebuie să încerci să devii un bun creștin. Nu poți da mărturie despre ceea ce nu ai cunoscut.

Și credeți că artiștii creștini sunt puțini pentru că lipsesc cei care vor să dea o asemenea mărturie?

Nu, mărturie vor să dea mulți. Dar ei înțeleg că această mărturie costă. Și prețul li se pare prea mare. Preferă să facă altceva. Preferă să se joace cu talanții pe care i-au primit de la Dumnezeu.

Spuneți-ne de ce v-ați hotărât să scrieți teatru?

Impactul este mult mai mare atunci când oamenii văd și aud ceva decât atunci când citesc. Teatrul facilitează transmiterea mesajului. Mult mai intensă este participarea spectatorilor decât a cititorilor. Sunt conștient însă că, deocamdată, oamenii vor alege mult mai ușor un spectacol de divertisment decât o piesă de teatru cu subiect religios. Dar, dacă dramaturgii vor da dovadă de iscusință, și dacă vor fi ajutați de regizori talentați, teatrul religios va primi aprecierea publicului.

Ce probleme întâmpină un dramaturg creștin?

În primul rând lipsa unor erminii, a unor canoane care să îl ajute să se desfășoare. Pentru iconari totul e simplu: experiența de sute de ani a predecesorilor le dă posibilitatea de a alege între două tipuri de artă. Unii iconari cred că au de ales între o artă tradiționalistă și o artă inovatoare. De fapt alegerea este între o artă în care autorul Îl mărturisește pe Dumnezeu, folosind talanții primiți, și o artă în care autorul se mărturisește pe sine, exploatând motivul religios.

Cum credeți că ar trebui să fie canoanele dramaturgiei creștine?

Nu cred că vor exista asemenea canoane. Dar ar trebui totuși să fie precizate anumite principii. Un prieten al meu, regizor de teatru radiofonic, a pus pe unde o dramatizare după cartea lui Iov. Eu nu știu în ce măsură teatrul se poate intersecta cu relatările scripturistice. Nu știu în ce măsură e bine ca într-o piesă de teatru să o vedem reprezentată pe Maica Domnului sau pe Sfântul Nicolae.

Sunteți de părere că e greșită reprezentarea personajelor biblice?

Nu am o părere precisă, dar cred că da. Cum ar putea o actriță să exprime curăția Maicii Domnului? Sau cum ar putea un actor să exprime râvna Sfântului Nicolae, care atunci când l-a pălmuit pe Arie nu a fost biruit de mânie omenească, ci ardea de dragoste pentru Hristos?

Eu am evitat să introduc elemente riscante, elemente nesigure, elemente care să producă efecte nedorite. Chiar dacă piesa mea nu este deloc o piesă cuminte, o piesă standard, am încercat să nu inovez acolo unde nu stăpâneam terenul. Cred că

e un început bunicel, și sper că alții vor scrie mai bine după mine...

Prin piesa de teatru pe care tocmai ați prezentat-o încercați să îi stimulați pe cei care au primit talantul scrisului.

Piesa „Taina iubirii” e o piesă la care am lucrat mult. În forma inițială ea a fost tipărită sub titlul „Epifanii”. După ce am tipărit-o mi-am dat seama că e nevoie să existe cititori creștini, că în momentul în care va exista cererea va apărea și oferta. În forma actuală piesa e dedicată cititorilor care, dezamăgiți de faptul că lumea aceasta nu îi împlinește, vor să afle câte ceva despre taina iubirii creștine. În forma inițială mesajul principal al textului era tocmai de a-i stimula pe tineri să scrie.

Și dumneavoastră sunteți tânăăr...

Da, dar specialitatea mea nu e dramaturgia, cum nu e de altfel nici poezia. Cărțile pe care le-am tipărit arată care este specialitatea mea. Pot spune că am scris teatru încercând să acopăr un gol în literatura creștină contemporană. Eu îmi doresc ca alții să scrie teatru și poezie, iar eu să rămân cu cărțile mele - despre tineri, despre neopăgânism, despre farisei,

despre familie, despre necazuri... Fiecare să facă ce știe mai bine. Dacă ar fi fost alți dramaturgi creștini în generația mea, eu nu cred că aș mai fi scris teatru. Îi lăsam să o facă ei, și ar fi făcut-o mai bine. Același lucru e valabil și în ceea ce privește poezia: dacă ar fi fost mai mulți poeți tineri, eu aș fi stat deoparte. V-am spus că în primul an de facultate am obținut primul loc la concursul de literatură creștină al facultății. Lucrul acesta m-a obligat. Mi-am spus că, de vreme ce am fost considerat atunci cel mai iscusit, deși eu am rețineri față de talentul meu poetic, trebuie să scriu în continuare. Și am scris.

În ce constau reținerile față de propriile poezii?

Dacă aș fi critic de specialitate, cred că aș considera că poezia lui Danion Vasile nu e poezie propriu-zisă. E o încercare de a scrie poezie...

Atunci de ce scrieți?

Scriu datorită faptului că poeziile mele și-au găsit susținători. Faptul că unii oameni au fost impresionați de ele e pentru mine un semn că nu scriu degeaba. În poezia mea există anumite elemente

originale, care nu sunt greu de observat. Cred că poezia religioasă contemporană ar face bine dacă ar ține cont de astfel de elemente.

Eu mi-am dorit foarte mult să există o poezie ca cea pe care o scriu eu. Știu că există poezie religioasă de o înaltă ținută. Dar mi se pare că îi lipsește latura catehetică. Adică o poezie religioasă care produce doar o anumită excitație estetică de moment nu mi se pare întreagă. Cred că rostul poeziei religioase este tocmai de a modela sufletele, de a îndemna la cugetare, de a-i ajuta pe oameni să se orienteze. Poezia poate fi un izvor de putere.

Ce anume v-a făcut să vă orientați spre o astfel de poezie?

În primul rând literatura închisorilor. Se știe că în închisori mărturisitorii noștri s-au hrănit nu numai cu rugăciunea lui Iisus și cu Psalmi, s-au hrănit și cu poezii religioase. În prigoana comunistă poezia religioasă românească a fost supusă unui veritabil examen pe care l-a trecut cu bine. E ușor să spui că o poezie îți umple plămâni sufletești. Dar e mai greu să

dovedești, în fața prigonitorilor, că această poezie ți-a dat putere.

Acesta este cauza pentru care motivul prigoanei apare des în poeziile dumneavoastră?

Nu. Vă voi spune care e cauza: în momentul în care Sfântul împărat Constantin cel Mare a dat libertate cultului creștin, viețuirea duhovnicească a creștinilor a slăbit, și cei mai râvnitori au plecat în pustie și au împodobit pustia cu mănăstiri; tot așa, după prigoana comunistă, a existat riscul ca libertatea de manifestare a credinței să aducă după sine o răcire a trăirii duhovnicești. Astăzi faptul de a fi creștin nu presupune niciun risc. Există marea ispită de a alege să trăim o credință căldicică, rece chiar. În fața acestei ispite una dintre cele mai bune arme este cugetarea la pătimirea mărturisitorilor dreptei credințe. Noi vedem că la nivel mondial se fac eforturi pentru pace planetară, pentru libertatea credințelor religioase. Dar, paradoxal, Sfânta Scriptură ne arată că, din motive pe care deocamdată nu le înțelegem, în cele din urmă va birui, chiar dacă temporar,

răul. Și chiar dacă noi nu vom prinde acele vremuri, ne aflăm într-o perioadă de prigoană permanentă: este vorba de prigoana pe care o ridică împotriva noastră vrăjmașul diavol; diavolul care încearcă să monopolizeze cultura și care și-a pus pecetea pe o mare parte a culturii contemporane. Nu direct, ci mai ales indirect. Voi reproduce o cugetare a părintele Justin Popovici: „arianismul nu a fost înmormântat încă; astăzi el este mai la modă și mai răspândit decât oricând. E răspândit ca un adevărat suflet în trupul Europei contemporane. Dacă priviți la cultura Europei, în adâncul ei veți găsi ascuns arianismul: toate se rezumă aici la om și numai la om, și chiar Dumnezeu-om Hristos a fost redus la cadrele unui om. Cine nu cunoaște abominabilul arianism al intelectualilor noștri?...”, se întreba marele părinte, și întrebarea lui e cât se poate de actuală.

Vedeți o alternativă la această cultură antropocentrică?

Alternativa culturii creștine este o alternativă cât se poate de serioasă. Nădăjduiesc că, în câțiva ani, vom avea

scriitori care vor ști ca printr-o astfel de literatură să câștige cititorii. Aș vrea să fac aici o mică precizare: nu sunt partizanul unei literaturi exclusiv elitiste, care să ajungă numai la un număr restrâns de cititori țintă. Cred că paralel cu această literatură rasată ar trebui să existe o literatură creștină pentru marea masă de oameni. Mai exact ar trebui identificate categoriile de public cititor și ar trebui să existe o literatură care să corespundă cerințelor fiecărei categorii. De ce are atâta succes Paolo Coelho? Pentru că are un public foarte variat. Temele lui incită, temele lui provoacă. Și modul în care scrie este degajat. Cărțile lui se citesc ușor (chiar dacă unele sunt smintitoare, iar altele chiar ucigătoare de suflet - n.n.). Cred că aici este cheia succesului său extraordinar: în marea abilitate de a captiva atenția fără să obosească. Un alt exemplu cred că ar fi și mai potrivit: mult-discutatele telenovele. De ce se uită oamenii la astfel de filme? Pentru că sunt foarte obosiți pentru a face altceva mai interesant. Cred că ar trebui să existe o literatură creștină care să poată fi citită de

oameni oboșiți după o zi de muncă, de oameni care nu au stare să citească nici din Pateric, și nici din Viețile Sfinților.

Cum credeți că ar fi primită de critică o astfel de literatură?

Ar fi ironizată, ar fi criticată. De altfel, tipărind piesa de teatru „Epifanii” nu m-am așteptat să mi se facă recenzii apreciative în revistele de specialitate. Cred că a tipări o astfel de literatură presupune un anumit curaj: acela de a fi criticat, acela de a fi ironizat...

Dar acesta este riscul pe care ar trebui să și-l asume orice scriitor.

E adevărat, numai că atunci când încerci să tratezi subiecte religioase ai mult mai multe șanse să fii luat în răs. Dacă Dostoievski ar fi contemporan cu noi, nu cred că ar fi luat în serios. Dar dau un exemplu care îmi confirmă spusele: poetul Daniel Turcea, pe care părintele Stăniloae îl considera cel mai mare poet religios creștin, este aproape necunoscut în țara noastră. De ce? Pentru că pe cât de mult a fost apreciată în lumea literaților poezia sa cvasi-păgână, pe atât de puțin a

fost recunoscută valoarea poeziei sale creștine.

De ce?

Oamenii de cultură preferă să idolatrizeze cultura, și au rețineri față de cei care încearcă să o așeze la locul cuvenit, la locul de slujitoare a cultului.

Ce riscuri credeți că ar implica dezvoltarea unei literaturi creștine?

Mă voi referi numai la două dintre ele: unul ar fi ca scriitorii, de dragul succesului, să piardă din vedere roadele citirii și să denatureze mesajul creștin. Adică, nevrând să accepte rolul smerit de a-i duce pe cititori de mână până la poarta Bisericii, să prefere să cultive o literatură plăcută la citit, bună la gust, dar care să nu determine schimbări sufletești, să nu convingă de foloasele implicării în viața bisericească. Al doilea risc ar fi ca, dacă până acum a cam lipsit literatura creștină, au cam lipsit poezia, romanele, nuvelele, peste câtăva vreme să se ajungă la extrema opusă: să fie atât de multă încât oamenii să nu mai știe ce să mai aleagă. Același lucru s-a întâmplat pe piața de carte religioasă: dacă până la revoluția din '89

cărțile se găseau foarte greu, acum s-au tipărit tone de cărți, și oamenii nu știu ce să aleagă.

Cum credeți că se pot rezolva astfel de probleme?

Prima se poate rezolva simplu: dacă autorii merg pe calea arătată de Evanghelie, dacă se luptă cu ispita succesului, spovedindu-se cu sinceritate, Dumnezeu îi va ajuta să scrie ce trebuie. Cu cea de-a doua problemă, deși alegerea va fi greu de făcut, va exista totuși o alternativă la această invazie neopăgână cu care ne asaltează mass-media. Și cred că preoții ar putea încuraja literatura de calitate. Într-un fel, autorii fără talent vor rămâne fără cititori, și problema se va rezolva. Chiar dacă non-valorile vor avea parte de publicitate, sper că cititorii vor avea iscusința să facă selecția potrivită.

În încheiere v-aș ruga să ne spuneți cum vedeți dumneavoastră raportul dintre mesajele pe care ar trebui să le transmită literatura creștină și cele cu care mass-media - și în mod special televiziunea - murdărește mințile oamenilor?

Nu cred că antiteza este între carte și televizor. Sau nu ar trebui să fie. Există o

grămadă de cărți la fel de nocive din punct de vedere spiritual ca imaginile de desfrâu și de violență cu care ne ispitește televiziunea.

Totuși, dacă dintr-un anumit punct de vedere prin carte putem înțelege prietenul nostru, călăuza noastră în războiul duhovnicesc, iar dacă prin televizor putem înțelege dușmanul care se luptă să ne întineze mințile, s-ar putea spune că, până la un punct, biruința va fi de partea televizorului. Oamenii, flămânzi de pâine și dornici să vadă ciroul și divertismentul prezentat la televizor, vor încerca să uite de carte, vor încerca să fugă de cărțile duhovnicești. Dar, în cele din urmă, la sfârșitul istoriei binele va triumfa. Putem spune că sfârșitul istoriei înseamnă biruința cărții asupra televizorului. A Cărții cărților, care este Sfânta Scriptură, dar și a tuturor cărților duhovnicești care i-au îndreptat pe oameni spre Hristos...

*Raluca Tănăseanu, Radio România
Cultural*

CUPRINS

Introducere.....

POVEȘTI PENTRU COPIII MARI ȘI
MICI.....

Povești cu iubire.....

Doctorul doctorilor...

Cordonul bunicii.....

Ultimul nivel...

Zidurile din suflete...

Gemenii...

Arătarea minunată...

TAINA IUBIRII.....

O cateheză neconvențională.....

FILE DIN SUFLETUL MEU.....

Testament de haiduc.....

Suspîn.....

Ctitorii de taină.....

Lacrimi.....

Pecete.....

Ultima modă.....

Coridă fatală.....	
Miniaturi.....	
Isihie.....	
Mahrama Veronicăi	
Mâna care cuvântă.....	
Ansamblul de lângă Gizeh.....	
Prigoana uitării.....	
Prohod iernatic.....	
Apocalipsă.....	
Mucenicia Cărților.....	
Catedrale cu sfinți în zeghe.....	
Răvaș de prigoană.....	
Ultimul turnir.....	
Duminica orbului...	
Razele Soarelui.....	
O literatură de mărturisire creștină.....	
„Sfârșitul istoriei înseamnă biruința Cărții...” ...	